

ความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง

ปริญญานิพนธ์
ของ
วิลินดา พงศ์ธราธิก

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
มีนาคม 2547
ลิขสิทธิ์เป็นของ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๖๔๖ ๖๑

๖๔๖๖๖

๖.๖

ความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง

บทคัดย่อ
ของ
วิลินดา พงศ์ธรราก

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
มีนาคม ๒๕๔๗

วิลินดา พงศ์ธราธิก. (2547). ความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัด กิจกรรมการเล่น
ไทยกลางแจ้ง. ปรินญานินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม: อาจารย์ ดร. พัฒนา ชัชพงศ์,
รองศาสตราจารย์ ดร.วิรัช วรณรัตน์.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยก่อนและ
หลังได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยนี้คือเด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุ 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาล
ปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ส่วนการศึกษาอนุบาล โรงเรียนไพฑูริย์ศึกษา กรุงเทพมหานคร
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 15 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน
(Multi - stage Random Sampling) ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลองด้วยตนเอง โดยทำการทดลอง 8 สัปดาห์ๆ
ละ 5 วัน ๆ ละ 30 นาที รวมระยะเวลาในการทดลองทั้งสิ้น 40 ครั้ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบทดสอบความสามารถทางพหุปัญญา 4 ด้าน ได้แก่
ความสามารถทางด้านภาษา มีค่าความเชื่อมั่น 0.78 ความสามารถทางด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ มีค่า
ความเชื่อมั่น 0.80 ความสามารถทางด้านมิติสัมพันธ์ มีค่าความเชื่อมั่น 0.82 และความสามารถทางด้าน
ธรรมชาติวิทยา มีค่าความเชื่อมั่น 0.78 นอกจากนี้มีแบบสังเกตความสามารถทางพหุปัญญา 2 ด้าน
ได้แก่ ความสามารถทางด้านมนุษยสัมพันธ์ มีค่าความเชื่อมั่น 0.95 และความสามารถทางด้าน
การเข้าใจตนเอง มีค่าความเชื่อมั่น 0.91 และมีแบบสำรวจความสามารถทางพหุปัญญาอีก 2 ด้าน ได้แก่ ความ
สามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว มีค่าความเชื่อมั่น 0.92 และความสามารถทางด้านดนตรี มีค่า
ความเชื่อมั่น 0.87 นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้สร้างแผนการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง แบบแผนการ
วิจัยเป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบ One - Group - Pretest - Posttest Design และทดสอบความแตกต่างของ
ค่าเฉลี่ย โดยใช้ทดสอบค่า t - test แบบ Dependent Samples

ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังได้รับการจัด
กิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

MULTIPLE INTELLIGENCE OF PRESCHOOL CHILDREN ENGAGED IN OUTDOOR THAI
TRADITIONAL PLAYS

AN ABSTRACT
BY
VIRINDA PHONGTRATIC

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree in Early Childhood Education
at Srinakharinwirot University
March 2004

Virinda Phongtratic. (2004). *Multiple Intelligence Of Preschool Children Engaged In Outdoor Thai Traditional Plays*. Master thesis, M.Ed. (Early Childhood Education). Bangkok : Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Dr. Patana Chutpong, Assist. Assoc. Prof. Dr. Wirach Wannarath.

The purpose of the study was to compare Multiple Intelligence of preschool children before and after engaged in outdoor thai traditional plays.

Subjects were 5-6 years old who were in Kindergarten 3 first semester, academic year 2003 at Kindergarten scetion Pataiudomsuksa School, Bangkok. The multi – stage random sampling was used to select 15 children. The experiment was caried by the researcher for 8 weeks, 5 days per week 30 minutes per day, totally 40 times.

The research instruments were The Multiple Intelligence Tests for 4 aspects : Linguistic Ability which has the reliability at .78 and .80 for second aspect, Logic – mathematical Ability. The third aspect, Naturalist Ability has reliability at .78, and .82 for the forth aspect, the Spatital Ability. The Observation sheets cover 2 aspects of Interpersonal and Intrapersonal Abilities, .95 and .91 consecutivcly. The Survey Checklists ware for Bodily Kínesthetic and Musical Abilities which has reliability of .92 and .87. The Outdoor Thai Traditional Play Activity Plan was developed by the researcher. It was One – Group Pretest – Posttest Design. The statistic of t-test for dependent sample was used to analyzed the data.

The result shown that the Multiple Intelligence of preschool children befor and after engaging in outdoor thai traditional plays was signitcant difference at .01 level.

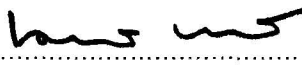
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนสนับสนุน
จาก
งบประมาณแผ่นดิน

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง

ความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง

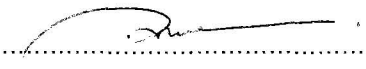
ของ
นางสาววิไลندا พงศ์ธราธิก

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. นภาพร หะวานนท์)
วันที่ 31 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2547

คณะกรรมการสอบปริญญานิพนธ์

..... ประธาน
(อาจารย์ ดร.พัฒนา ชัชพงศ์)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิรัช วรรณรัตน์)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษยา ตันติผลาชีวะ)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ปิญญอนันตพงษ์)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาและความอนุเคราะห์อย่างยิ่งจากอาจารย์ ดร. พัฒนา ชัชพงศ์ ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ วิรัช วรรณรัตน์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา คำแนะนำข้อคิดและตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดีมาโดยตลอด และขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.กุลยา ตันติผลาชีวะ และรองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ กรรมการสอบปริญญานิพนธ์ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาและขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ ดร.เฉลิมพล งามสุทธิ อาจารย์วิลาสลักษณ์ ชั่ววัลลี อาจารย์ลลิตา วังตาล อาจารย์วัฒนา บุญญฤทธิ์ อาจารย์กรวิภา สรรพกิจจานง อาจารย์สุณี บุญพิทักษ์ อาจารย์อรรธรณ สุ่มประดิษฐ์ อาจารย์รัชฎวรรณ ประพาน อาจารย์สกรินทร์ อยู่คงแก้ว อาจารย์วงษ์เงิน ปิ่นน้อย และอาจารย์วรรณ วัฒนสวัสดิ์ ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจและให้คำแนะนำในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณผู้บริหาร ครูประจำชั้น และนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ส่วนการศึกษานูบาล โรงเรียนไผ่ตมศึกษา กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ที่ได้ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดีในการทดลองและเก็บข้อมูลจนสำเร็จ ลุล่วงไปได้ด้วยดี

ขอขอบคุณทော်ลีย์ เรื่องทอง ที่ให้ความช่วยเหลือสนับสนุนและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด ขอขอบคุณปริญานุช จุลพรหม วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย รุ่นที่ 18 ที่เป็นผู้ช่วยวิจัย ตลอดจนเพื่อนนิสิต ปริญญาโทวิชาเอกการศึกษาปฐมวัย รุ่นที่ 17 ทุกท่านที่ให้คำแนะนำและเป็นกำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ด้วยดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ซึ่งมีส่วนช่วยในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องเทอดบูชาพระคุณของ บิดา มารดา ที่ได้อบรมเลี้ยงดูให้โอกาสสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา และยังให้ความช่วยเหลือทั้งทุนทรัพย์ และขออุทิศปริญญานิพนธ์ให้กับพ่อหลวงอดุลย์ รุ่งบาง บุคคลที่เป็นที่รักของหลาน และทุกคนที่คอยให้กำลังใจมาโดยตลอด รวมทั้งพระคุณของครูอาจารย์ทุกท่านในอดีตและปัจจุบันที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้และมีส่วนวางรากฐานสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จ

วิลินดา พงศ์ธราธิก

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ตัวแปรที่ศึกษา	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
สมมติฐานในการวิจัย	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพหุปัญญา	9
ความหมายของสติปัญญา.....	9
ทฤษฎีเกี่ยวกับสติปัญญา.....	10
องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาสติปัญญา.....	11
องค์ประกอบของการพัฒนาการสติปัญญา.....	12
ทฤษฎีเกี่ยวกับพหุปัญญา	13
หลักการและการส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญา.....	15
แนวทางการส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญา	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางพหุปัญญา.....	18
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการละเล่นไทยกลางแจ้ง.....	20
ความหมายของการละเล่น	20
ความสำคัญของการละเล่น.....	21
ทฤษฎีการเล่นของเด็ก.....	22
การละเล่นไทยกลางแจ้ง	24
ประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการของการละเล่นไทย.....	24
ความหมายของการละเล่นไทย	25
ความหมายของการเล่นกลางแจ้ง.....	26
ความสำคัญของการเล่นกลางแจ้ง	27
ประเภทของการเล่นกลางแจ้ง.....	27
ประเภทของการละเล่นไทยกลางแจ้ง	28
ประโยชน์ของการละเล่นไทยกลางแจ้ง	30

สารบัญ(ต่อ)

บทที่		หน้า
2(ต่อ)	งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่นและการละเล่นไทยกลางแจ้ง	32
3	วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	36
	การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	36
	การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	36
	แบบแผนการทดลองและวิธีดำเนินการวิจัย.....	42
	การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล	45
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	49
5	สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	53
	ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	53
	วิธีดำเนินการวิจัย.....	53
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	54
	สรุปผลการวิจัย.....	54
	อภิปรายผล.....	55
	ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย.....	59
	ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้.....	59
	ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย	60
	บรรณานุกรม.....	61
	ภาคผนวก.....	71
	ภาคผนวก ก	72
	ภาคผนวก ข	77
	ประวัติย่อผู้วิจัย	108

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แบบแผนการทดลอง	42
2 กำหนดการจัดกิจกรรมในการทดลอง	44
3 แผนภูมิการเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการ เล่นไทยกลางแจ้ง.....	50
4 การเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาด้านภาษา ความสามารถทางพหุปัญญาด้าน มิติสัมพันธ์ ความสามารถทางพหุปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ความสามารถทาง พหุปัญญาด้านธรรมชาติวิทยาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่น ไทยกลางแจ้ง.....	51
5 การเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาด้านมนุษยสัมพันธ์ ความสามารถทาง พหุปัญญาด้านการเข้าใจตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่น ไทยกลางแจ้ง.....	52
6 การเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ความสามารถทางพหุปัญญาด้านดนตรีของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรม การเล่นไทยกลางแจ้ง.....	52

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เด็กเป็นทรัพยากรที่สำคัญและมีคุณค่าในการพัฒนาประเทศ ซึ่งการพัฒนาในวัยเด็กจะเป็นพื้นฐานอันมั่นคงต่อไปในอนาคต โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กปฐมวัยเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิตและนับว่าเป็นช่วงที่สำคัญ เพราะพัฒนาการทุกด้านเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ต่อเนื่องกันและเป็นพื้นฐานในการวางรากฐานของการพัฒนาการทุกด้าน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2523 : บทนำ) ส่วนนิตยา คชภักดี (2530 : 16) กล่าวว่าเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปี เป็นระยะที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะทางด้านสติปัญญา ในช่วง 2 ปี แรกของชีวิต เซลล์สมองและระบบประสาทจะเจริญเกือบเต็มที่ และการเจริญเติบโตในช่วงต่อไปจะอยู่ในลักษณะของการเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสมกับหน้าที่ ซึ่งสอดคล้องกับ บลูม (Bloom) ที่ได้กล่าวว่า เด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 8 ปี เป็นวัยแห่งพลังการเจริญเติบโตออกงามสำหรับชีวิตและเป็นวัยที่สำคัญต่อการพัฒนาการทุก ๆ ด้าน สำหรับทางด้านสติปัญญาของเด็กเมื่ออายุ 1 ปี จะพัฒนาร้อยละ 20 เมื่ออายุ 4 ปี จะพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็น 50% และเมื่ออายุ 6 ปี สติปัญญาของเด็กจะพัฒนาเป็น 75% (Bloom. 1964 : 75 - 80) ดังที่การ์ดเนอร์ (Gardner) กล่าวว่า มนุษย์เริ่มมีความสามารถอยู่ 8 ด้าน ได้แก่ ความสามารถทางด้านภาษา (Linguistic Intelligence) ความสามารถทางด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ (Logic – mathematical Intelligence) ความสามารถทางด้านมิติสัมพันธ์ (Spatial Intelligence) ความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily Kinesthetic Intelligence) ความสามารถทางด้านดนตรี (Musical Intelligence) ความสามารถทางด้านมนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal Intelligence) ความสามารถทางด้าน的自我 (Intrapersonal Intelligence) และความสามารถทางด้านธรรมชาติวิทยา (Naturalist Intelligence) (ทีศนา แชมมณี. 2544 : 35 - 36) และพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กจะพัฒนาได้ช้าหรือเร็วขึ้นอยู่กับการที่เด็กได้มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม สอดคล้องกับบรูเนอร์ (Bruner. 1966 : 38) ที่ได้กล่าวว่า การพัฒนาการด้านสติปัญญาจะเกิดขึ้นจากการเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมเป็นสำคัญ ดังนั้นการจัดสภาพแวดล้อมและการจัดประสบการณ์จึงเป็นสิ่งที่เหมาะสมและสำคัญต่อการพัฒนาการทางสติปัญญา พัฒนา ชัชพงศ์ (ม.ป.ป. : 4) กล่าวว่าในการพัฒนาสติปัญญาของเด็กนั้น ควรจัดสิ่งแวดล้อมหรือประสบการณ์ให้เด็กมีโอกาสได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้าในการเรียนรู้ อีกทั้งกิจกรรมต่าง ๆ เปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกทักษะการสังเกต การจำแนก การเปรียบเทียบ โดยเริ่มจากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวไปสู่สิ่งที่ไกลตัว จะเป็นการช่วยให้เด็กได้ปรับขยายโครงสร้างของสติปัญญา นอกจากนี้การจัดกิจกรรมควรคำนึงถึงธรรมชาติของเด็กในด้านพัฒนาการเรียนรู้ และความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย แต่อุทัย ดุลยเกษม (2542 : 8 - 9) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมของครูในปัจจุบันนี้ยังขาดการให้อิสระในการให้เด็กเลือกกิจกรรมตามความสามารถของเด็ก ครูจะเป็นผู้วางกรอบการจัดกิจกรรมให้กับเด็ก โดยเด็กไม่มีโอกาสได้คิดได้ตัดสินใจ หรือเลือกกิจกรรมที่ตนเองมีความสามารถ เพราะการจัดกิจกรรมของครูยังไม่คำนึงถึงความสามารถของเด็กแต่ละคน เช่น เด็กบางคนมีความสามารถเกี่ยวกับศิลปะ แต่ภายในห้องเรียนเป็นการให้เด็กเรียนหนังสือตลอดทั้งวัน ไม่ให้เด็กได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับศิลปะหรือ กิจกรรมอื่น ๆ ที่จะส่งเสริมความสามารถเกี่ยวกับศิลปะของเด็ก จึงทำให้เด็กขาดโอกาสที่จะพัฒนาความสามารถของตนเอง อย่างเต็มศักยภาพ ส่วนสุรศักดิ์ หลาบมาลา (2543 : 52 - 53) กล่าว

ว่า การจัดกิจกรรมควรยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง โดยมีครูคอยแนะนำ และให้การสนับสนุนการเรียนรู้ ซึ่งให้เด็กได้เป็นผู้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ทำให้เด็กเกิดการค้นพบตัวเอง ซึ่งสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ได้กำหนดแนวทางในการจัดการศึกษาไว้ประการหนึ่งว่า ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางนั้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 12) โดยครูและเด็กจะต้องเรียนรู้ไปพร้อมกัน เนื่องจากเด็กแต่ละคนมีความสามารถที่แตกต่างกัน ในการจัดกิจกรรมของครูก็ควรจะมีหลากหลาย มิใช่มีเพียงกิจกรรมเดียวและให้ทำเหมือนกันทั้งห้อง ก็ไม่ส่งผลให้เด็กได้พัฒนาความสามารถทางพุทธิปัญญา สอดคล้องกับวิชัย วงษ์ใหญ่ (2542 : 4) กล่าวว่า ในการจัดกิจกรรมควรคำนึงถึงธรรมชาติของเด็กในด้านพัฒนาการเรียนรู้และความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย และมีรูปแบบการเรียนรู้ที่ต่างกันจึงจะส่งผลต่อการพัฒนาความสามารถทางพุทธิปัญญาของเด็กแต่ละคนได้ เช่น โมสาร์ท มีความสามารถทางด้านดนตรีตั้งแต่อายุ 4 ขวบ และได้รับการสนับสนุนส่งเสริม ตั้งแต่เด็ก จนปัจจุบันนี้เป็นนักดนตรีที่มีชื่อเสียงของโลก ดังนั้นการจัดกิจกรรมที่หลากหลายเหมาะสมกับความสนใจและวิธีการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคนจะส่งผลต่อการเสริมสร้างศักยภาพและความสามารถทางพุทธิปัญญาของเด็กแต่ละคนได้เต็มตามศักยภาพ

กรมวิชาการ (2540 : 23) กล่าวถึงการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยว่ามีความจำเป็นที่จะต้องจัดกิจกรรมที่มีความเหมาะสมกับเด็กเพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพของเด็กแต่ละคน ซึ่งกิจกรรมที่จัดควรคำนึงถึงตัวเด็กเป็นสำคัญ เพราะเด็กแต่ละคนมีความสามารถที่ต่างกัน กิจกรรมควรยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก โดยธรรมชาติของเด็กจะไม่ชอบอยู่นิ่ง ชอบเคลื่อนไหว กระโดด วิ่ง ปีนป่าย ห้อยโหน การเล่นของเด็กส่วนใหญ่จะเป็นการเคลื่อนไหวและใช้กล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย (ฉวีวรรณ จึงเจริญ. ม.ป.ป. : 69) สมใจ ทิพย์ชัยเมธาและละออ ชูติกร (2525 : 165-167) กล่าวว่าการเล่นเป็นการเรียนรู้ที่สำคัญและจำเป็นสำหรับชีวิตเด็กปฐมวัย กล่าวได้ว่าวัยนี้เป็นวัยแห่งการเล่น เด็กจะใช้เวลาส่วนใหญ่หมดไปกับการเล่น ซึ่งการเล่นนอกจากจะให้ความเพลิดเพลินแก่เด็กแล้ว ยังเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ที่ดีของเด็ก การเล่นเป็นการเรียนรู้ในสิ่งที่ไม่มีการสอน และเป็นวิธีหนึ่งที่ได้ดีกว่า คำว่า ได้ฝึกการรู้จักสิ่งแวดล้อมรอบตัว และการเล่นยังส่งผลต่อการพัฒนาการของเด็กอีกทางหนึ่ง สอดคล้องกับเลขา ปิยะอัจฉริยะ (2524 : 18) กล่าวว่าการเล่นคือการทำงานของเด็ก การเล่นเป็นกิจกรรมที่เด็กทุกคนจะทำโดยเฉพาอย่างยิ่ง ในช่วงอายุระหว่าง 3-8 ปี การเล่นเป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กสนุกสนาน เพลิดเพลิน ผ่อนคลายความเครียด สอดคล้องกับสุพิตร สมหิโต ที่กล่าวว่า เด็กอายุ 3-6 ปี ชอบเคลื่อนไหวตนเองอยู่ตลอดเวลา มีความคล่องตัวและว่องไว ต่อการเดิน การวิ่ง การช่วยตนเอง สามารถบังคับ และควบคุมกล้ามเนื้อได้ดี และยังสามารถกระโดดข้ามสิ่งกีดขวางได้ เขย่งปลายเท้า ยืนขาเดียวได้ (สุพิตร สมหิโต. 2532 : 105-106) และพรณี ช. เจนจิต กล่าวว่า การพัฒนาการของเด็กในวัยนี้เด็กมีความต้องการที่จะเล่น ต้องการที่จะเคลื่อนไหวร่างกาย ต้องการที่จะออกกำลังกาย เพื่อสนองตอบต่อธรรมชาติความต้องการของร่างกาย ซึ่งเด็กวัยนี้พัฒนาการในด้านต่าง ๆ สามารถพัฒนาได้อย่างรวดเร็วที่สุด (พรณี ช. เจนจิต. 2528 : 126) ดังนั้นการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ต่าง ๆ ให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้ที่เหมาะสมจึงเป็นสิ่งสำคัญ (ฉันทนา ภาคบงกช. 2528 : 55) ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้เล่น เพื่อเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทุก ๆ ด้าน และกิจกรรมกลางแจ้งเป็นกิจกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้านอย่างมาก ดังที่พัฒนา ชัยพงศ์ (2534 : 55-56) กล่าวว่า การเล่นกลางแจ้งสำหรับเด็กปฐมวัยมีความสำคัญมากทั้งนี้เพราะร่างกายของเด็กยังไม่พัฒนาเต็มที่ซึ่งต้องการ

โอกาสในการฝึกฝน ฝึกทักษะในการเดิน การทรงตัว การมีบุคลิกภาพที่ดี และการบริหารกล้ามเนื้อ กล้ามเนื้อใหญ่ ให้ไปในทิศทางที่ต้องการได้ เด็กจะเรียนรู้ได้จากการเล่นกลางแจ้ง นอกจากนี้ยังเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ที่จะเล่นร่วมกับผู้อื่น รู้จักการรอคอย การช่วยเหลือกัน เป็นการรู้จักปรับตัวให้เข้ากับสังคม เนื่องจากธรรมชาติของเด็กชอบเล่นสนุกสนาน ดังนั้นควรแฝงทักษะการเรียนรู้ไว้ในการเล่น เมื่อเด็กเล่นเด็กจะใช้ความสามารถแสดงพฤติกรรมที่มีอยู่ออกมา และเด็กจะเรียนรู้ไปโดยที่ไม่รู้ตัว ซึ่งการเล่นของเด็กแต่ละชาติจะมีลักษณะเป็นแบบฉบับของตน เช่นเดียวกับชาติไทยซึ่งเป็นเอกราชมาช้านาน และมีการละเล่นไทยที่เป็นเอกลักษณ์และวัฒนธรรมของประเทศไทยที่สืบทอดต่อกันมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การละเล่นไทยส่วนใหญ่มักจะเล่นได้ร่มไม้หรือที่ที่มีบริเวณกว้าง และจะเล่นกันเป็นกลุ่มใหญ่ การเล่นมีทั้งที่มีการแข่งขันและไม่เน้นการแข่งขัน ตลอดจนถึงบทเจรจาโต้ตอบกัน (วิราภรณ์ ปนาทกุล. 2530 : 13) ชัย เรื่องศิลป์ (2538 : คำนำ) ได้กล่าวว่า การละเล่นไทยกลางแจ้งเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่าแก่เด็ก เป็นกิจกรรมที่เด็กมีความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ช่วยสร้างบรรยากาศที่ดีในการเรียน ช่วยให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี ทำให้การเรียนดำเนินการไปอย่างรวดเร็ว และยังเป็นส่งเสริมให้เด็กรู้จักเหตุผล การอยู่ร่วมกับผู้อื่น รู้จักการแบ่งปัน ทำให้เด็กมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น และยังทำให้เด็กมีอารมณ์แจ่มใส รู้จักควบคุมอารมณ์ของตนเอง เรียนรู้ที่จะเป็นผู้นำและผู้ตาม การละเล่นไทยกลางแจ้งยังฝึกทักษะหลาย ๆ ด้าน เช่น ทักษะการคิดที่มีเหตุผล ทักษะ การใช้ภาษา ทักษะการแก้ปัญหา (ปัทมาวดี บุญยสวัสดิ์. 2536 : 43-44) การที่เด็กได้เล่นกิจกรรมการละเล่นไทยกลางแจ้งก็เป็นกิจกรรมหนึ่งที่เด็กได้ส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญา เพราะกิจกรรมการละเล่นไทยกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมหนึ่งที่ส่วนใหญ่จะเล่นกันเป็นกลุ่มใหญ่ ทำให้เด็กได้รู้จักการฝึกปรับตัว เมื่อต้องอยู่ร่วมกับผู้อื่น รู้จักการรอคอย รู้จักการควบคุมอารมณ์ของตนเอง ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นการส่งเสริมความสามารถทางด้านการเข้าใจตนเองและความสามารถทางด้านมนุษยสัมพันธ์ และกิจกรรมการละเล่นไทยกลางแจ้งยังส่งเสริมความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหวของเด็ก ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่หรือการพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก นอกจากนี้กิจกรรมการละเล่นไทยกลางแจ้งยังมีกิจกรรมที่มีบทร้องประกอบ เช่น วีรชาวนา มอญซ่อนผ้า เป็นต้น จากกิจกรรมเหล่านี้เป็นการส่งเสริมความสามารถทางด้านดนตรีและความสามารถทางด้านภาษาด้วย และการละเล่นไทยกลางแจ้งยังฝึกทักษะการจำแนก จำนวน การหาพื้นที่ หรือขนาด เช่น การเล่นอีดัก อีกาฟักไข่ ซึ่งช่วยส่งเสริมความสามารถทางด้านตรรกะและคณิตศาสตร์และความสามารถทางด้านมิติสัมพันธ์ กิจกรรมการละเล่นไทยกลางแจ้งจะเป็นกิจกรรมที่ใช้วัสดุอุปกรณ์ที่หาง่ายในท้องถิ่น และเป็นวัสดุอุปกรณ์ที่มีอยู่ตามธรรมชาติ ทำให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากธรรมชาติ และยังเป็นส่งเสริมความสามารถทางด้านธรรมชาติวิทยาของเด็กอีกทางหนึ่ง

สภาพปัจจุบันสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลง อันเนื่องมาจากกระแสวัฒนธรรมจากตะวันตกไหลบ่าเข้าสู่ประเทศไทยตามสภาพความเจริญทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และคนไทยหันไปนิยมวัฒนธรรมของตะวันตกมากขึ้น โดยขาดการเลือกสรรให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตและรากฐานเดิมของวัฒนธรรมไทย (ทิพย์สุดา นิลสินธุพ. 2523 : 1-2) ประกอบกับรูปแบบของความบันเทิงที่มีหลากหลาย เช่น ภาพยนตร์ โทรทัศน์ วีดีโอ เป็นต้น สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ได้แพร่เข้ามาอย่างรวดเร็ว จึงทำให้คนไทยรู้สึกว้าเหว้อย่างยิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นความทันสมัย และสามารถที่จะเลือกชมได้สะดวกตามความต้องการ นอกจากนั้นคนไทยยังรับวัฒนธรรมของตะวันตกเข้ามาอีก เช่น การเดินร่ำ การเข้าดิสโก้เทค เป็นต้น คนไทยบางคนรู้สึกว่า การนำวัฒนธรรมเหล่านี้มาทำให้ตนเองเป็นคนทันสมัย และเป็นวัฒนธรรมของคนชั้นสูง จึงทำให้คนไทยหันมาสนใจกันมากขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงทำให้การละเล่นไทยกลางแจ้งถูกละเลย หรือถูกลดความนิยมลงไปมาก

(มหาวิทยาลัยทักษิณ. ม.ป.ป. : 79 - 80) และจากการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยจึงทำให้บทบาทการเล่นของเด็กไทยเปลี่ยนไป โดยเฉพาะการเล่นไทยกลางแจ้งของเด็กในปัจจุบันที่นิยมการเล่นด้วยเทคโนโลยีใหม่ ๆ ไม่ว่าจะเป็นการเล่นเกมคอมพิวเตอร์ หุ่นยนต์ เป็นต้น ประกอบกับมีของเล่นที่วางขายทั่วไปตามท้องตลาดหลายอย่างซึ่งหาซื้อได้ง่าย จึงทำให้ยากที่จะสกัดกั้นเทคโนโลยีใหม่ ๆ ไปได้ (จริน ศิริ. 2541 : 2-3) เป็นผลทำให้เด็กไทยในปัจจุบันไม่รู้จักการเล่นไทยกลางแจ้งซึ่งมีมาตั้งแต่สมัยโบราณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กที่อยู่ในสังคมเมือง ส่วนใหญ่ไม่ค่อยได้สัมผัสกับการเล่นไทยกลางแจ้งมากนัก เนื่องมาจากสภาพสังคมที่ต้องเร่งรีบ ไม่ว่าจะเป็นด้วยเรื่องของการเดินทาง ทำให้เด็กในสังคมเมืองส่วนใหญ่ต้องตื่นแต่เช้าเพื่อเตรียมตัวไปโรงเรียน ซึ่งโรงเรียนอยู่ไกลจากบ้านมาก และสภาพการจราจรที่ติดขัด ทำให้เวลาส่วนใหญ่ของเด็กจะอยู่ในรถ เด็กจึงไม่มีโอกาสที่จะได้เล่นหรือได้ออกกำลังกายในที่ที่มีบริเวณ นอกจากนี้โรงเรียนอนุบาลหลาย ๆ แห่งให้ความสำคัญในการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งน้อย โรงเรียนส่วนใหญ่มักจะเร่งเรียน เขียนอ่าน หรืออาจจะให้เด็กได้เล่นอยู่ภายในบริเวณห้องเรียนเพื่ออำนวยความสะดวก (บุปผา พรหมศร. 2542 : 4-5) สิ่งเหล่านี้จึงเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้เด็กในสังคมเมืองไม่รู้จักว่าการเล่นไทยกลางแจ้งคืออะไร มีอะไรบ้าง และมีวิธีการเล่นอย่างไร (สมชาย บ้านไร่. 2541 : 20 - 21) ซึ่งการเล่นไทยกลางแจ้งในสมัยก่อนมีอยู่มากมายหลายอย่าง เช่น อีตัก กากีไก่ ดั้งเต ชีม้าส่งเมือง ตีจับ ช้อนหาโพรงนาง ไผ่หึ่ง วิ่งสามขา หมากเก็บ งูกินหาง ฯลฯ อุปกรณ์ส่วนใหญ่จะเป็นวัสดุใกล้ตัวหาได้ง่ายในท้องถิ่น (รัชฎววรรณ ประพาน. 2541 : 31 - 32) การเล่นไทยกลางแจ้งเป็นการเล่นที่มีกติกาไม่ซับซ้อน การเล่นอาจจะเป็นการเล่นเป็นกลุ่มหรืออาจจะเล่นคนเดียว นอกจากนี้การเล่นยังเป็นการเลียนแบบผู้ใหญ่จากการทำงาน การประกอบอาชีพ การทำอาหาร เช่น การเล่นขายของ การเล่นโพรงนาง การเล่นวิธีข้าวสาร เป็นต้น ซึ่งเป็นการเล่นกันอย่างกว้างขวางสำหรับเด็กสมัยก่อน (สุรสิงห์สารวม ฉิมพะเนา. 2520 : 29 - 30) ดังนั้นควรที่จะให้ความสนใจกับการเล่นไทยกลางแจ้งก่อนที่จะสูญหายไป เพราะการเล่นไทยกลางแจ้งถือว่าเป็นเอกลักษณ์ของคนไทย ถ้าคนไทยช่วยกันสนับสนุน ส่งเสริม และถ่ายทอดให้เด็ก ๆ รุ่นหลังได้เรียนรู้การเล่นไทยกลางแจ้งก็จะทำให้การเล่นไทยกลางแจ้งยังคงอยู่กับสังคมไทยและคนไทยต่อไปตราบนานเท่านาน และที่สำคัญจะนำมาซึ่งความภาคภูมิใจของคนไทยทุกคน โดยการนำมาปรับใช้ให้เข้ากับสภาพสังคมไทย เด็กไทย และการเรียนรู้ของเด็กไทย จึงทำให้การเล่นไทยแบบดั้งเดิมยังคงอยู่กับคนไทยและเด็กไทยตลอดไป

จากความสำคัญและสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาว่าในการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งจะสามารถส่งผลต่อความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยอย่างไร ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นแนวทางสำหรับครู ผู้บริหาร ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยในการจัดกิจกรรม เพื่อช่วยในส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง

ความสำคัญของการวิจัย

การศึกษานี้ทำให้ทราบถึงผลการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งที่มีต่อความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย โดยกิจกรรมการเล่นไทยเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ของเด็ก ทั้งยังฝึกทักษะการคิดอย่างมีเหตุผล ฝึกทักษะการแก้ปัญหา อันส่งผลต่อพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็ก ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา ทั้งนี้การส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญหายังเป็นสิ่งที่พัฒนาให้เกิดขึ้นตั้งแต่ในช่วงเด็กปฐมวัย โดยการจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลาย ซึ่งกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งเป็น กิจกรรมหนึ่งที่จะช่วยในการส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังเป็นแนวทางสำหรับครู ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถทางพหุปัญญาได้อย่างเหมาะสมยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุ 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ของโรงเรียนไพฑูริย์ศึกษา ส่วนการศึกษาอนุบาล กรุงเทพมหานคร สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 9 ห้อง จำนวน 315 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุ 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ของโรงเรียนไพฑูริย์ศึกษา ส่วนการศึกษาอนุบาล กรุงเทพมหานคร สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน โดยการสุ่มด้วยวิธีจับฉลาก 1 ห้อง และเลือกสุ่มเด็ก 15 คน เป็นกลุ่มทดลอง

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ กิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความสามารถทางพหุปัญญา 8 ด้าน ประกอบด้วย
 - 2.1 ความสามารถทางด้านภาษา
 - 2.2 ความสามารถทางด้านตรรกะและคณิตศาสตร์
 - 2.3 ความสามารถทางด้านมิติสัมพันธ์
 - 2.4 ความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว
 - 2.5 ความสามารถทางด้านดนตรี
 - 2.6 ความสามารถทางด้านมนุษยสัมพันธ์

2.7 ความสามารถทางด้านการเข้าใจตนเอง

2.8 ความสามารถทางด้านธรรมชาติวิทยา

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **เด็กปฐมวัย** หมายถึง เด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุ 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ของโรงเรียนไผทอุดมศึกษา ส่วนการศึกษานอบบนกรุงเทพมหานคร สังกัดคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

2. **ความสามารถทางพหุปัญญา** หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งได้แบ่งความสามารถทางพหุปัญญาออกเป็น 8 ด้านไว้ดังนี้

1.1 ความสามารถทางด้านภาษา หมายถึง ความสามารถพื้นฐานทางด้านภาษาและการสื่อสาร ได้แก่ ความเข้าใจในการรู้คำศัพท์ การจำแนกเสียง และความเข้าใจในการฟัง

1.2 ความสามารถทางด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ หมายถึง ความสามารถในการคิดโดยใช้ทักษะการจำแนกและเปรียบเทียบ การเรียงลำดับ และจำนวน

1.3 ความสามารถทางด้านมิติสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถในการหาความสัมพันธ์ของสิ่งของต่าง ๆ ในด้านรูปทรง ขนาด และพื้นที่

1.4 ความสามารถทางด้านธรรมชาติวิทยา หมายถึง ความสามารถในการสังเกตสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัว ไม่ว่าจะเป็นสิ่งที่มีชีวิตและสิ่งที่ไม่มีชีวิต

ความสามารถทางพหุปัญญาทั้ง 4 ด้าน ใช้แบบทดสอบความสามารถทางพหุปัญญา ซึ่งเป็นแบบทดสอบคำถามเชิงรูปภาพที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

1.5 ความสามารถทางด้านมนุษยสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถในการทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน การปฏิบัติตามข้อตกลงของกลุ่ม การให้การช่วยเหลือ และยอมรับการช่วยเหลือจากเพื่อน สามารถแลกเปลี่ยนหน้าที่กันในการทำงาน ตลอดจนรู้จักการเก็บอุปกรณ์เมื่อหมดเวลาของการทำงาน

1.6 ความสามารถทางด้านการเข้าใจตนเอง หมายถึง ความสามารถในการแสดงถึงความต้องการของตนเอง โดยการบอกให้ผู้อื่นเข้าใจ มีความชื่นชมและพอใจในการทำของตนเอง มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ทำกิจกรรมโดยไม่แสดงท่าทางลึงเล และมีความสุขสนุกสนานในการทำกิจกรรม

ความสามารถทางพหุปัญญาทั้ง 2 ด้าน ใช้แบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

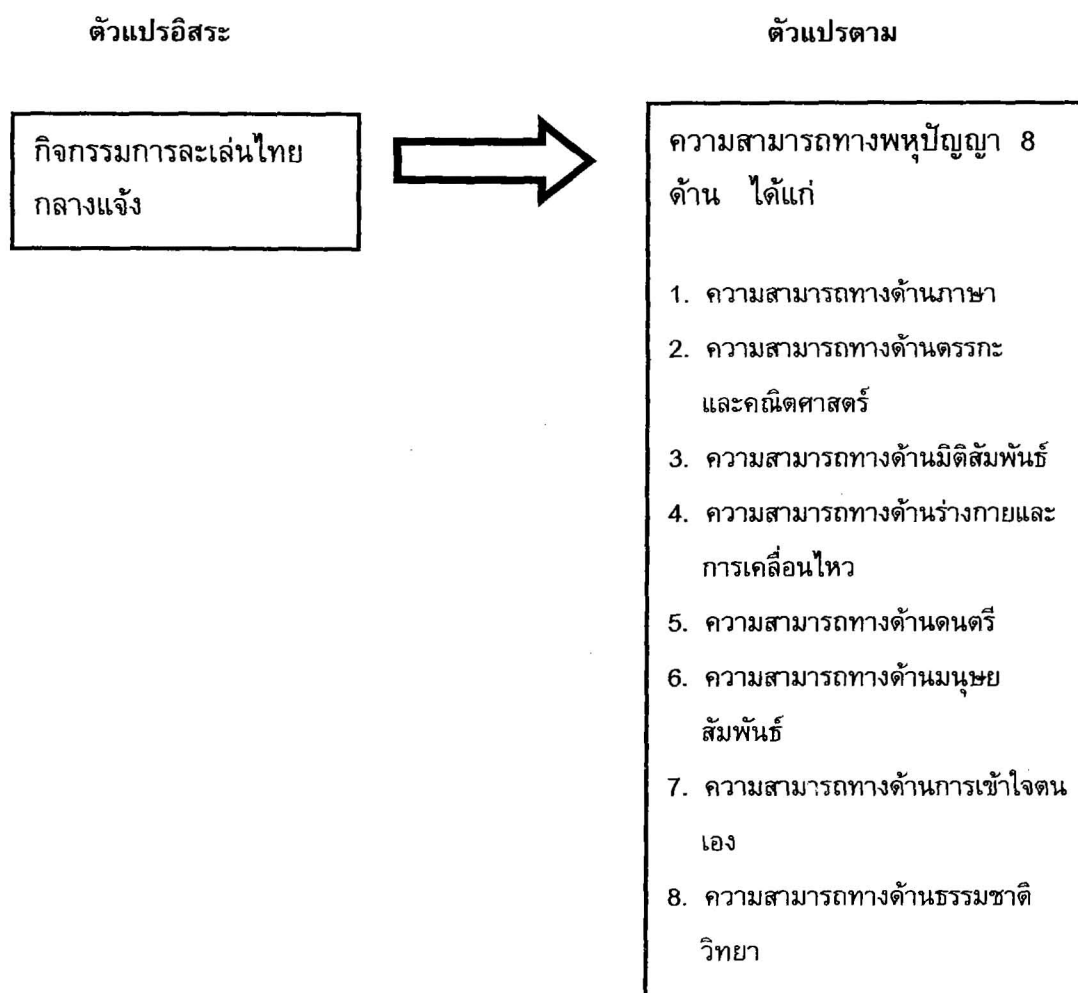
1.7 ความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว หมายถึง ความสามารถในการแสดงถึงความสามารถในการเคลื่อนไหว โดยใช้กล้ามเนื้อใหญ่ ในการยืน การทรงตัว การวิ่ง การกระโดด และการประสานสัมพันธ์มือและตา

1.8 ความสามารถทางด้านดนตรี หมายถึง ความสามารถในการฟังเสียง การจำแนกเสียง และการเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะที่มีเสียงประกอบ

ความสามารถทางพหุปัญญาทั้ง 2 ด้าน ใช้แบบสำรวจพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3. กิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง หมายถึง กิจกรรมการเล่นที่สืบทอดกันมาในวิถีชีวิต ที่เป็นวัฒนธรรมประจำชาติของคนไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นการเล่นเป็นกลุ่ม ทั้งที่มีบ่วงประกอบและไม่มีบ่วงประกอบ มีกฎเกณฑ์กติกาในการเล่น ที่ไม่ซับซ้อน การเล่นไทยกลางแจ้งจะเป็นการเล่นนอกห้องเรียน โดยใช้ที่บริเวณกลางแจ้ง และกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง 15 ชนิด ได้แก่ ลมเพลมพัด ตีจับ ตะหุ่น ตีลูกล้อ วิ่งเปี้ยว ลูกช่วง วิ่งสามขา มอญซ่อนผ้า ระบายดอกไม้ โพงพาง เดินกะลา รั้วข้าวสาร กลิ้งลูกบอล รถไฟเข้าช่องเขา ซี่ม้าย่านกล้วย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยหลังได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง สูงขึ้นกว่าก่อนได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางพหุปัญญา

- 1.1 ความหมายของสติปัญญา
- 1.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับสติปัญญา
- 1.3 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาสติปัญญา
- 1.4 องค์ประกอบของการพัฒนาสติปัญญา
- 1.5 ทฤษฎีเกี่ยวกับพหุปัญญา
- 1.6 หลักการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถทางพหุปัญญา
- 1.7 แนวทางการส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญา
- 1.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางพหุปัญญา

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่นไทยกลางแจ้ง

- 2.1 ความหมายของการเล่น
- 2.2 ความสำคัญของการเล่น
- 2.3 ทฤษฎีการเล่นของเด็ก
- 2.4 การเล่นไทยกลางแจ้ง
 - 2.4.1 ประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการของการเล่นไทย
 - 2.4.2 ความหมายของการเล่นไทย
 - 2.4.3 ความหมายของการเล่นกลางแจ้ง
 - 2.4.4 ความสำคัญของการเล่นกลางแจ้ง
 - 2.4.5 ประเภทของการเล่นกลางแจ้ง
 - 2.4.6 ประเภทของการเล่นไทยกลางแจ้ง
 - 2.4.7 ประโยชน์ของการเล่นไทยกลางแจ้ง
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่นและการเล่นไทยกลางแจ้ง

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางพหุปัญญา

1.1 ความหมายของสติปัญญา

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของสติปัญญาไว้แตกต่างกัน ดังนี้

กู๊ด (Good, 1945 : 225) กล่าวว่า สติปัญญาหมายถึง ความสามารถของสมองในการรวบรวม ประสมการณ์ต่าง ๆ เข้าเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ได้ สำเร็จและรวดเร็ว ซึ่งความสามารถทางสมองนี้วัดได้ด้วยเครื่องมือทดสอบทางสติปัญญา ส่วน เวคสเลอร์ (Wechsler, 1958 : 7) กล่าวว่า สติปัญญาหมายถึง ความสามารถของบุคคลในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีจุดหมาย ความสามารถในการคิดหาเหตุผลและสามารถปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับ เพียเจท์ (กมลรัตน์ หล้าสูงษ์, 2528 : 48 ; อ้างอิงจาก Piaget, n.d,) กล่าวว่า สติปัญญาเป็นความสามารถในการคิด ความสามารถในการวางแผน และปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อม ความสามารถดังกล่าวจะพัฒนาจากความคิดความเข้าใจในระดับง่าย ๆ ตั้งแต่ในวัยเด็กไปสู่ความคิดที่ ซับซ้อนยิ่งขึ้นในวัยผู้ใหญ่ ซึ่งสอดคล้องกับ ฮารี รังสินนท์ (2530 : 34) ได้ให้ความหมายของสติปัญญาว่า หมายถึง ความสามารถทางสมองของบุคคลในการเรียนรู้ การคิดหาเหตุผล การตัดสินใจ การแก้ปัญหา ตลอดจนการนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ การปรับปรุงตัวเองต่อสิ่งแวดล้อม สถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และสามารถดำรงตนในสังคมได้อย่างเป็นสุข ส่วน การ์เรทท์ (นิตยา บรรณ ประสิทธิ์, 2538 : 27 ; อ้างอิงจาก Garrett, 1966) กล่าวว่า สติปัญญาหมายถึง ความสามารถต่าง ๆ ที่ จำเป็นในการแก้ปัญหา ซึ่งจะต้องใช้ความเข้าใจและสัญลักษณ์ และ โกวิท ประวาลพุกษ์ , กมล ภูประเสริฐ และสงบ ลักษณะ (ม.ป.ป. : 77) กล่าวว่า สติปัญญาหมายถึง ความสามารถทางสมองที่ ทำงานทางด้านการรับรู้ การจำ การเข้าใจ การคิดอย่างมีเหตุผล การเข้าใจสิ่งซับซ้อน เข้าใจนามธรรม สามารถแก้ปัญหาที่ยากซึ่งคุณภาพเหล่านี้ ส่วนหนึ่งมาจากพันธุกรรมที่เจริญเติบโตตามวัยอีกส่วนหนึ่ง สามารถส่งเสริมได้จากการได้รับการเรียนรู้และฝึกหัดจากสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้การ์ดเนอร์ (Gardner, 1993 ก : 78 – 79) ได้กล่าวถึงความสามารถทางสติปัญญาว่า เดิมมีเพียง 2 ด้าน คือ ความสามารถในการคิดหาเหตุผลเชิงตรรกะ และความสามารถทางภาษาแต่ปัจจุบันพบว่า ยังมีความสามารถทางสติปัญญา ด้านต่าง ๆ อีกหลายด้าน ที่เป็นองค์ประกอบในการประสบความสำเร็จในชีวิต มนุษย์ทุกคนจะมีระดับความสามารถทางสติปัญญาด้านต่าง ๆ รวมเรียกว่า “พหุปัญญา” (Multiple Intelligences) ซึ่งประกอบไปด้วย ความสามารถทางด้านดนตรี ความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ความสามารถทางด้าน ตรรกะและคณิตศาสตร์ ความสามารถทางด้านภาษา ความสามารถทางด้านมิติสัมพันธ์ ความสามารถ ทางด้านมนุษยสัมพันธ์ ความสามารถทางด้านความเข้าใจตนเอง และความสามารถทางด้านธรรมชาติ วิทยา ซึ่งการ์ดเนอร์ได้อธิบายถึงความสามารถแต่ละด้านว่า มนุษย์ทุกคนจะมีระดับความสามารถแต่ละ ด้านไม่เท่ากัน และมีการผสมผสานความสามารถด้านต่าง ๆ ในตัวเองที่แตกต่างกันด้วย

สรุปได้ว่า สติปัญญาหมายถึง ความสามารถทางสมองของบุคคลในการคิดหาเหตุผล วางแผน ในการแก้ปัญหา และปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งความสามารถดังกล่าวจะ ช่วยพัฒนาความคิด ความเข้าใจในระดับง่าย ๆ ตั้งแต่วัยเด็กไปสู่วัยผู้ใหญ่ ที่มีระดับที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น และนอกจากนี้ความสามารถทางสติปัญญายังประกอบไปด้วยความสามารถทางด้านดนตรี ความสามารถ ด้านการเคลื่อนไหวและร่างกาย ความสามารถด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ความสามารถด้านภาษา

ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ ความสามารถในการเข้าใจตนเอง และความสามารถด้านธรรมชาติวิทยา ซึ่งความสามารถแต่ละด้านมีอยู่ในทุก ๆ คน แต่ระดับความสามารถแต่ละด้านไม่เท่ากัน

1.2 ทฤษฎีเกี่ยวกับสติปัญญา

นักจิตวิทยาได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับทฤษฎีสติปัญญาหลายทฤษฎี ดังนี้

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์ (Piaget Theory of Cognitive Development)

เพียเจต์ (Piaget) ได้แบ่งลำดับขั้นของพัฒนาการทางสติปัญญาออกเป็น 4 ขั้น (พรณี ช. เจนจิต. 2528 : 87-97) ซึ่งในที่นี้จะขอล่าวเพียง 2 ขั้นที่เกี่ยวกับเด็กอนุบาล ดังนี้

1. ขั้นประสาทรับรู้และการเคลื่อนไหว (Sensori – moter Stage) ขั้นนี้เริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 2 ปี พฤติกรรมของเด็กวัยนี้ขึ้นอยู่กับ การเคลื่อนไหวเป็นส่วนใหญ่ เช่น การไขว่คว้า การเคลื่อนไหว การมอง การดูด ในวัยนี้เด็กแสดงออกเพื่อให้เห็นว่ามีความสติปัญญาด้วยการกระทำ เด็กสามารถแก้ปัญหาได้ แม้ว่าจะไม่สามารถอธิบาย ได้ด้วยคำพูดเด็กจะต้องมีโอกาสสัมผัสกับสิ่งแวดล้อมด้วยตนเอง ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการพัฒนาสติปัญญา เช่น สามารถประสานกันระหว่างกล้ามเนื้อและสายตา เด็กวัยนี้จะทำอะไรซ้ำ ๆ บ่อย ๆ เป็นการเลียนแบบพยายามแก้ปัญหาโดยการเปลี่ยนวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการ แต่กิจกรรมของเด็กวัยนี้ส่วนใหญ่ยังคงอยู่เฉพาะสิ่งที่สามารถสัมผัสได้เท่านั้น

2. ขั้นก่อนเกิดปฏิบัติการ (Preoperational - Stage) ขั้นนี้เริ่มตั้งแต่อายุ 2-7 ปี แบ่งออกเป็น 2 ขั้นย่อย ดังนี้

2.1 ขั้นก่อนเกิดสัจกับ (Preconceptual Thought) เป็นขั้นพัฒนาการของเด็กอายุ 2-4 ปี เป็นช่วงที่เด็กเริ่มมีเหตุผลเบื้องต้น สามารถโยงความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์ 2 เหตุการณ์ หรือมากกว่ามาเป็นเหตุเป็นผลกัน แต่เหตุผลของเด็กวัยนี้มีขอบเขตจำกัดอยู่ เพราะเด็กยังคงยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง และไม่เห็นเหตุผลของคนอื่น นอกจากนี้ความเข้าใจต่อสิ่งต่าง ๆ ยังคงอยู่ในระดับเบื้องต้น เช่น เข้าใจว่าเด็กหญิงสองคนซึ่งเหมือนกันจะมีทุกอย่างเหมือนกันหมด แสดงว่าความคิดรวบยอดของเด็กวัยนี้ยังไม่พัฒนาเต็มที่ แต่พัฒนาการทางภาษาของเด็กเจริญรวดเร็วมาก

2.2 ขั้นการคิดแบบญาณหยั่งรู้หรือแบบสัญชาตญาณ (Intuitive Thought) เป็นขั้นพัฒนาการของเด็กอายุ 4-7 ปี ในขั้นนี้เด็กจะเกิดความคิดรวบยอดเกี่ยวกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัวขึ้น รู้จักแยกประเภท และรู้จักชิ้นส่วนของวัตถุเข้าใจความหมายของจำนวนตัวเลข เริ่มมีพัฒนาการเกี่ยวกับการอนุรักษ์แต่ไม่แจ่มชัดนัก สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้โดยไม่คิดเตรียมล่วงหน้าไว้ก่อน รู้จักนำความรู้ในสิ่งหนึ่งไปอธิบายหรือแก้ปัญหาอื่น ๆ และสามารถนำเหตุผลทั่ว ๆ ไป มาสรุปแก้ปัญหาโดยไม่ต้องไม่วิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนเสียก่อน

สรุปได้ว่าทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของเพียเจต์กล่าวถึงเด็กอนุบาลอยู่ 2 ขั้น คือ ประสาทรับรู้และการเคลื่อนไหว โดยเริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 2 ปี เด็กมักจะทำสิ่งต่าง ๆ ซ้ำ ๆ บ่อย ๆ ซึ่งเป็นการเลียนแบบ ส่วนขั้นก่อนเกิดปฏิบัติการ โดยเริ่มตั้งแต่อายุ 2 – 7 ปี สำหรับเด็กปฐมวัยจะอยู่ในขั้นนี้ ซึ่งเด็กมีพัฒนาการทางความคิดมากขึ้น รู้จักการแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ และสามารถคิดหาเหตุผลได้แต่ยังคงยึดตนเองเป็นศูนย์กลางอยู่ นอกจากนี้ยังสามารถบอกชื่อสิ่งของต่าง ๆ รอบตัวได้

ทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของบรูเนอร์ (Bruner Theory of Cognitive Development)

บรูเนอร์และคนอื่น ๆ (Bruner and others. 1966 : 46 – 48) เน้นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมที่แวดล้อมเด็ก บรูเนอร์เห็นด้วยกับเพียเจต์ที่ว่า การเรียนรู้ของเด็กเกิดจากกระบวนการภายในอินทรีย์(Organism) จะพัฒนาได้ดีเพียงใดนั้นขึ้นอยู่กับประสบการณ์และสิ่งแวดล้อมรอบตัวเด็ก ซึ่งบรูเนอร์ได้แบ่งพัฒนาการทางสติปัญญาออกเป็น 3 ขั้น คือ

1. ขั้นแสดงออกด้วยการกระทำ (Enactive Stage) ขั้นนี้เปรียบเทียบกับขั้นประสาทสัมผัสและการเคลื่อนไหว (Sensory-motor Stage) ของเพียเจต์ เป็นขั้นที่เด็กเรียนรู้จากการกระทำ (Learning by doing) มากที่สุด
2. ขั้นสร้างภาพแทนใจ (Iconic Stage) ขั้นนี้เปรียบเทียบกับขั้นก่อนปฏิบัติการคิด (Preoperational Stage) ของเพียเจต์ ซึ่งจะครอบคลุมขั้นก่อนปฏิบัติการคิด ในวัยนี้เด็กเกี่ยวข้องกับความเป็นจริงมากขึ้น เด็กจะเกิดความคิดจากการรับรู้เป็นส่วนใหญ่ อาจมีจินตนาการบ้าง แต่ยังไม่สามารถคิดได้ลึกซึ้งเหมือนขั้นปฏิบัติการคิดด้วยรูปธรรมของเพียเจต์
3. ขั้นใช้สัญลักษณ์ (Symbolic Stage) เป็นพัฒนาการขั้นสูงสุดของบรูเนอร์ เปรียบได้กับพัฒนาการขั้นปฏิบัติการรูปธรรม (Concrete Operational Stage) ของเพียเจต์ ขั้นนี้เด็กสามารถเข้าใจความสัมพันธ์ของสิ่งของสามารถเกิดความคิดรวบยอดหรือสังกัปในสิ่งต่าง ๆ ที่ซับซ้อนได้มากขึ้น

สรุปได้ว่าทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของบรูเนอร์ เป็นการเรียนรู้จากการกระทำ จะรับรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว เพื่อเก็บข้อมูลต่อการรับรู้ ซึ่งการพัฒนาสติปัญญาจะพัฒนาไปเรื่อย ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยเน้นความสำคัญของสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมเป็นองค์ประกอบของการพัฒนาสติปัญญา

1.3 องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาสติปัญญา

องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาสติปัญญา ซึ่งทำให้บุคคลแต่ละคนมีความแตกต่างกันในการพัฒนาสติปัญญา มีอยู่ 2 องค์ประกอบใหญ่ด้วยกัน (กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. 2528 : 107 – 109) คือ

1. พันธุกรรม (Heredity)

พันธุกรรม หมายถึง ลักษณะต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งที่ได้รับมาจากบรรพบุรุษเป็นลักษณะประจำตัวเริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิในครรภ์มารดา ซึ่งไม่อาจเปลี่ยนแปลงได้ การถ่ายทอดลักษณะพันธุกรรมเป็นกระบวนการถ่ายทอดลักษณะต่าง ๆ โดยผ่านทางยีนส์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่อยู่โครโมโซมของพ่อและแม่ (สุขศรี บุรณะกนิษฐ .2530 : 25) ลักษณะต่าง ๆ ที่ถ่ายทอดทางพันธุกรรม ได้แก่ ลักษณะทางกาย เช่น เพศ รูปร่างลักษณะ ชนิดของกรุ๊ปเลือด สีผม สีของนัยน์ตา เป็นต้น และลักษณะทางสติปัญญา พันธุกรรมเป็นตัวกำหนดสติปัญญา ซึ่งสติปัญญาเป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด โดยรับการถ่ายทอดจากสายพันธุ์ หรือที่เรียกว่า ถ่ายทอดทางยีนส์ (Genes) เช่น ถ้าครอบครัวมีสติปัญญาที่เฉลียวฉลาด ลูกที่เกิดมาก็จะฉลาดไปด้วย ส่วนเด็กที่เกิดจากครอบครัวที่มีพรสวรรค์หรือความสามารถพิเศษ เด็กก็จะมีพรสวรรค์เช่นเดียวกับพ่อแม่ เช่น ครอบครัวที่เป็นดนตรี ก็จะมีการถ่ายทอดกันมา แม้ว่าเด็กคนนั้นในระยะแรก ๆ ไม่ได้มีความสามารถพิเศษอะไร แต่พอเติบโตขึ้น จะกลายเป็นคนที่มีความสามารถพิเศษได้ (สมประสงค์ ปิ่นจินดา. 2518 : 53)

2. สิ่งแวดล้อม (Environment)

สิ่งแวดล้อม หมายถึง สิ่งที่อยู่รอบตัวที่เกี่ยวข้องกับเด็ก โดยเริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิในครรภ์มารดา จนกระทั่งเกิดและเจริญเติบโต ซึ่งมีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก สิ่งแวดล้อมต่าง ๆ รวมถึงสิ่งที่มีชีวิตและไม่มีชีวิตที่มีอิทธิพลต่อชีวิตมนุษย์ และสามารถที่จะปรุงแต่งชีวิตให้เป็นไปในรูปแบบลักษณะต่าง ๆ ได้ มีความสำคัญตลอดเวลาที่เด็กมีการเจริญเติบโต พัชรี สวนแก้ว (2536 : 102) ให้ความหมายของสิ่งแวดล้อม หมายถึงสิ่งของ วัสดุ ขนาด รูปร่าง สี ตำแหน่ง ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุ เป็นต้น อันเป็นสภาพแวดล้อมทางกายภาพและลักษณะทาง คำพูด สถานการณ์ที่มีอิทธิพลต่อความรู้สึกนึกคิด ต่อความชอบ ความเกลียด หรือต่อค่านิยมของบุคคลอันเป็นสิ่งแวดล้อมทางจิตภาพ และการจัดสิ่งแวดล้อมให้เหมาะสมสำหรับเด็ก เป็นการส่งเสริมให้เด็กได้เจริญเติบโต และมีประสบการณ์ที่เหมาะสม เพื่อให้เด็กได้พัฒนาตนเองอย่างเหมาะสม (ผกา สัตยธรรม. 2530 : 15 - 16)

สรุปได้ว่า พันธุกรรมเป็นการถ่ายทอดจากบรรพบุรุษ โดยผ่านทางยีนส์ การถ่ายทอดทางพันธุกรรมจะเป็นตัวกำหนดลักษณะต่าง ๆ เช่น เพศ กรูปร่าง สีผิว สีของนัยต์ตา และสติปัญญา ส่วนสิ่งแวดล้อมเป็นสิ่งที่ต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ ตัว ตั้งแต่ปฏิสนธิจนกระทั่งเจริญเติบโต นอกจากนี้ยังช่วยเสริมสร้างสติปัญญาให้ได้รับการพัฒนาสูงสุด

1.4 องค์ประกอบของการพัฒนาสติปัญญา

เธอร์สตัน (กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. 2524 : 41-43 ; อ้างอิงจาก Thurstone. n.d.) กล่าวว่า การพัฒนาสติปัญญาของมนุษย์ต้องประกอบด้วยความสามารถย่อย ๆ หลาย ๆ อย่าง คือความสามารถด้านความเข้าใจภาษา ความสามารถในการใช้คำอย่างคล่องแคล่ว ความสามารถในการใช้ตัวเลข ความสามารถในการมองเห็นภาพมิติ ความสามารถทางด้านความไวต่อการรับรู้ ความสามารถทางด้านความจำ และความสามารถทางด้านเหตุผล ซึ่งสอดคล้องกับ ซาลิวสกี (Zalewski . 1978 : 2804) ที่ได้กล่าวว่า องค์ประกอบของการพัฒนาสติปัญญา ประกอบด้วยความสามารถในการเข้าใจ สัญลักษณ์ ความสามารถในการจัดกระทำ ความเข้าใจในการอ่าน การเข้าใจคำศัพท์ การมีความคิดรวบยอด และทักษะในการคำนวณ ส่วน ดาวนิง และแรคเคอรี (Downing and Thackrey. 1971 : 15) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบทางด้านสติปัญญาว่า เป็นความพร้อมด้านสติปัญญาโดยทั่วไป คือ ความสามารถในการรับรู้ ความสามารถในการจำแนกภาพและเสียง และความสามารถในการคิดอย่างมีเหตุผล การแก้ปัญหา สำหรับ ฮิลเดิร์ท (Hilderth. 1950 : 70) ได้กล่าวว่า การรับรู้ทางสายตาในการสังเกตและการจำแนก เป็นองค์ประกอบสำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาด้านสติปัญญา ซึ่งมีผลต่อความพร้อมทางการเรียนของเด็กเกี่ยวกับการเรียนรู้อักษร การสะกดคำ และการเรียนรู้เรื่องจำนวนอีกด้วย

นอกจากนี้สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2528 : 2) กล่าวว่า การพัฒนาสติปัญญาประกอบด้วยความสามารถในการสังเกต จำแนก เปรียบเทียบ และจัดประเภทสิ่งแวดล้อมทุกชนิดที่อยู่รอบกาย ความสามารถด้านภาษา การนับ การรู้ค่าของจำนวน และความรู้ ความเข้าใจสิ่งแวดล้อม และประสบการณ์รอบตัวทุกอย่าง และหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา (2523 : 51 – 54) กล่าวว่า องค์ประกอบของการพัฒนาสติปัญญา ประกอบด้วยความสามารถในการจำ การมีความคิดริเริ่ม ความสามารถในการสังเกต การรับรู้ การแก้ปัญหา ความสามารถในการเข้าใจภาษา และความสามารถในการตัดสินใจ

สรุปได้ว่าองค์ประกอบของการพัฒนาสติปัญญา ประกอบด้วยความสามารถในการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ เช่น ความสามารถด้านการเข้าใจภาษา ความสามารถในการใช้ตัวเลข ความสามารถในการมองเห็น ภาพมิติ ความสามารถทางด้านความไวต่อการรับรู้ ความสามารถทางด้านความจำ ความสามารถทางด้าน เหตุผล ความสามารถในการรับรู้ และความสามารถการแก้ปัญหา โดยความสามารถเหล่านั้นจะต้องมีความ สัมพันธ์และเกี่ยวข้องซึ่งกัน อันจะทำให้เด็กเกิดพัฒนาการทางสติปัญญาต่อไป

พัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กนั้นจะขึ้นอยู่กับความสามารถด้านต่าง ๆ ของเด็กเป็นสำคัญ ดังที่ นักจิตวิทยาและนักการศึกษาในปัจจุบันได้ให้ความเห็นว่าสติปัญญาของเด็กแต่ละคนมีความแตกต่าง และ ความสามารถในด้านต่าง ๆ ไม่เท่ากัน ดังนั้นในการจะพัฒนาความสามารถด้านต่าง ๆ ของเด็ก ควรจะมี ความหลากหลาย เพื่อให้เด็กได้พัฒนาความสามารถทางสติปัญญาได้เต็มศักยภาพ

1.5 ทฤษฎีเกี่ยวกับพหุปัญญา (Theory of Multiple Intelligences)

ฮาวาร์ด การ์ดเนอร์ (Howard Gardner) นักจิตวิทยาจากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ได้ เสนอแนวคิดใหม่เกี่ยวกับสติปัญญาของมนุษย์ โดยอธิบายว่า สติปัญญาแรกเริ่มมีความสามารถเพียงสอง ด้านเท่านั้น คือ ความสามารถในการคิดหาเหตุผลเชิงตรรกะและความสามารถทางภาษา เมื่อได้ทำการ ศึกษาเพิ่มเติมพบว่า มีสติปัญญาต่าง ๆ อีกหลายด้าน (ทิสนา แคมมณีและคณะ. 2544 : 35-36) ซึ่ง ฮาวาร์ด การ์ดเนอร์ เรียกทฤษฎีนี้ว่า “ทฤษฎีพหุปัญญา” (Theory of Multiple Intelligences) และได้แบ่งความสามารถทางพหุปัญญาออกเป็น 8 ด้าน ดังนี้

1. ความสามารถทางด้านภาษา (Linguistic Intelligence) คือ ความสามารถในการใช้ ภาษาเดิมของตนและอาจสามารถใช้ภาษาอื่นได้ด้วย เพื่อแสดงความคิดและความรู้สึกของตน และแสดง ความสามารถต่อผู้อื่น โดยภาษาเป็นสติปัญญาที่สามารถใช้ได้อย่างอิสระ โดยการเรียนรู้หรือการแสดงออก อย่างใดอย่างหนึ่ง

2. ความสามารถทางด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ (Logic – mathematical Intelligence) คือ ความสามารถเข้าใจหลักการของเหตุและผล (Causal System) อย่างที่นักวิทยาศาสตร์ และสามารถ ในการจัดกระทำกับตัวเลข ปริมาณและการปฏิบัติทางคณิตศาสตร์ (บวก ลบ คูณ หาร) อย่างที่นัก คณิตศาสตร์กระทำกัน นอกจากนี้ยังรวมถึงความไวในการเห็นความสัมพันธ์ แบบแผน ตรรกวิทยา การ คิดเชิงนามธรรม และการคิดคาดการณ์ (If - then) วิธีการที่ใช้ได้แก่ การจำแนกประเภท การจัดหมวดหมู่ การสันนิษฐาน การสรุป การตั้งสมมุติฐาน

3. ความสามารถทางด้านมิติสัมพันธ์ (Spatial Intelligence) คือความสามารถในการมอง เห็นพื้นที่ ความสามารถในการเข้าใจภาพ 3 มิติ รวมไปถึงความไวต่อสี เส้น รูปร่าง เนื้อที่ เช่น นักบิน หรือนักเดินเรือที่มองภาพโลกภาพภายนอกในการนำเครื่องบินหรือเรือไปตามทิศทางที่ต้องการ หรืออย่าง ที่นักหมากรุกหรือช่างแกะสลักมองภาพ 3 มิติ ในการทำงานของตน

4. ความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily Kinesthetic Intelligence) คือความสามารถในการใช้ร่างกายทั้งหมดหรือบางส่วน เช่น มือ นิ้วมือ แขน ขา เป็นต้น ความ สามารถในการใช้ร่างกายแสดงความคิดหรือความรู้สึก เช่น นักแสดง นักแสดงใบ้ นักกีฬา และ ความสามารถในการใช้มือประดิษฐ์ เช่น ช่างปั้น ช่างซ่อมรถยนต์ เป็นต้น

5. ความสามารถทางด้านดนตรี (Musical Intelligence) คือความสามารถทางด้านดนตรี รวมไปถึงความไวในเรื่องจังหวะ ทำนอง เสียงตลอดจนความสามารถในการเข้าใจ และการวิเคราะห์ดนตรี เช่น นักดนตรี นักแต่งเพลง นักวิจารณ์ดนตรี

6. ความสามารถทางด้านมนุษยสัมพันธ์ (Interpersonal Intelligence) คือ ความสามารถในการเข้าใจ อารมณ์ ความรู้สึก ความคิด และเจตนาของผู้อื่น ทั้งนี้รวมถึงความไวในการสังเกต นำเสียง ใบหน้า ท่าทาง ทั้งยังมีความสามารถในการรู้ถึงลักษณะต่าง ๆ ของสัมพันธภาพของมนุษย์และสามารถตอบสนองได้เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ

7. ความสามารถทางการเข้าใจตนเอง (Intrapersonal Intelligence) คือ ความสามารถในการเข้าใจตนเอง การรู้จักตนเอง รู้ว่าตนเองมีความสามารถทำอะไรได้บ้าง รู้ว่าตนเองมีความต้องการทำอะไร ควรจะมีการตอบโต้สิ่งต่าง ๆ อย่างไร สิ่งใดบ้างที่ควรหลีกเลี่ยง และรู้จักตนเองตามความเป็นจริง เช่น มีจุดอ่อน จุดแข็งเรื่องใด มีความรู้เท่าทันอารมณ์ความคิด เป็นต้น

8. ความสามารถทางด้านธรรมชาติวิทยา (Naturalist Intelligence) คือ ความสามารถใช้ในการแยกแยะธรรมชาติ เช่น แยกระหว่างพืชกับสัตว์ แยกประเภทของพืช ประเภทของสัตว์ รวมทั้งความฉับไวในการเข้าใจลักษณะอื่นๆ ของธรรมชาติ เช่น สภาพของก้อนเมฆ ก้อนหิน เป็นต้น ความสามารถเช่นนี้มีประโยชน์สำหรับมนุษย์ ทั้งอดีตและปัจจุบัน เช่น เป็นประโยชน์ต่อพรานหรือคนหาของป่า หรือชาวนา นักพฤกษศาสตร์หรือฟอครว เป็นต้น

นอกจากนี้การ์ดเนอร์ได้อธิบายถึงลักษณะที่สำคัญของความสามารถทางพหุปัญญาทั้ง 8 ด้าน (อาร์ สแตนฟอร์ด และอูษณีย์ โพธิสุข. 2542 : 57-58) ดังนี้

1. ทฤษฎีนี้เชื่อว่าทุกคนมีความสามารถทั้ง 8 ด้าน เพียงแต่จะมากน้อยในด้านใดด้านหนึ่ง ตัวอย่างเช่น กวีคนสำคัญของเยอรมัน คือ เกอเธ่ (Johann Wolfgang von Goethe) ซึ่งเป็นกวี รัฐบุรุษ นักวิทยาศาสตร์ และนักปรัชญา ดูเหมือนว่าเกอเธ่จะมีความสามารถครบทั้ง 8 ด้าน และอยู่ในระดับสูงทุกด้าน แต่คนส่วนใหญ่จะมีสูงเพียงหนึ่งหรือสองด้าน

2. ทฤษฎีนี้เชื่อว่าทุกคนสามารถพัฒนาความสามารถในแต่ละด้านให้สูงขึ้นได้ ถึงแม้บางคนจะรู้สึกว่าตนเองจะไม่มีความสามารถในบางด้าน เช่น ด้านดนตรี ด้านคณิตศาสตร์ ด้านภาษา ฯลฯ แต่การ์ดเนอร์เชื่อว่า ถ้ามีการให้กำลังใจ และการฝึกฝน ก็จะส่งเสริมความสามารถในด้านต่าง ๆ ได้

3. ทฤษฎีนี้เชื่อว่าความสามารถด้านต่าง ๆ ทำงานร่วมกัน โดยการ์ดเนอร์กล่าวว่า ปัญญาทั้ง 8 ด้าน ที่กล่าวมาแล้วนั้น เป็นการอธิบายลักษณะพหุปัญญาแต่ละด้านเท่านั้น แต่ที่จริงแล้วความสามารถแต่ละด้านจะทำงานร่วมกัน (ยกเว้นในกรณีที่มีความพิการทางสมอง หรือ นักปราชญ์ที่ฉลาดล้ำเฉพาะด้าน) ตัวอย่างเช่น ในการประกอบอาหารก็จะต้องสามารถอ่านวิธีการทำ (ความสามารถด้านภาษา) คิดคำนวณประมาณของส่วนผสม (ความสามารถด้านคณิตศาสตร์) เมื่อประกอบอาหารเรียบร้อยแล้วทำให้สมาชิกในครอบครัวมีความสุขพอใจ (ความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์) และทำให้ตนเองมีความสุข ภาคภูมิใจ (ความสามารถด้านการเข้าใจตนเอง) เป็นต้น

4. ทฤษฎีนี้เชื่อว่าความสามารถในแต่ละด้านยังแสดงถึงความสามารถที่หลากหลาย ตัวอย่างเช่น บางคนไม่มีความสามารถทางการอ่าน แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า จะไม่มีความสามารถด้านภาษา เพราะบุคคลผู้นั้นอาจจะเป็นผู้ที่เล่าניתนได้เก่ง และใช้ภาษาในการพูดได้อย่างคล่องแคล่ว หรือบางคนที่ไม่มีความสามารถทางกีฬา และการเล่นกีฬาในสนาม ซึ่งดูเหมือนจะไม่มีความสามารถด้านการ

เคลื่อนไหวและร่างกาย แต่บุคคลนั้นอาจจะใช้ร่างกายได้อย่างดีในการถักทอผ้า หรือเล่นหมากรุกได้เก่ง ดังนั้นจะเห็นได้ว่าแม้แต่ในลักษณะความสามารถด้านใดด้านหนึ่ง ก็สามารถที่จะแสดงออกถึงความสามารถหลากหลาย

สรุปได้ว่าทฤษฎีพหุปัญญา ประกอบด้วยความสามารถด้านต่าง ๆ 8 ด้าน ได้แก่ ความสามารถทางด้านภาษา เช่น การใช้ภาษาเพื่อแสดงความรู้สึกของตนเอง ความสามารถทางด้านตรรกศาสตร์และคณิตศาสตร์ เช่น การรู้จักการใช้เหตุและผล การจัดกระทำกับตัวเลข ความสามารถทางด้านมิติสัมพันธ์ เช่น การสร้างภาพ 3 มิติในงานศิลปะ ความสามารถทางด้านเคลื่อนไหวร่างกาย เช่น การใช้มือ แขน การเคลื่อนไหวร่างกายทุกส่วนของร่างกาย ความสามารถทางด้านดนตรี เช่น การเล่นเครื่องเล่นดนตรี การฟังเสียงดนตรี ความสามารถทางด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นการเข้าใจถึงความรู้สึก อารมณ์ ความคิดของบุคคลอื่น ความสามารถทางด้าน的自我เข้าใจตนเอง รู้ว่าตนเองเป็นใคร มีความสามารถทำอะไรได้บ้าง มีข้อดี ข้อเสียในเรื่องใดบ้าง และความสามารถทางด้านธรรมชาติวิทยา เป็นความสนใจในเรื่องของธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นพืชหรือสัตว์ ซึ่งความสามารถในแต่ละด้านเป็นพื้นฐานทางสติปัญญาที่อยู่ในตัวมนุษย์ทุกคนแต่มักน้อยแตกต่างกันไปในแต่ละด้านแต่ละบุคคล โดยความสามารถแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันทุกด้าน

1.6 หลักการส่งเสริมและพัฒนาความสามารถทางพหุปัญญา

การ์ดเนอร์ (Gardner, 1993 ข : 69 - 72) ได้กล่าวถึงพื้นฐานความสามารถในด้านต่าง ๆ ของมนุษย์เราไว้ดังนี้

1. เชื่อว่าความสามารถของมนุษย์เราแต่ละคนมีความสามารถที่แตกต่างกันออกไป เช่น บางคนสามารถอ่านหนังสือได้เก่ง แต่ไม่มีความสามารถในการคำนวณ
2. เชื่อว่าความสามารถของมนุษย์นั้น จะเป็นความสามารถพิเศษที่มีลักษณะโดดเด่นหรือเห็นได้ชัดเจนดังตัวอย่างเช่น เรย์มอน จากภาพยนตร์ เรื่อง The Rain Man เป็นคนที่มีความสามารถทางด้านคณิตศาสตร์สูงมาก
3. เชื่อว่าความสามารถแต่ละด้านจะมีวิถีทางในการพัฒนา ซึ่งความสามารถบางด้านจะเห็นได้ชัดเจนในวัยเด็ก หรือบางครั้งกลับชัดเจนเมื่อโตเป็นผู้ใหญ่ แต่ความสามารถต่าง ๆ จะพัฒนาไปจนถึงขั้นสูงสุด ตัวอย่างเช่น นักดนตรีโมสาร์ท มีความสามารถในการเล่นดนตรีได้ตั้งแต่อายุ 4 ขวบ แต่ความสามารถทางด้านตรรกะและคณิตศาสตร์กลับพัฒนาเมื่ออายุ 18 ปี ส่วนนักประพันธ์ที่มีความสามารถทางด้านภาษาสามารถพัฒนาความสามารถได้จนถึงอายุ 40 - 50 ปี
4. เชื่อว่าความสามารถในแต่ละด้านมีวิวัฒนาการที่ยาวนาน เช่น ความสามารถทางด้านมิติสัมพันธ์ จะเห็นได้จากภาพเขียนในถ้ำก่อนประวัติศาสตร์
5. เชื่อว่าความฉลาดแต่ละด้านจะอยู่ในที่ต่าง ๆ ของสมอง ซึ่งจากการศึกษาของการ์ดเนอร์ พบว่าบุคคลที่ประสบอุบัติเหตุจะสูญเสียสมองซีกซ้าย ทำให้มีความบกพร่องทางการพูด การอ่าน การเขียน การใช้ภาษา แต่เขาสามารถร้องเพลง เต้นรำ ได้
6. เชื่อว่าความสามารถแต่ละด้านมีชุดความสามารถของตนเอง เช่น ความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว จะมีชุดความสามารถที่จะเลียนแบบการเคลื่อนไหวของผู้อื่น หรือมีความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก เป็นต้น

7. เชื่อว่าความสามารถแต่ละด้านจะมีสัญลักษณ์ที่บ่งบอกความเป็นเอกลักษณ์ของตนเอง เช่น ด้านมนุษยสัมพันธ์ จะเห็นชัดคือ การแสดงออกทางสีหน้า ท่าทาง

ดังที่การ์ตเนอร์ได้กล่าวถึงพื้นฐานความสามารถในด้านต่าง ๆ ของมนุษย์ไว้ จึงนำไปสู่หลักการในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้กับเด็ก โดยใช้ทฤษฎีความสามารถทางพหุปัญญาเป็นพื้นฐาน ซึ่งการจะส่งเสริมสติปัญญาในเด็กนั้น ควรจะต้องค่อย ๆ เป็นค่อยไป ตามระดับความสามารถและวุฒิภาวะของเด็ก และที่สำคัญคือเด็กแต่ละคนจะมีความแตกต่างกันออกไป ดังนั้นแนวทางในการส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญามีดังนี้

1. ส่งเสริมให้เด็กได้ทำกิจกรรม ตามความสามารถเหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของเด็ก เพื่อให้เด็กได้ประสบความสำเร็จในการทำงาน จะทำให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นและมั่นใจในตนเอง มีความภาคภูมิใจ สามารถปรับตัวเองได้ และสามารถนำความรู้ความสามารถไปใช้แก้ปัญหาในโอกาสต่อไปได้อย่างเหมาะสม

2. ส่งเสริมให้เด็กได้ใช้ความคิดของตนเอง โดยให้เด็กได้มีโอกาสได้ทำงานตามลำพัง จะทำให้เด็กได้มีโอกาสคิดแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง และยังทำให้เกิดความคิดริเริ่ม การคิดที่มีเหตุผล

3. ส่งเสริมให้เด็กได้มีความคิดสร้างสรรค์ โดยการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตามวัยของเด็ก โดยควรจะเริ่มตั้งแต่กิจกรรมที่ง่าย ๆ ไปจนถึงกิจกรรมที่ยากขึ้น เพื่อให้เกิดการยั่วเย้า ท้าทาย และทำให้เกิดความสนใจในการทำกิจกรรม โดยไม่เกิดความเบื่อหน่าย (ประสาร ทิพย์ธารา. 2521 : 7 - 8)

สำหรับเพียเจต์ (นิรมล ชยุตสาหกิจ. 2527 : 2 - 3 ; อ้างอิงจาก Piaget. n.d.) กล่าวว่าการเล่นเป็นพฤติกรรมของเด็ก เป็นการปรับตัวเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจกับสิ่งต่าง ๆ รอบตัว และนำข้อมูลความรู้และเข้าใจนั้นไปเก็บสะสมไว้ในโครงสร้างทางสติปัญญา เพื่อปรับขยายโครงสร้างเดิมให้กว้างขึ้น โครงสร้างของสติปัญญาในการพัฒนาการแต่ละขั้นนั้นมีโครงสร้างและลักษณะของพฤติกรรมที่แสดงออกแตกต่างกัน ซึ่งเป็นการเตรียมพร้อมที่จะรับการเรียนรู้ขั้นต่อไป เพียเจต์ (Piaget) ยังกล่าวว่าการเล่นเป็นสิ่งสำคัญของการพัฒนาสติปัญญา การเล่นเป็นการกระทำและเป็นการคิดที่เด็กพอใจ และเป็นกิจกรรมที่เกิดจากการที่ตนเองได้เป็นผู้กำหนดการเล่นขึ้น และการเล่นของเด็กจะพัฒนาไปตามลำดับขั้นอย่างต่อเนื่อง และละเอียด ไประยะขณะ (2522 : 89 - 90) กล่าวว่าการจัดกิจกรรมการเล่นไทยเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย เป็นการให้เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกายทุก ๆ ส่วน ด้านอารมณ์ เด็กได้เรียนรู้การเข้าใจความรู้สึกของตนเองและเพื่อน เรียนรู้ความต้องการของตนเองและผู้อื่น ด้านสังคม เด็กได้เรียนรู้ที่จะเล่นกับเพื่อน เรียนรู้ที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่น และด้านสติปัญญา ได้ฝึกใช้ความคิด ฝึกความมีเหตุผล

1.7 แนวทางการส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญา

การส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญาให้กับเด็กนั้น ต้องเข้าใจว่า เด็กทุกคนไม่ใช่อัจฉริยะ แต่เด็กทุกคนมีความสามารถถึงขีดสุดของแต่ละบุคคลได้ ซึ่ง Boulton and Catherwood (Boulton - Lewis and Catherwood. 1994 : 52 - 53) กล่าวว่า การเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกถึงความรู้สึกของตนเอง จากประสบการณ์ที่ได้รับด้วยการสื่อสารด้านต่าง ๆ เช่น การพูดแสดงความคิดเห็น การวาดภาพ สิ่งที่ตนเองประทับใจ เป็นต้น ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นการเรียนรู้ที่เด็กจะจดจำไปได้อย่างยาวนาน และได้แสดงความสามารถของตนเองได้อย่างแท้จริง สำหรับไมท สิทธิสุนทร (2543 : 21) ได้เสนอแนวทางในการส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญาให้แก่เด็กดังนี้

1. จัดกิจกรรมโดยให้เด็กเรียนรู้ และทำกิจกรรมร่วมกัน อาจจะเป็นกลุ่มใหญ่ หรือกลุ่มเล็ก โดยเน้นการเรียนรู้แบบบูรณาการ และฝึกความสามารถในด้านต่าง ๆ ให้กับเด็ก เช่น ความสามารถด้านดนตรี ความสามารถด้านภาษา ความสามารถด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ความสามารถด้านการเคลื่อนไหวและร่างกาย ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ ความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์ ความสามารถด้านการเข้าใจตนเอง และความสามารถด้านธรรมชาติวิทยา

2. เด็กและครูร่วมกันวางแผนการเรียนรู้ของตนเอง เพื่อเป็นการพัฒนาความสามารถในด้านตนเองถนัดหรือมีความสามารถพิเศษ

3. การเรียนรู้ของเด็กเกิดจากความต้องการที่ต่อเนื่องจากการเรียนรู้ในเรื่องหนึ่ง และเด็กยังสนใจครูควรจะช่วยเหลือหรือให้คำแนะนำ นอกจากนี้อาจจะเกิดจากความต้องการที่จะเรียนรู้ด้วยตัวเองโดยครูไม่ได้กระตุ้น

4. ควรเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกตามความสามารถที่มีอยู่อย่างเต็มที่ โดยส่งเสริมให้ให้มีการจัดมุมประสบการณ์สำหรับเด็กได้เลือกทำกิจกรรมที่สนใจ และแสดงความสามารถด้านที่ตนเองถนัด

สุรศักดิ์ หลาบมาลา (2543 : 52 - 53) ได้กล่าวถึงแนวทางในการส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กดังนี้

1. การจัดกิจกรรมยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง โดยมีครูคอยแนะนำ และให้การสนับสนุนการเรียนรู้ เน้นการค้นพบ การคิดไตร่ตรอง ซึ่งเน้นให้เด็กเป็นผู้ปฏิบัติ และทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้เกิดการค้นพบตัวเอง

2. เด็กควรจะได้เรียนรู้จากแหล่งความรู้ที่หลากหลาย ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เช่น ภายในชุมชนของตนเอง จากการทัศนศึกษา เป็นต้น

3. ครูศึกษาหาความรู้อย่างสม่ำเสมอ ไม่ว่าจะเป็นการค้นหากิจกรรมใหม่ ๆ ให้กับเด็ก ทำให้เด็กไม่เกิดความเบื่อหน่ายในกิจกรรมที่ซ้ำซาก

4. จัดกิจกรรมแบบบูรณาการการเรียนรู้ และเพิ่มทักษะความสามารถของเด็ก โดยส่งเสริมศักยภาพของเด็กในทุก ๆ ด้าน

5. ส่งเสริมพัฒนาการเด็กในด้านการอยู่ร่วมกัน เช่น การทำงานกลุ่ม

6. ส่งเสริมการเข้าใจตนเอง รู้จักส่วนดี ส่วนที่บกพร่องของตนเอง และความเข้าใจผู้อื่น สามารถชื่นชมกับความสำเร็จของผู้อื่น

7. โรงเรียนเป็นสถานที่ ที่สนับสนุนการเรียนรู้ของเด็ก และเป็นสถานที่ที่ส่งเสริมการพัฒนาความสามารถของเด็กในด้านต่าง ๆ

นอกจากนี้กุญชรี คำชาย (2544 : 159 - 160) ได้กล่าวว่าการส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญาให้ดี ไม่ว่าจะเป็นในด้านใดก็ตามถ้าเด็กได้รับการส่งเสริมที่ตรงตามความสามารถ ก็จะทำให้เด็กพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็วกว่าเด็กคนอื่น ดังนั้นควรที่จะส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญาให้กับเด็กเพื่อการเรียนรู้ ดังนี้

1. ต้องรู้จักความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กในทุก ๆ ด้าน เพราะจะช่วยให้การเรียนการสอนและการประเมินการเรียนรู้ของเด็กสอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กแต่ละคน

2. กระตุ้นให้เด็กได้ใช้ความสามารถทุก ๆ ด้านร่วมกันในการเรียนรู้สิ่งที่อยากเรียน
3. กิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แก้ปัญหาหรือเข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และเป็นกิจกรรมที่ต้องทำโดยอาศัยการผสมผสานกันของความคิดเหตุผล
4. กระตุ้นให้เด็กตอบคำถาม โดยการให้เหตุผล
5. สังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของเด็กว่าเป็นไปตามลำดับขั้นหรือไม่ เพื่อที่จะได้ทราบถึงจุดบกพร่องในการเรียนรู้ของเด็ก
6. หากพบว่าเด็กเรียนรู้ หรือเข้าใจสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้ช้ากว่าคนอื่น ๆ ควรจะช่วยเหลือ เพราะอาจเป็นไปได้ว่าเด็กมีความสามารถเพียงเท่านี้
7. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ส่งเสริมความสามารถในทุก ๆ ด้าน เช่น
 - 7.1 การอ่าน การเล่น และการเขียนเรื่อง (ด้านภาษา)
 - 7.2 การเล่นนิทาน และให้เด็กเดาว่าตอนจบจะเป็นอย่างไร (ด้านตรรกะ)
 - 7.3 การเขียนภาพ ลอกแบบ หรือวางผังที่จะตกแต่งพื้นที่ (ด้านมิติสัมพันธ์)
 - 7.4 การฟังเสียงดนตรี หรือเสียงต่าง ๆ (ด้านดนตรี)
 - 7.5 การเดินรำ การละเล่นไทย เช่น มอญซ่อนผ้า งูกินหาง โพงพาง (ด้านการเคลื่อนไหวและร่างกาย)
 - 7.6 การสวมบทบาทต่าง ๆ การใช้ภาษาท่าทาง (ด้านมนุษยสัมพันธ์)
 - 7.7 การบอกถึงความต้องการของตนเอง (ด้านการเข้าใจตนเอง)
 - 7.8 การปลูกต้นไม้ การเลี้ยงสัตว์ และบันทึกการเจริญเติบโต (ด้านธรรมชาติวิทยา)

สรุปได้ว่า การส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญานั้นเป็นสิ่งที่สามารถพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ตั้งแต่วัยเด็ก โดยการจัดกิจกรรมที่มีความหลากหลาย และอยู่ในความสนใจของเด็ก เพราะเป็นการที่เด็กได้ค้นพบความสามารถที่แท้จริงของตนเอง ซึ่งจากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นสิ่งที่เด็กได้รับประสบการณ์ตรงตลอดจนผู้ใหญ่ให้การสนับสนุนส่งเสริม และเข้าใจถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

1.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางพหุปัญญา

งานวิจัยในต่างประเทศ

แมดเซน (Madsen. 1996 : 125-126) ได้ศึกษาโดยการทดสอบหาความสามารถที่หลากหลายในเด็กอายุ 2 – 4 ปี ในศูนย์เลี้ยงเด็ก ผลการวิจัยพบว่า เด็กแต่ละคนจะมีความสามารถอย่างน้อยคนละ 3 ด้านภายในคนเดียวกัน ซึ่งนำไปสู่การจัดรูปแบบการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคนได้

เฮอร์แมน (Herman. 1994 : 97 - 98) ได้ศึกษาการนำแนวคิดพหุปัญญาไปใช้ในระดับประถมศึกษาของครูในรัฐฟลอริดา ผลการวิจัยพบว่า ครูส่วนใหญ่มีการนำแนวคิดพหุปัญญาไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

ทีลีย์ (Teele . 1995 : 68 – 69) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ทฤษฎีแนวคิดพหุปัญญาที่นำมาใช้ในการเรียนการสอน ผลการวิจัยพบว่า มีความสัมพันธ์กันและยังช่วยให้เกิดการเรียนการสอนแบบยืดหยุ่นเป็นศูนย์กลาง

ซิลเวอร์ (Silver 1995 : 102 - 103) ได้ศึกษาการผสมผสานระหว่างแนวคิดพหุปัญญากับรูปแบบการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า แนวคิดพหุปัญญาช่วยให้ค้นพบศักยภาพของเด็ก และรูปแบบการเรียนรู้เกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียนรู้ด้วย

งานวิจัยในประเทศ

สมพร ประยูรภิตติกุล (2535 : 52) ได้ศึกษาผลการฝึกสมรรถภาพสมองด้านเหตุผลที่มีต่อความสามารถทางการเรียนคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มทดลองได้รับการฝึกความสามารถทางสมองด้านเหตุผล โดยใช้แบบฝึกที่สร้างขึ้น 60 แบบฝึก ฝึกวันละ 1 แบบฝึกใช้เวลา 20 นาที ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับการสอนตามปกติ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่ได้รับการเสริมการฝึกความสามารถทางสมองด้านเหตุผลมีความสามารถในการเรียนคณิตศาสตร์สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการสอนตามปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ชานินทร์ เสนีวงศ์ ณ อยุธยา (2539 : 56) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางสมองกับความสามารถทางการเรียนฟิสิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดอ่างทอง ผลการวิจัยพบว่าความสามารถทางสมองด้านภาษา ด้านตัวเลข ด้านมิติสัมพันธ์ ด้านเหตุผลและด้านการรับรู้ มีความสัมพันธ์กับความสามารถทางการเรียนฟิสิกส์ ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ส่วนความสามารถทางสมองด้านภาษามีน้ำหนักความสำคัญที่ส่งผลต่อความสามารถทางการเรียนฟิสิกส์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สำหรับความสามารถทางสมองด้านการรับรู้อย่างรวดเร็ว และด้านมิติสัมพันธ์ ส่งผลต่อความสามารถทางการเรียนฟิสิกส์อย่างไม่มีนัยสำคัญ

ทิพวรรณ วังเย็น (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางสมองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ผลการวิจัยพบว่าความสามารถทางสมองทั้ง 4 ด้าน คือ ความสามารถทางภาษา ความสามารถทางจำนวน ความสามารถทางมิติสัมพันธ์ และความสามารถในการรับรู้อย่างรวดเร็ว มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

กัลยาณี อุกฤษ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความสามารถทางสมองด้านมิติสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ชุดการฝึกและการปฏิบัติจริง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้ใช้ชุดการฝึกมีความสามารถทางสมอง ด้านมิติสัมพันธ์และความคงทนในการจำ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

สุภรณ์เพ็ญ พันธุ์มณี (2543 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการพัฒนาโปรแกรมการสอนพยัญชนะอักษรเบรลล์สำหรับเด็กตาบอดด้วยอนุบาลโดยใช้แนวคิดพหุปัญญา ผลการวิจัยพบว่า เด็กตาบอดที่ได้รับการพัฒนาโปรแกรมการสอนพยัญชนะอักษรเบรลล์ มีความสามารถในการเขียน และอ่านพยัญชนะอักษรเบรลล์สูงกว่าเด็กกลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ความสามารถทางพหุปัญญา มีอยู่ 8 ด้าน ได้แก่ ความสามารถทางด้านภาษา ความสามารถทางด้านตรรกศาสตร์และคณิตศาสตร์ ความสามารถทางด้านมิติสัมพันธ์ ความสามารถทางด้านเคลื่อนไหวร่างกาย ความสามารถทางด้านดนตรี ความสามารถทางด้านมนุษยสัมพันธ์ ความสามารถทางด้าน的自我เข้าใจตนเอง และความสามารถทางด้านธรรมชาติวิทยา มีอยู่ในเด็กทุก ๆ คนแต่มักน้อยแตกต่างกันไปในแต่ละด้านแต่ละบุคคล โดยความสามารถทางพหุปัญญาในแต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันทุก ๆ ด้าน

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่นไทยกลางแจ้ง

2.1 ความหมายของการเล่น

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการเล่นไว้แตกต่างกันดังนี้

เฮอร์ลอค (Hurlock. 1956 : 321) กล่าวว่า การเล่นหมายถึงกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเพลิดเพลิน สนุกสนาน โดยไม่คำนึงถึงผลที่เกิดขึ้น และมักเป็นกิจกรรมที่บุคคลกระทำโดยไม่มีการบังคับ ซึ่งสอดคล้องกับ ฮัตต์ และกิบบี้ (ศรีสมวงศ์ วรรณศิลป์. 2520 :1 ; อ้างอิงมาจาก Hutt and Gibby. n.d.) ที่ให้ความหมายของการเล่นว่า หมายถึง ความเพลิดเพลินเป็นกิจกรรมที่เกิดโดยอัตโนมัติ ไม่มีการวางแผนไม่มีเป้าหมายหรือจุดประสงค์โดยเฉพาะเจาะจงมากเกินไปก่อให้เกิดความสนุกสนาน และเป็นการระบายความเครียด นอกจากนี้รูดอล์ฟและคนอื่น ๆ (Rudolph and others. 1984 : 95) ได้กล่าวว่า การเล่นหมายถึง กระบวนการของการพัฒนาทั้ง 4 ด้าน ของเด็ก คือ ด้านร่างกาย ด้านสติปัญญา ด้านอารมณ์ และด้านสังคม

นอกจากนี้ จีวีวรรณ กินาวงศ์ (2526 : 223) กล่าวว่าการเล่นหมายถึง กิจกรรมหรือการกระทำใด ๆ ที่ให้ความสนุกสนานเพลิดเพลินแก่เด็ก ส่วนเลขา ปิยะอัจฉริยะ (2523 : 43) ได้กล่าวว่าการเล่น หมายถึง วิธีหนึ่งที่เด็กจะช่วยตัวเองให้มีความสามารถในการปรับตัว เปลี่ยนแปลงความคิด ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและสร้างประสบการณ์ให้กับตนเอง เพื่อการเรียนรู้และรับรู้สิ่งแวดล้อม โดยไม่มีครูสอน ซึ่งสอดคล้องกับวราภรณ์ รักวิจัย (2529 : 91) ที่ได้ให้ความหมายของการเล่นว่า หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ ของเด็ก เพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ การค้นคว้า สำรวจและทดลองสิ่งต่าง ๆ เพื่อสร้างประสบการณ์ให้กับตนเอง และช่วยในการพัฒนาการเจริญเติบโตทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม ให้เป็นผู้ที่มีความสามารถที่จะอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

สรุปได้ว่า การเล่น หมายถึง กิจกรรมหรือประสบการณ์ที่เกิดด้วยความสมัครใจและเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินกับเด็ก โดยไม่มีการวางแผน ไม่มีเป้าหมาย และก่อให้เกิดการเรียนรู้ ซึ่งนำไปสู่การค้นพบการสำรวจและการทดลอง อีกทั้งยังเป็นกระบวนการของการพัฒนาทั้ง ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา

2.2 ความสำคัญของการเล่น

การเล่นจะมีความสำคัญต่อการพัฒนาการทางสติปัญญา เด็กสามารถแยกแยะสิ่งต่าง ๆ จากสิ่งเราได้ และขณะที่เด็กตอบสนองสิ่งเร้า เด็กจะสามารถรับรู้สิ่งต่าง ๆ เข้ามาในสมองได้ซึ่ง เพียเจท์ (Piaget) ได้แบ่งการเล่นไว้ 3 ประการ คือ

1. การเล่นคือการระบายอารมณ์
2. การเล่นช่วยให้เข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรม
3. การเล่นเป็นการเรียนรู้ทางสังคม (เยาเวพา เดชะคุปต์. 2528 : 12 ; อ้างอิงจาก Piaget. n.d.) ส่วน เกษลดา มานะจุติ (2529 : 2 – 3) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเล่นของเด็กว่า ช่วยให้เด็กเกิดการพัฒนาในแง่ต่าง ๆ ดังนี้
 1. ช่วยให้เด็กเกิดการเรียนรู้ โดยผ่านกระบวนการค้นคว้า สำรวจ ทดลอง ใช้กล้ามเนื้อประสาทสัมผัสทั้งห้า ตา มือ หู จมูก ปาก ให้ประสานกันจนก่อให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งไม่มีวิธีการอื่นใดจะสอนได้ดีเท่า
 2. ช่วยให้เด็กมีความคิดสร้างสรรค์และส่งเสริมเชาว์ปัญญา จากการเล่นของเด็กจะเกิดความคิดริเริ่มแปลก ๆ ใหม่ ๆ รู้จักใช้สติปัญญาประยุกต์ ปรับปรุง เพื่อสร้างสรรค์ผลงานทางการเล่นที่ไม่ซ้ำซากอยู่เช่นเดิม หรือเลียนแบบจากตัวอย่างที่เคยพบเห็นแต่อย่างเดียว
 3. ช่วยให้เด็กเกิดทักษะทางสังคมอันเป็นพื้นฐานที่จะช่วยปลูกฝังให้เด็กมีความเป็นผู้นำ ผู้ตาม รู้จักการสับเปลี่ยน รอคอย รอบคอบ วางแผน เสียสละ ให้อภัยและปรับตัวเข้ากับผู้อื่น มีน้ำใจต่อกัน และกัน
 4. ช่วยให้เด็กได้ระบายอารมณ์ ลดความตึงเครียดหรือสับสนทางอารมณ์ ซึ่งเกิดขึ้นเนื่องจากสภาพขัดแย้งของสิ่งแวดล้อม ในระหว่างที่เด็กเล่น อารมณ์ขุ่นมัว ความคับข้องใจ อารมณ์โกรธ ความเสียใจ ผิดหวัง จะได้รับการระบายออก เป็นการช่วยปรับอารมณ์ของเด็กให้กลับสู่ภาวะปกติได้
 5. ช่วยส่งเสริมสุขภาพร่างกายให้แข็งแรงสมบูรณ์ขึ้น จากกิจกรรมการเล่น เด็กจะได้เคลื่อนไหว แขน ขา และอวัยวะทุกส่วนในร่างกาย ทำให้สามารถทำงานประสานสัมพันธ์กันได้ดีขึ้น มีทักษะความคล่องแคล่วว่องไว มีความแข็งแรงมากยิ่งขึ้น

สำหรับ เลขา ปิยอัจริยะ ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเล่นว่า การเล่นเป็นการตอบสนองความกระตือรือร้น ใฝ่รู้ของตนเองโดยไม่ต้องมีใครสอน การเล่นทำให้เด็กเกิดความรู้สึกเป็นอิสระ สนุกสนาน เพลิดเพลิน และพร้อมที่จะทำกิจกรรมซ้ำ เมื่อเกิดความพึงพอใจและสนใจ โดยไม่ต้องมีสิ่งอื่นมากระตุ้นไม่ว่าจะเป็นการให้รางวัลหรือลงโทษ ทั้งยังอาจเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมให้เกิดการค้นพบสิ่งใหม่ ๆ อย่างเสมอการเล่นมีบทบาทและอิทธิพลอย่างมากมาต่อการเจริญเติบโตทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคมของเด็ก ทั้งนี้เพราะการเล่นเป็นวิธีการหรือทางที่เด็กจะช่วยให้ตนเองสามารถปรับตัวและเปลี่ยนแปลงความคิดความเข้าใจในสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สอดคล้องกับความเป็นจริงรอบ ๆ ตัว (เลขา ปิยอัจริยะ. 2524 : 18 – 47) ซึ่งสอดคล้องกับประไพพรรณ ภูมิวุฒิสาร (2526 : 58 – 59) ได้กล่าวว่า การเล่นเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นสำหรับเด็ก ควรส่งเสริมและชักชวนให้เด็กเล่นเพราะการเล่นมีความสำคัญกล่าวคือ

1. การเล่นทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ เด็กได้สำรวจ ค้นหาทดลองสิ่งใหม่ ๆ ที่อยู่รอบตัวจะทำให้เกิดการเรียนรู้ รู้จักสิ่งต่าง ๆ ในสภาพแวดล้อมที่เด็กเล่น

2. การเล่นช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในตนเองให้เด็ก การประสบความสำเร็จจะค่อย ๆ สร้างความมั่นใจแก่เด็กทีละน้อย จนในที่สุดจะเกิดความมั่นใจในตนเอง
3. การเล่นช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางสังคมของเด็ก การที่เด็กได้มีโอกาสเล่นกับเพื่อน เด็กจะเกิดการเรียนรู้ที่จะอยู่กับเพื่อน รู้แพ้ รู้ชนะ รู้จักการแข่งขัน และรู้จักการเล่นร่วมกับเพื่อน
4. การเล่นช่วยลดความเครียด ความวิตกกังวล ความคับข้องใจ และทำให้เด็กได้ระบายอารมณ์ออกมา
5. การเล่นช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกายการเล่นช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา

สรุปได้ว่า การเล่นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อพัฒนาการของเด็ก การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เด็กได้มีโอกาสเล่น จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยผ่านกระบวนการค้นคว้า สำรวจ ทดลอง จากประสบการณ์ทั้ง 5 ซึ่งจะต้องจัดให้สอดคล้องกับธรรมชาติ วุฒิภาวะ ความสนใจ ตลอดจนความต้องการของเด็ก

2.3 ทฤษฎีการเล่นของเด็ก

การเล่นของเด็กนั้น สามารถนำมาใช้กับการเรียนการสอน จะเห็นได้ว่าการเล่นมีความสำคัญมาก ฉะนั้นจึงไม่ควรมองข้ามสิ่งเหล่านี้ไป ซึ่งทฤษฎีการเล่นแบ่งได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ ๆ ดังนี้ (ภรณ์ คุรุรัตน์. 2535 : 13 – 16)

1. **ทฤษฎีการเล่นคลาสสิก (Classical Theories of Play)** การเล่นคลาสสิกได้พัฒนาขึ้นช่วงระหว่างศตวรรษที่ 19 ถึงช่วงต้นศตวรรษที่ 20 ซึ่งได้อธิบายถึงปรากฏการณ์การเล่นของเด็กในลักษณะต่าง ๆ ทฤษฎีเหล่านี้ได้แก่

1.1 **ทฤษฎีพลังงานที่เหลือใช้ (Surplus Energy Theory)** ทฤษฎีนี้พัฒนาโดยคาร์ล กรอสส์ (Karl Gross) ซึ่งได้แนวคิดเบื้องต้นจาก อริสโตเติล (Aristotle) แนวคิดที่สำคัญ ทางทฤษฎีนี้เชื่อว่า อินทรีย์จะใช้พลังงานไปประกอบกิจกรรมที่ไม่มีเป้าหมายอันใดแก่ การเล่น แต่ทว่าการเล่นจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่ออินทรีย์มีพลังงานที่เหลือใช้จากการประกอบภาระงานแล้ว นั่นคืออินทรีย์จะต้องใช้พลังงานในการทำงานก่อนแล้วจึงนำพลังงานที่เหลือมาใช้ในการเล่น

1.2 **ทฤษฎีการผ่อนคลาย (Relaxation Theory)** แพทริก พัฒนาทฤษฎีโดยอาศัยแนวความคิดที่ว่า การเล่นนั้นเพื่อที่จะตอบสนองความต้องการที่ผ่อนคลายความตึงเครียดทางอารมณ์

1.3 **ทฤษฎีการกระทำซ้ำ (Recapitulation Theory)** ทฤษฎีนี้ได้รับแนวคิดมาจากดาร์วิน (Darwin) โดยความเชื่อที่ว่า มนุษย์วิวัฒนาการมาจากสัตว์เซลล์เดียว จากแนวความคิดนี้เอง การเล่นของมนุษย์จึงถือได้ว่าเป็นมรดกที่ตกทอดมาจากบรรพบุรุษ ซึ่งต่อมาทฤษฎีนี้ไม่สามารถอธิบายรูปแบบการเล่นใหม่ ๆ ของเด็กได้

1.4 **ทฤษฎีการเล่นโดยสัญชาตญาณ (Instinct Practice Theory)** คาร์ล กรอสส์ ได้กล่าวว่า สัตว์มักจะเล่นเพื่อเตรียมตัวสำหรับอนาคต เป็นทักษะของสัญชาตญาณ เพื่อที่จะฝึกให้เกิดความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. ทฤษฎีการเล่นร่วมสมัย (Contemporary Theories of Play) เป็นทฤษฎีที่เน้นกระบวนการและเนื้อหาของการเล่นที่ส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญา ดังนั้นทฤษฎีนี้จึงมองการเล่นในแง่ของพฤติกรรมทางสติปัญญา ได้แก่

2.1 ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ซึ่งเป็นความสนใจเกี่ยวกับธรรมชาติการเล่นของเด็ก เริ่มจากการสังเกตของ ฟรอยด์ (Freud) โดยกล่าวว่า การเล่นเกิดจากความต้องการ ความพึงพอใจ และการที่เด็กจะบรรลุถึงความพอใจนั้น จะต้องสนองด้วยการเล่น การที่เด็กเล่นเป็น พยาบาล แม่ หรือนักมนุษยศาสตร์ ก็เพื่อที่จะแสดงออกถึงความต้องการที่ทำให้ตนเองมีความพึงพอใจมากขึ้น นอกจากนี้ ฟรอยด์ ยังมองเห็นว่า การเล่นมีคุณค่าอย่างมากในแง่ของการบำบัด เพราะการเล่นสามารถลดความไม่พึงพอใจ อันเกิดจากประสบการณ์ได้ ต่อมา อิริค อิริคสัน (Erik Erikson) ได้ขยายผลงานของฟรอยด์ โดยอธิบายการเล่นของเด็กเพิ่มขึ้น เพื่อให้เข้าใจเด็กมากยิ่งขึ้น ซึ่งได้อธิบายการเล่นของเด็กว่าเป็นพัฒนาการตามขั้นตอน เด็กจะเข้าใจโลกที่เขาอยู่โดยการพบสิ่งใหม่ ๆ ที่ซับซ้อนมากยิ่งขึ้น และได้แบ่งขั้นตอนของพัฒนาการการเล่นของเด็กออกเป็น 3 ขั้นตอน (ประภาพรพรณ สุวรรณสุข. 2525 : 124 - 126)

ขั้นที่ 1 การเล่นเกี่ยวกับตัวเอง การเล่นชนิดนี้เริ่มตั้งแต่แรกเกิด โดยที่ศูนย์กลางเล่นนั้นอยู่ที่ตัวเด็กเอง ในระยะแรกเราอาจจะไม่ได้คิดว่าสิ่งที่เด็กทำนั้นเป็นการเล่นเพราะการเล่นของเด็กในระยะนี้เริ่มโดยการเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายซ้ำ รวมทั้งส่งเสียงซ้ำ ๆ อยู่ตลอดเวลา ต่อมาเมื่อทารกจะมุ่งความสนใจในการเล่นออกไปที่คนอื่นหรือของสิ่งอื่น เช่น การเล่นเสียงระดับต่าง ๆ เพื่อดูการสนองตอบของแม่ หรือสำรวจร่างกาย หน้าที่ของแม่ด้วยมือ เป็นต้น การเล่นเกี่ยวกับตนเองนี้เป็นการเริ่มต้นที่จะเรียนรู้ลักษณะต่าง ๆ ของโลกที่เขาอยู่

ขั้นที่ 2 การเล่นในโลกของเด็กเอง คือ เด็กจะเล่นของเล่นและวัตถุต่าง ๆ ที่อยู่รอบ ๆ ตัวเด็ก ซึ่งการเล่นในโลกเล็ก ๆ ของเด็กนี้จะเป็นการช่วยให้เด็กได้ปรับตัวให้เข้ากับสังคมสิ่งแวดล้อมที่มีกฎเกณฑ์บางอย่างที่เด็กต้องเรียนรู้ เช่น สิ่งของนั้นอาจแตกสลายสูญหายไปได้หรือเป็นสิ่งของของคนอื่น อีกทั้งอาจถูกควบคุมจากผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่า เช่น เด็กโต หรือผู้ใหญ่ ถ้าเด็กยังไม่สามารถเรียนรู้โลกเล็ก ๆ ของเขาได้แล้ว ก็จะทำให้เด็กกลับไปสู่การเล่นในช่วงแรก คือการเล่นเกี่ยวกับตนเอง

ขั้นที่ 3 การเล่นในสังคม การเล่นขั้นนี้จะเริ่มเมื่อเด็กมีอายุระดับที่จะเข้าสถานศึกษา เด็กจะเริ่มเล่นกับบุคคลอื่น ขั้นตอนนี้สิ้นสุดท้ายของพัฒนาการการเล่น แต่ความสำเร็จของพัฒนาการการเล่น แต่ความสำเร็จของพัฒนาการขั้นนี้เป็นผลเนื่องมาจากความสำเร็จในพัฒนาการของสองขั้นแรก ในขั้นนี้เด็กจะเรียนรู้ว่า เมื่อใดเขาจะเล่นคนเดียว และเมื่อใดเขาจะเล่นเป็นกลุ่ม

2.2 ทฤษฎีพัฒนาการทางด้านความรู้ความเข้าใจ เพียเจท์ (Piaget) ได้วิเคราะห์และแบ่งแยกพัฒนาการทางความรู้ความเข้าใจของเด็กออกเป็นลำดับขั้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของตนเอง เป็นขั้นดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นการเล่นที่ใช้ประสาทสัมผัส (Sensorimotor Play) การเล่นในขั้นนี้เด็กมีพฤติกรรมในลักษณะเป็นการสำรวจ จับต้องวัตถุนับว่าเป็นการฝึกเล่น และพัฒนาการการเล่นควบคู่กันไปกับพัฒนาการทางสติปัญญาขั้นการแก้ปัญหาด้วยการกระทำ ซึ่งการเล่นในขั้นนี้จะยุติลงเมื่อเด็กอายุได้ประมาณ 2 ขวบ

ขั้นที่ 2 ขั้นการเล่นเกี่ยวกับการสร้าง (Constructive Play) การเล่นในขั้นนี้จะเกิดขึ้นเมื่อเด็กอายุ 1 ปี 5 เดือน - 2 ปี เป็นการเล่นที่มีวัตถุประสงค์ที่ไม่มีขอบเขตจำกัด เด็กจะเล่นด้วยความพอใจมากกว่าจะคำนึงถึงความจริงหรือมาตรฐานต่าง ๆ ของสังคม เมื่อเด็กเริ่มรับรู้การเปลี่ยนแปลง

แปลงอันเป็นผลมาจากการเล่นซ้ำ ๆ กัน เด็กจะเริ่มนำลักษณะของการเล่นนั้นและการเล่นในขั้นนี้จะพัฒนาไปสู่การเล่นที่ใช้สัญลักษณ์

ขั้นที่ 3 ขั้นการเล่นที่ใช้สัญลักษณ์ (Symbolic Play) การเล่นขั้นนี้จะเกิดขึ้นเมื่อเด็กอายุ 2 ขวบขึ้นไป และสามารถพัฒนาได้เต็มที่เมื่อเด็กอายุ 3 – 4 ปี การเล่นนี้เกิดขึ้นได้ต่อเมื่อเด็กสามารถจำและสมมติสิ่งของเครื่องเล่นต่าง ๆ ที่ไม่มีอยู่ในที่นั้นได้ เช่น สมมติให้ผ้าที่พับไว้เป็นทารก สมมติว่ามีขนมมาป้อนตุ๊กตา เป็นต้น และลักษณะการเล่นที่เป็นส่วนหนึ่งของการเล่นที่ใช้สัญลักษณ์ที่นับว่าเป็นการพัฒนาขั้นสูงสุด คือการแสดงละครสมมติ (Socio – Dramatic Play) การเล่นแบบนี้จะเริ่มจากคำว่า “เรามาสมมติเป็น.....กันดีกว่า” การแสดงออกนี้เป็นการแสดงออกอย่างอิสระถึงการรับรู้ทางสังคมของเด็กโดยการแสดงบทบาทของผู้อื่นและแสดงความรู้สึกต่อสังคมของเด็ก

สรุปได้ว่าการเล่นเป็นธรรมชาติของเด็ก เป็นการสนองความต้องการและความพึงพอใจของเด็ก ซึ่งเด็กได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ จากการเล่นตามลำดับขั้น โดยเริ่มจากการเล่นเกี่ยวกับตนเองก่อนแล้วจึงนำไปสู่การเล่นกับวัตถุโดยการสัมผัสสิ่งที่เป็นรูปธรรม และในที่สุดเด็กก็จะพัฒนาไปถึงการเล่นขั้นสัญลักษณ์ในการเล่นได้ เด็กสามารถนำผลการเรียนรู้ที่ค้นพบมาปรับใช้ในการคิดแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.4 การละเล่นไทยกลางแจ้ง

2.4.1 ประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการการละเล่นไทย

สำหรับการละเล่นไทยนั้น พระยาอนุমানราชชน (2510 : 130) ได้กล่าวไว้ในหนังสือพื้นความหลังว่า การละเล่นไทยมีมาตั้งแต่สมัยดึกดำบรรพ์ ก่อนประวัติศาสตร์ เมื่อมนุษย์พึ่งรู้จักเอาดินมาปั้นเป็นภาชนะในครั้งแรกแล้วจึงเจริญเป็นลำดับ เด็กที่เห็นผู้ใหญ่ทำก็เลียนแบบมาปั้นเล่นบ้าง เช่น การเล่นแตกโพละ คือ เอาดินมาปั้นเป็นรูปกระต่ายเล็ก ๆ แต่ให้ส่วนที่เป็นก้นมีลักษณะบางที่สุดเท่าที่จะบางได้ให้แตกเป็นรูโหว่

การละเล่นไทยสมัยก่อนนั้นสามารถศึกษาได้จากวรรณคดีไทยของแต่ละสมัยเพราะวรรณคดีจะสะท้อนให้เห็นสภาพชีวิตของยุคนั้น จากหลักฐานในศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหง (หอสมุดแห่งชาติ. 2504 : 336) กล่าวถึงการละเล่นไทยในสมัยนั้นว่าอยู่เย็นเป็นสุข อยากเล่นก็เล่น ดังที่กล่าวไว้ว่า “...ใครจักมักเล่น เล่น ใครจักมักหัว หัว ใครจักมักเลื่อน เลื่อน...” แต่ไม่มีใครกล่าวว่า สมัยนั้นเล่นอะไรบ้างในตำรับท้าวศรีจุฬาลักษณ์ มีการกล่าวถึงการละเล่นของคนในสมัยนั้นว่า

“ ...เดือนยี่ ถึงการพระราชพิธีบูชาภิเชกเถลิงพระโคกนเลียงเป็นนักษัตรฤกษ์
หมუნางไม้ก็ได้ดูชุดชักว่าวหว่วพึงสำเนียงว่าวร้องเสนาะลั่นฟ้าไปทั่วทิวาราตรี...”

ส่วนสมัยอยุธยา ได้กล่าวถึงการละเล่นไทยไว้ในบทละครครั้งกรุงเก่าเรื่อง นางมโนห์รา ซึ่งสมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ ทรงสันนิษฐานว่า แต่งก่อนสมัยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ การเล่นที่ปรากฏในละครเรื่องนี้คือ ลิขชิงหลักและการเล่นปลาลงอวน (หอสมุดแห่งชาติ. 2508 : 41 – 42) ต่อมาในสมัยรัตนโกสินทร์ บทละครเรื่องอิเหนา ได้กล่าวถึง การละเล่นไทยว่ามีอยู่หลายชนิด เช่นการเล่นตะกร้อต้องเต ขี่ม้าส่งเมือง (หอสมุดแห่งชาติ. 2510 : 416) ดังที่กล่าวมาแล้วในเรื่อง อิเหนา

“.....บ้างตั้งวงเตะตะกร้อเล่น	เพลายืนแดดร่มลมสด
ปะเตะโต้คู่กันสนั่นทัด	บ้างถนัดเข้าเตะเป็นน้ำดู
ที่หนุ่ม หนุ่มคะนองเล่นต้องเตะ	สรวลเสเฮฮาขึ้นอีก
บ้างร่าอย่างขวามลายู	เป็นเหล่าเหล่าเล่นอยู่บนคิริ.....”

นอกจากนี้พระยาอนุมานราชธน (2510 : 127) ได้กล่าวไว้ในหนังสือพื้นความหลังไว้ว่า “ การเล่นของเด็กปุนนี้ไม่มีปืน มีรถยนต์เล็ก ๆ อย่างที่เด็กเล่นกันเกร่อในเวลานี้ ลูกหนังสำหรับเด็กเล่น แม้มีแล้วก็แพงและไม่แพร่หลาย ” ดูกตาเหล่านี้เด็ก ๆ ชาวบ้านไม่มีเล่นเพราะต้องซื้อ จะมีแต่ผู้ใหญ่ทำให้ หรือไม่เด็กก็ทำกันเองตามแบบอย่าง สนามมะพร้าวสำหรับโยนเตะเล่นหรือดูกตาว่าวควายปั่นด้วยดินเหนียว แต่

สำหรับการเล่นของเด็กในปัจจุบัน เด็กผู้หญิงเล่นดูกตากระดาษ ตัดเสื้อผ้า ซึ่งมีขายเป็นเล่ม ๆ จากต่างประเทศ เด็กผู้ชายเล่นปืน เล่นรถ จรวด และเครื่องเล่นต่าง ๆ ที่ทันสมัยซึ่งมีขายมากมาย การละเล่นของไทยก็ค่อยเลือนหายไปทีละเล็กละน้อย จนเกือบจะสูญหายไปหมดแล้ว การละเล่นไทยที่เด็กนิยมเล่นกัน ในอดีตและปัจจุบัน ยังเป็นที่นิยมกันอยู่ เช่น กากีไก่ เขย่งเก้งกอย ตั้งเต เตี มอญซ่อนผ้า ไอ้โม่ง วีรชาวสาร วึ่งเปรี้ยว ลิงชิงหลัก หมากเก็บ ทอยกอง เสือข้ามห้วย เป็นต้น (กุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ . 2517 : 18 – 20)

จากประวัติความเป็นมา สรุปได้ว่า การละเล่นไทยสมัยก่อนมีอิสระในการคิดวิธีเล่นอย่างสนุกสนาน ในบางครั้งก็จะเลียนแบบการเล่นมาจากผู้ใหญ่ แต่ปัจจุบันนี้มีของเล่นสำเร็จรูปหลายอย่าง ซึ่งหาซื้อได้ง่าย ทำให้การละเล่นไทย กำลังถูกลบเลือนไป ฉะนั้นจึงควรสนับสนุนให้เด็กรู้จักการละเล่นไทยนี้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งการละเล่นไทยได้รับประโยชน์มากมาย เช่น ได้เรียนรู้การอยู่ในสังคมร่วมกัน รู้จักการปรับตัวเข้ากับกลุ่มเพื่อนได้และมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนที่เล่นด้วยกัน และได้เรียนรู้ที่จะคิดดัดแปลงวัสดุที่มีอยู่มาใช้ในการเล่น

2.4.2 ความหมายของการละเล่นไทย

จากสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนโดยพระประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เล่มที่ 13 ได้ให้ความหมายของคำว่า “ การละเล่น ” เป็นคำที่เกิดใหม่ผู้เชี่ยวชาญทางภาษาไทยบางท่าน กล่าวว่า เป็นการปรับเสียงคำว่า “ การเล่น ” ให้ออกเสียงง่ายขึ้น ผู้เชี่ยวชาญกรมศิลปากรให้ความหมายกว้างออกไปถึงการเล่นเพื่อผ่อนคลายอารมณ์ให้เกิดความรื่นเริง บันเทิงใจ หลังจากประกอบกิจวัตรประจำวัน และการเล่นในเทศกาล ท้องถิ่น หรือในงานมงคลบ้าง เช่น เพลงพื้นบ้าน ละคร ลิเก ลำตัด หนังใหญ่ เป็นต้น (ผะอบ โปษะกฤษณะ. 2532 : 161 – 168) ซึ่งการละเล่นไทยบางชนิดจะมีลักษณะการเล่นเพื่อความสนุกสนานไม่เน้นการแข่งขัน เช่น การเล่นขายของ งูกินหาง จำจี ดบแผล และ เป็นต้น ส่วนการละเล่นที่มีการแข่งขัน มีการตัดสิน มีกฎกติกา เช่น อีตัก เตย และรวมทั้งการละเล่นไทยอื่น ๆ ที่มีลักษณะผสมผสานกันระหว่างการเล่น เพื่อความสนุกสนานและการเล่นที่มีกฎกติกาชัดเจนได้ (วิราภรณ์ ปนาทกุล. 2531 : 10)

นอกจากนี้ การละเล่นไทยที่เด็กนิยมเล่นกันในท้องถิ่นต่าง ๆ ส่วนมากจะเกิดจากการเรียนรู้ ธรรมชาติและนำเอาวัตถุที่อยู๋รอบตัวมาเล่น จึงมีบทบาทต่อพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็ก และยังเป็นเครื่องหมายแสดงออกถึงความคิดริเริ่มสร้างสรรค์อีกด้วย (อมรา นาคผจญ. 2531 : 1) ส่วน จิหนาทพร

อากาศเหม (2532 : 22) ได้กล่าวว่า การละเล่นไทย หมายถึง การเล่นที่มีจุดหมายเพื่อความเพลิดเพลิน สนุกสนานทั้งนี้รวมถึงการแสดงที่มีบทร้อง บทรำประกอบกัน อันเป็นประเพณีนิยมในท้องถิ่นและเป็นการ เล่นกันระหว่างเด็กโดยนำมาเล่น ตามวิธีเล่นที่ฝึกฝนกันมาเช่น หมากเก็บ เตย และการละเล่นบางชนิดมี ลักษณะเป็นการแข่งขันกัน มีกฎเกณฑ์ เช่น อีตัก เตย เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ อังคณา กลิ่นนัท (2539 : 13) ที่ได้กล่าวว่าการละเล่นไทย หมายถึง การละเล่นไทยที่มีมาแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ซึ่งบาง อย่างมีการแข่งขัน บางอย่างไม่มีการแข่งขัน บางอย่างมีบทร้องประกอบ บางอย่างไม่มีบทร้องประกอบ อาจเล่นคนเดียว หรือหลายคนก็ได้ ทั้งที่มีวัตถุประสงค์และไม่วัตถุประสงค์ในการเล่นเป็น วัตถุประสงค์ทำให้ได้ภายในท้องถิ่น ในการเล่นเกิดด้วยความสมัครใจ เพื่อความสนุกสนานร่าเริง และรักษาวัฒนธรรม ประเพณี (2541 : 31 – 32) ได้กล่าวว่าการละเล่นไทยหมายถึง กิจกรรมการเล่นของสังคมที่ไม่ทราบที่ มา แต่ได้ยอมรับและถ่ายทอดการเล่นต่อ ๆ กันมาโดยไม่ขาดสาย เป็นกิจกรรมการเล่นที่เป็นการเคลื่อนไหว ทรียาอาการต่าง ๆ เป็นส่วนใหญ่ อาจจะมีดนตรีการขับร้อง มีจุดมุ่งหมายในการเล่นเพื่อความสนุก สนานเพลิดเพลินในโอกาสต่าง ๆ

สรุปได้ว่า การละเล่นไทย หมายถึงการเล่นที่นิยมเล่นกันในท้องถิ่นและเล่นสืบทอดต่อกันมา ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เป็นกิจกรรมที่เด็กเล่นเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน การเล่นอาจจะเป็นการเล่น คนเดียวหรือเล่นเป็นกลุ่ม หรือการเล่นที่มีบทร้อง บทรำประกอบการเล่น การเล่นอาจจะมีกติกาหรือไม่ก็ ขึ้นอยู่กับการเล่นแต่ละประเภท เช่น การเล่นขายของ งูกินหาง จำใจ ตบแผล อีตัก เตย เป็นต้น

2.4.3 ความหมายของการเล่นกลางแจ้ง

วรารณ รักรัตน์ (2529 : 96) ได้กล่าวว่าการเล่นกลางแจ้ง (Outdoor Play) หมายถึง การออกกำลังกายนอกห้องเรียน เพื่อให้เด็กแข็งแรง เด็กได้เคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกายอย่างเสรี เด็กได้แสดงออกทางอารมณ์ และจินตนาการ นอกจากนี้ยังพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อเล็ก รวมทั้ง ประสาทสัมผัส ส่วนสุพิตร สมบัติ (2532 : 4) กล่าวว่าการเล่นกลางแจ้งหมายถึง กิจกรรมที่เปิดโอกาส ให้เด็กได้มีการเคลื่อนไหวร่างกายในสนาม หรือสถานที่โล่งแจ้ง โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เด็กได้รับความสนุก สนาน รู้จักแก้ปัญหา และเป็นการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และ คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ที่ได้กล่าวว่า การเล่นกลางแจ้งหมายถึง การเล่นที่เปิดโอกาสให้ เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกาย และประกอบกิจกรรมการเล่นต่าง ๆ ในที่โล่งแจ้ง เช่น ในสนามหรือตามร่มไม้ หรือภายในอาคารพลศึกษา โดยมีเป้าหมายหลักเพื่อให้เด็กได้รับความสนุกสนาน รู้จักเล่นเป็นกลุ่ม เคารพ กฎกติกา อันจะเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่จะนำไปสู่การพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญาและภาษา (คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2534 : 2) ซึ่งสอดคล้องกับพัฒนา ชัยพงศ์ ได้ให้ความหมายของการเล่นกลางแจ้งว่า การเล่นกลางแจ้งเป็นช่วงเวลา que เด็กได้ออกนอกห้องเรียนไปสู่ สนามเด็กเล่น ทั้งที่บริเวณกลางแจ้งและในร่ม จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรมกลางแจ้งไว้ในตารางกิจกรรม ของเด็กปฐมวัย เพื่อให้โอกาสเด็กได้พัฒนาการทั้ง 4 ด้าน (พัฒนา ชัยพงศ์. 2534 : 54) และกรมวิชาการ ได้กล่าวว่าการเล่นกลางแจ้งหมายถึง กิจกรรมที่จัดให้เด็กได้มีโอกาสออกไปนอกห้องเรียนเพื่อออก กำลัง เคลื่อนไหวร่างกายและแสดงออกอย่างอิสระ โดยยึดความสนใจและความสามารถของเด็กแต่ละคน เป็นหลัก กรมวิชาการ (2542:39 -39)

สรุปได้ว่าการเล่นกลางแจ้งหมายถึง การเล่นนอกห้องเรียนอาจจะเป็นสนามหรืออาคารพลศึกษา เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกายอย่างอิสระ ซึ่งนำไปสู่การพัฒนาการในด้านร่างกาย

ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา ของเด็ก และยังทำให้เด็กรู้จักการเล่นเป็นกลุ่ม รู้จักเคารพกติกาในการเล่นร่วมกับผู้อื่น

2.4.4 ความสำคัญของการเล่นกลางแจ้ง

แฮมมอนต์ (ยาวพา เดชคุปต์. 2528 : 20-21 ; อ้างอิงจาก Hammond. 1967 : 248) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเล่นกลางแจ้งว่า เป็นการช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย ไม่ว่าจะเป็นกล้ามเนื้อเล็กหรือกล้ามเนื้อใหญ่ และยังเป็นสิ่งที่เด็กรู้จักการแบ่งปันอุปกรณ์การเล่นกับเพื่อน การอยู่ร่วมกับผู้อื่น ซึ่งเป็นการพัฒนาการทางด้านสังคมและอารมณ์ของเด็ก คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2534 : 3) ยังได้กล่าวถึงความสำคัญของการเล่นกลางแจ้งไว้ดังนี้

1. เพื่อเป็นการพัฒนาการเคลื่อนไหวร่างกายเบื้องต้นของเด็ก
2. เพื่อเป็นการประสานสัมพันธ์ของอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย
3. เพื่อเป็นการพัฒนาสมรรถภาพทางกลไก
4. เพื่อเป็นการพัฒนาทางด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา
5. เพื่อเป็นการพัฒนาความมีระเบียบวินัย รู้จักเคารพกฎ กติกา การเล่นเป็น

กลุ่ม

6. เพื่อเป็นการพัฒนาให้รู้จักคุณค่าของการออกกำลังกาย
7. เพื่อเป็นการปลูกฝังให้รู้จักรักษาความปลอดภัยของตนเองและผู้อื่น

นอกจากนี้มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเล่นกลางแจ้งว่าเป็นการให้เด็กได้ออกกำลังกาย ได้เคลื่อนไหวร่างกายทุกส่วนของร่างกาย และเด็กยังได้รู้จักการปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้เป็นอย่างดี

สรุปได้ว่า การเล่นกลางแจ้งมีความสำคัญและส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาพดี แข็งแรง เป็นการพัฒนากล้ามเนื้อเล็กและกล้ามเนื้อใหญ่ อารมณ์ร่าเริง แจ่มใส นอกจากนี้ยังสามารถปรับตัวเข้ากับเพื่อนได้ดี และได้เรียนรู้การเล่นเป็นกลุ่ม

2.4.5 ประเภทของการเล่นกลางแจ้ง

กรมวิชาการ (2542 : 38-42) ได้แบ่งประเภทของการเล่นกลางแจ้งไว้หลายประเภท ดังนี้

1. การเล่นเครื่องเล่นสนาม เป็นการเล่นเครื่องเล่นที่เด็กอาจปีนป่าย หมุน โยก ซึ่งมีรูปแบบต่าง ๆ กัน เช่น

- 1.1 เครื่องเล่นสำหรับปีนป่าย หรือตาข่ายสำหรับปีนเล่น
- 1.2 เครื่องเล่นสำหรับโยกหรือไกว เช่น ม้าไม้ ชิงช้า ม้านั่งโยก ไม้กระดก

เป็นต้น

- 1.3 เครื่องเล่นสำหรับหมุน เช่น ม้าหมุน พวงมาลัย รถ สำหรับหมุนเล่น
- 1.4 ราวโหนขนาดเล็กสำหรับเด็ก
- 1.5 ดินไม้สำหรับเดินทรงตัว หรือไม้กระดานแผ่นเดียว
- 1.6 เครื่องเล่นประเภทล้อเลื่อน เช่นรถสามล้อ รถลากจูง เป็นต้น

2. การเล่นทราย เป็นการเล่นทรายแห้งหรือทรายเปียก โดยเด็กนำมาก่อเป็นรูปต่างๆ และสามารถนำวัสดุอื่น ๆ มาประกอบการเล่นตกแต่งได้ เช่น กิ่งไม้ ดอกไม้ เปลือกหอย ฟิมพ์ขนม ที่ตักทราย เป็นต้น บ่อทรายควรที่จะจัดให้อยู่ใต้ร่มเงาไม้ ทำขอบกันเพื่อมิให้ทรายกระจัดกระจาย

3. การเล่นน้ำ การเล่นน้ำเป็นการคลายความเครียดให้กับเด็ก อุปกรณ์ในการใส่น้ำ อาจจะเป็นถังที่สร้างขึ้นโดยเฉพาะหรืออ่างน้ำวางบนขาตั้งที่มั่นคง ความสูงพอที่เด็กจะยืนได้พอดี และควรมีผ้าพลาสติกกันเสื่อผ้าเปียกให้เด็กใช้คลุมระหว่างเล่น

4. การเล่นสมมติในบ้านตุ๊กตา เป็นบ้านจำลองสำหรับให้เด็กเล่น จำลองแบบจากบ้านจริง ๆ อาจทำด้วยเศษวัสดุประเภท ผ้าใบ กระสอบป่าน ของจริงที่ไม่ใช้แล้ว เช่น หม้อ เตา ชาม อ่าง เตาไรต์ เครื่องครัว ตุ๊กตาสมมติ เป็นบุคคลในครอบครัว เสื้อผ้าผู้ใหญ่ที่ไม่ใช้แล้ว สำหรับผลัดเปลี่ยน มีการตกแต่งบริเวณใกล้เคียงให้เหมือนบ้านจริง ๆ บ้างครั้งอาจจัดเป็นร้านขายของ สถานที่ทำการต่าง ๆ เพื่อให้เด็กเล่นสมมติตามจินตนาการของเด็กเอง

5. การเล่นในมุมขางไม้ เด็กต้องการออกกำลังในการเคาะ ตอก กิจกรรม การเล่นในมุมขางไม้จะช่วยในการพัฒนากล้ามเนื้อให้แข็งแรง ช่วยฝึกการใช้มือและการประสานสัมพันธ์ระหว่างมือกับตา นอกจากนี้ยังฝึกให้ทำงานและส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์อีกด้วย

6. การเล่นกับอุปกรณ์กีฬา เป็นการนำอุปกรณ์กีฬาให้เด็กเล่นอย่างอิสระหรือใช้ประกอบการเล่นที่ให้อิสระแก่เด็กให้มากที่สุด ไม่ควรเน้นการแข่งขันเพื่อมุ่งหวัง แพ้-ชนะ อุปกรณ์กีฬาที่นิยมนำมาให้เด็กเล่น เช่น ลูกบอล ห่วงยาง ลูกทราย เป็นต้น

7. การละเล่นไทย เป็นการละเล่นที่อยู่ในท้องถิ่น เช่น มอญซ่อนผ้า รีรีข้าวสาร แม่ปู โพงพาง เดินกะลา ฯลฯ การละเล่นไทยเหล่านี้ต้องใช้พื้นที่ในการเล่นเป็นบริเวณกว้าง เพื่อความสะดวกในการทำกิจกรรม การละเล่นไทยมีกติกาที่ไม่ซับซ้อน อาจจะเล่นเป็นกลุ่มเล็กหรือกลุ่มใหญ่ก็ได้

สรุป การเล่นกลางแจ้งมีอยู่หลายประเภท ไม่ว่าจะเป็นการเล่นเครื่องเล่นสนาม การเล่นทราย การเล่นน้ำ การเล่นสมมติในบ้านตุ๊กตา การเล่นในมุมขางไม้ การเล่นกับอุปกรณ์กีฬา และการละเล่นไทย กิจกรรมต่าง ๆ เหล่านี้จะอยู่นอกห้องเรียน

2.4.6 ประเภทของการละเล่นไทยกลางแจ้ง

การละเล่นไทยกลางแจ้งมีหลายประเภท ได้มีผู้จัดประเภทการละเล่นไทยกลางแจ้ง ไว้เป็นหมวดหมู่ดังนี้ โรเบิร์ต (ผะอบ โปษะกฤษณะ และคนอื่น ๆ. 2522 : 10 – 11 ; อ้างอิงจาก Roberts. n.d.) ได้จัดประเภทการเล่นทั่ว ๆ ไปไว้ 16 ประเภท ดังนี้

1. ประเภทการทาย (Guessing Game)
2. ประเภทการนับ (Counting - Out Game)
3. ประเภทการกระโดดเชือก (Rope - Jumping Game)
4. ประเภทซ่อนหา (Hiding Game)
5. ประเภทการปรับ (Forfeit Game)
6. ประเภทไล่ – ไล่จับ (Chasing Game)
7. ประเภทลูกบอล (Ball Game)
8. ประเภทคัดออก (Elimination Game)
9. ประเภทกระโดดข้าม (Jumping and Hopping Game)

10. ประเภทตลก (Practical Joke)
11. ประเภทกระดาษดินสอ (Paper and Pencil Game)
12. ประเภทแม่นยำ (Game of Dexterity)
13. ประเภทเกี้ยว (Courtship Game)
14. ประเภทไม้ (Stick Game)
15. ประเภทสำหรับเด็กเล็ก (Little Girl's Game)
16. ประเภทร้องเพลง ระบาย (Singing Game)

สุริยง สรรวม นิยมพะเนา (2520 : 29 – 37) ได้ศึกษาการเล่นไทยกลางแจ้งของเด็กล้านนาในอดีต และจัดประเภทของการเล่นไว้ 7 ประเภท ดังนี้

1. การเล่นโดยการเลียนแบบการทำงานของผู้ใหญ่
2. การเล่นโดยการเลียนแบบประกอบอาชีพของผู้ใหญ่
3. การเล่นโดยวิธีเลียนแบบการทำอาหารของผู้ใหญ่
4. การเล่นเพื่อความเพลิดเพลินของตนเองตามลำดับ
5. การเล่นโดยมีกติกา
6. การเล่นกับเพื่อน ๆ โดยไม่มีกติกา
7. การเล่นแข่งขันโดยมีการพนัน

ผะอบ โปษะกฤษณะ และคนอื่น ๆ (2522 : 14 – 77) ได้แบ่งการเล่นไทยกลางแจ้งของเด็กภาคกลางออกเป็น 7 ประเภท ดังนี้

1. การเล่นกลางแจ้ง ซึ่งประกอบด้วยการเล่นกลางแจ้งที่มีบทร้อง
2. การเล่นในร่ม ซึ่งประกอบด้วย การเล่นในร่มที่มีบทร้อง และไม่มีบทร้อง
3. การเล่นในร่มหรือกลางแจ้งก็ได้ ซึ่งประกอบด้วยการเล่นที่มีบทร้อง และไม่มีบทร้อง

4. การเล่นเลียนแบบผู้ใหญ่
5. การเล่นบดล้อเลียน
6. การเล่นประเภทเบ็ดเตล็ด
7. การเล่นปริศนาคำทาย

อรชร อำจันทร์ (2526 : 26 – 202) ได้แบ่งประเภทของการเล่นไทยกลางแจ้งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. การเล่นประเภทมีกติกาที่มีบทร้องประกอบและไม่มีบทร้องประกอบ
2. การเล่นไม่มีกติกา ได้แก่ การเล่นของเล่น การเล่นปริศนาคำทาย การเล่นล้อเลียน

วิราภรณ์ ปนาทกุล (2531 : 29 – 39) ได้แบ่งการเล่นไทยกลางแจ้งออกเป็น 5 ประเภทดังนี้

1. การเล่นที่เน้นทักษะทางด้านการนับ การคาดคะเน การกระเษ การจำแนก ประเภท จำแนกพวก จำแนกเสียง
2. การเล่นที่เน้นทักษะด้านการพูด ฟัง

3. การละเล่นที่เป็นทักษะการใช้กล้ามเนื้อ การขีดเขียน การลากเส้น การเขียน รูปทรง การสาน การวิ่ง การกระโดด การทรงตัว

4. การละเล่นที่เน้นการปลูกฝังค่านิยม ทักษะคิดในด้านต่าง ๆ

5. การละเล่นที่เน้นทักษะทางด้านการคิด การใช้ไหวพริบ ปฏิภาณ ความคล่องแคล่วว่องไว การเลือกตัดสินใจ

สรุปว่าการละเล่นไทยกลางแจ้ง มีหลายประเภท และมีความแตกต่างกันในแต่ละภาค และแตกต่างกันตามจำนวนผู้เล่น สถานที่ รูปแบบ และกฎเกณฑ์ต่าง ๆ นอกจากนี้แบ่งเล่นเป็นทีม เป็นการ เล่นคนเดียว การเล่นในร่ม การเล่นกลางแจ้ง มีการแข่งขัน และไม่เน้นการแข่งขัน ตลอดจนถึงมีบท เจริญใจต่อกัน การละเล่นแต่ละประเภทเน้นทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะทางด้านคณิตศาสตร์ ทักษะด้าน การเคลื่อนไหว ทักษะด้านภาษา ทักษะด้านการคิด เป็นต้น

2.4.7 ประโยชน์ของการละเล่นไทยกลางแจ้ง

ผะอบ โปษะกฤษณะ และคนอื่น ๆ (2522 : 75 - 80) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการละเล่นไทยกลางแจ้งว่า เป็นการพัฒนาการเด็กทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา ดังนี้

1. เสริมสร้างพละนาถัยให้สมบูรณ์ ช่วยฝึกกล้ามเนื้อต่าง ๆ โดยสังเกตจากการ เล่นของเด็ก เช่น เด็กอายุ 2-3 ขวบ การเล่นจับปุด้า จะเป็นการใช้กล้ามเนื้อนิ้วมือประกอบการร้องเพลง เมื่อโตขึ้นจะใช้กล้ามเนื้อใหญ่และทุก ๆ ส่วนของร่างกาย เช่น วิ่งเปี้ยว วิ่งข้าวสาร ลิงชิงหลัก ตีลูก ล้อ จูกินหาง เป็นต้น

2. เสริมสร้างทักษะต่าง ๆ เพื่อพัฒนาทางด้านสติปัญญา และพัฒนาความคิด เช่น

2.1 ฝึกทักษะการสังเกต และไหวพริบ เช่น กาพักไข่ การเล่นวัว

กระทิง มอญซ่อนผ้า

2.2 ฝึกทักษะการคิด เช่น อีตัก อีตีด อีซิดอี่เขียน

2.3 ฝึกทักษะการใช้ประสาทสัมผัส เช่น การเล่นต่อไก่ คล้ายทาย

มอญซ่อนผ้า โพงพาง การเล่นซ่อนหา

2.4 ฝึกเชาว์ปัญญา เช่น ปริศนาคำทาย

2.5 ฝึกความคิดสร้างสรรค์ เช่น การปั้น การขีดเขียน การวาดภาพ

การเล่นโคลน

3. เสริมสร้างความเจริญทางจิตใจ โดยการปลูกฝังคุณธรรม เช่น ความเป็น ระเบียบ ความอดทน ความสามัคคี ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความมีวินัย

4. เสริมสร้างความสามารถทางสติปัญญา เช่น การฝึกการใช้ความคิด ฝึกความมี ไหวพริบ ฝึกการคาดคะเน ฝึกสมาธิ

สำหรับวิราภรณ์ ปนาทกุล (2531 : 18-19) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการละเล่น ไทยกลางแจ้งไว้ดังนี้

1. เป็นการละเล่นที่ไม่จำกัด จำนวนผู้เล่น ส่วนใหญ่จะเล่นเป็นหมู่คณะ ซึ่งจะ ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกว่าการอยู่ในหมู่คณะเป็นสิ่งที่มีความสุข สนุกสนาน เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่จะมีอุปนิสัยรัก หมู่คณะ ฝึกให้รู้จักปรับตัวเข้ากับสังคม อันเป็นการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสังคมเด็กให้ดีขึ้น

2. เป็นการละเล่นที่ไม่เน้นอุปกรณ์ หรือเครื่องประกอบการเล่นมากนัก ถ้ามีก็เป็นวัสดุที่หาได้ง่าย สะดวก และประหยัด ซึ่งเหมาะกับสภาพแวดล้อมในแต่ละท้องถิ่น

3. เป็นการละเล่นที่ไม่มีการขีดจำกัดซับซ้อน เข้าใจง่าย เด็กมีอิสระในการเล่น และเป็นการฝึกความคิดของเด็ก

4. เป็นการละเล่นเพื่อการออกกำลังกาย เพื่อให้มีความคล่องแคล่วในการเคลื่อนไหวร่างกาย ในขณะที่เด็กก็ฝึกให้เด็กเป็นคนช่างสังเกต มีไหวพริบ ความแม่นยำ การตัดสินใจ

ส่วนมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช (2532 : 413 - 414) ได้กล่าวถึงการละเล่นไทยกลางแจ้งว่ามีประโยชน์ต่อเด็กหลายประการ ดังต่อไปนี้

1. ทางสังคม การละเล่นไทยกลางแจ้งส่วนใหญ่มักจะเล่นกันเป็นกลุ่ม การเล่นเป็นกลุ่มนี้เป็นการส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น การเคารพในกฎกติกาที่ได้ตกลงกันไว้ รู้จักการรอคอยเมื่อยังไม่ถึงคราวที่ตนจะเล่น การยอมรับข้อตกลงของคนส่วนมาก ความสามัคคีในหมู่คณะ การให้อภัยตลอดจนการรู้แพ้รู้ชนะ

2. ทางด้านร่างกาย การละเล่นไทยกลางแจ้งทุกชนิดไม่ว่าจะเป็นในร่มหรือกลางแจ้ง เด็กจะต้องได้ออกกำลังกาย เช่น การเล่นอีซิดีเขียน เด็กต้องใช้กล้ามเนื้อส่วนมือและแขน ถ้าเด็กได้เล่นบ่อย ๆ ก็จะทำให้กล้ามเนื้อมือและแขนแข็งแรงขึ้น

3. ทางด้านอารมณ์ การละเล่นไทยกลางแจ้งทุกอย่างเมื่อเด็กได้เล่นแล้วเกิดความสุขสนุกสนาน ก็จะช่วยให้เด็กมีความสดชื่น มีจิตใจสบาย คลายความเครียดลงไปได้ ซึ่งสิ่งเหล่านี้จะช่วยพัฒนาอารมณ์ของเด็กให้ดีขึ้น

4. ทางด้านสติปัญญา การละเล่นไทยกลางแจ้งหลายอย่างที่ต้องให้เด็กใช้ความสามารถทางสติปัญญา เช่น การเล่นปริศนาคำทาย เป็นต้น

5. ทางด้านภาษา การละเล่นไทยกลางแจ้งประเภทที่มีบทหรือประกอบและประเภทบทโต้ตอบให้คุณค่าทางด้านภาษาแก่เด็กหลายอย่าง เช่น

5.1 ทางการประพันธ์ บทหรือประกอบการเล่นไทยกลางแจ้งมักนิยมแต่งเป็นบทร้อยกรอง มีทั้งคำสัมผัสนอก สัมผัสใน เมื่อเด็กได้ร้องไปบ่อย ๆ เด็กก็จะเรียนรู้การใช้คำให้คล้องจองกัน และเป็นการปลูกฝังให้เด็กมีใจรักการประพันธ์

5.2 ทางด้านภาษาศาสตร์

5.2.1 การสื่อสาร การละเล่นไทยกลางแจ้งที่มีบทหรือและบทเจรจาโต้ตอบมีคุณค่าในการสื่อสารอย่างมาก เช่น ช่วยทำให้เด็กรู้จักคำที่บอกกริยาอาการ คำที่ใช้เรียกชื่อสิ่งของ ตัวอย่างการเล่นงูกินหางการเล่นชื้อดอกไม้ เป็นต้น การกลายเสียง บทหรือที่ประกอบการเล่นบางบทไม่สามารถที่จะใช้คำที่สมบูรณ์ได้ก็อาจจะแต่งให้เพี้ยนเสียงไปบ้าง กร่อนเสียงไปบ้าง หรือเพิ่มพยางค์ไปบ้าง ทั้งนี้เพื่อจะเรียงเรียนคำให้คล้องจองกัน ดังนั้น การละเล่นไทยกลางแจ้งจะช่วยทำให้เด็กเรียนรู้เรื่องการกลายเสียงของคำด้วย ตัวอย่าง เช่น การเล่นแมงมุม มีบทหรือตอนหนึ่งว่า “แมงมุมเอ๋ย ขยัมหลังคา” คำว่า ขยัม = หยัม หรือการเล่น อ้ายเข้ อ้ายโขง คำว่า เข้ = จระเข้ เป็นต้น

5.2.2 คำศัพท์ เด็กเรียนรู้คำศัพท์จากการละเล่นไทยกลางแจ้ง เช่น การเล่นวิธีข่าวสารมีบทหรือประโยคหนึ่ง กล่าวว่า “เก็บเบี้ยใต้ถุนร้าน” เด็กจะได้เรียนรู้ว่า คำว่า เบี้ย หมายถึง เงิน เหรียญ ธนบัตร

ซึ่งสอดคล้องกับปัทมวดี บุญยสวัสดิ์ (2536 : 43 – 44) ที่ได้กล่าวว่าการละเล่นไทยกลางแจ้งมีประโยชน์ต่อพัฒนาการของเด็กด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คือ

1. ด้านร่างกาย การละเล่นไทยกลางแจ้งเป็นการเสริมสร้างร่างกายและพัฒนากล้ามเนื้อ จะเห็นได้ว่าขณะเล่นเด็กจะมีการเคลื่อนไหวทุกส่วนของร่างกาย ไม่ว่าจะเป็นการกลิ้งตัว บิดตัว ไปมา วิ่ง กระโดด หยิบลาก ดึง พฤติกรรมดังกล่าวจะทำให้กล้ามเนื้อแข็งแรง มีการทำงานประสานกัน ได้ดี ช่วยให้เกิดการพัฒนากล้ามเนื้อ การเล่นต้องใช้กำลังคล่องแคล่วว่องไวจะช่วยเสริมสร้างสุขภาพของร่างกายโดยทั่วไปให้ดีขึ้น
 2. ด้านจิตใจ อารมณ์ การละเล่นไทยกลางแจ้งช่วยเสริมสร้างจิตใจและปรับอารมณ์ของเด็กได้ดี เด็กได้ ตื่นตัว ได้ค้นคว้า แก้ปัญหาต่าง ๆ ทำให้คลายความรู้สึก เจ็บใจ เศร้าโศก และขจัดความเครียดให้หายไปโดยการแสดงออก ช่วยให้สุขภาพจิตเด็กดีขึ้น
 3. ด้านสังคม การละเล่นไทยกลางแจ้งเป็นการสอนให้เด็กรู้จักเหตุผล สามารถปรับตัวเองเข้ากับสังคมทำให้เกิดความเข้าใจ ความอบอุ่น ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ทำให้อยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข
 4. ด้านสติปัญญาการเรียนรู้ การละเล่นไทยกลางแจ้ง ให้เด็กได้มีโอกาสแสดงความคิดออกมาตามสภาพแวดล้อมที่เด็กอยู่ ได้เรียนรู้บทเรียนที่มีค่าหลายอย่าง รู้จักควบคุมตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ส่งเสริมให้เกิดจินตนาการ ทักษะ การใช้ความเข้าใจภาษา การรับรู้ต่าง ๆ และทักษะทางด้านความคิด
 5. ด้านศีลธรรม การละเล่นไทยกลางแจ้ง ทำให้เด็กเกิดค่านิยมทางด้านศีลธรรม การที่เด็กมีความสัมพันธ์ติดต่อกับผู้อื่นในการเล่นนั้น จะช่วยให้เด็กรู้ว่าควรจะทำปฏิบัตินตต่อผู้อื่นอย่างไร และที่สำคัญมีหลายคนกล่าวว่าเป็นการปลูกฝังให้เด็กประหยัด และนำเศษวัสดุเหลือใช้มาประยุกต์เป็นของเล่น เช่นการดักเมล็ดมะขามหรือเมล็ดน้อยหน่าแข่งกัน ในฤดูที่มะขามแต่ละบ้านก็นำมะขามมาแกะเมล็ดออกและนำไปปลูกกับเกลือแล้วปั้นเป็นก้อนเก็บไว้กินในฤดูที่ไม่มีมะขาม เด็กจะนำเมล็ดมะขามเก็บไว้ช่วงฤดูที่ น้อยหน่าสุกเมื่อกินเนื้อหมดแล้ว เด็กจะเก็บเมล็ดมาเล่นกันอย่างสนุกสนาน เมื่อเด็กเบื่อก็นำเมล็ดไปเพาะเป็นต้นใหม่ ไม่เกิดปัญหามลพิษ เปรียบเทียบกับของเล่นสมัยนี้ส่วนใหญ่ทำด้วยพลาสติกชนิดที่ยากแก่การทำลาย ทำให้เกิดมลภาวะสร้างปัญหาสิ่งแวดล้อมให้กับบ้านเมือง (เทวี โพธิผล. 2537 : 35)
- การละเล่นไทยกลางแจ้งก่อให้เกิดประโยชน์และเสริมสร้างพละนามัย ประเทืองปัญญาให้เฉียบแหลม ผิวกจิตใจให้งดงามมีความสามัคคีและสร้างสรรค์คนดีให้กับสังคม (จรีน ศิริ. 2541 : 2)

สรุปได้ว่า การละเล่นไทยกลางแจ้งมีประโยชน์และส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของเด็ก คือ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา และส่งเสริมให้เด็กกล้าแสดงออก มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีมนุษยสัมพันธ์ มีความสามัคคี ความซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบ ความอดทน นอกจากนี้ยังได้ทักษะในด้านการใช้ประสาทสัมผัส ทักษะการใช้ภาษา ทักษะการคิดที่มีเหตุผล เป็นต้น ซึ่งการละเล่นไทยกลางแจ้งเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้สำรวจและค้นหาความสามารถในด้านต่าง ๆ ของตนเอง

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเล่นและการละเล่นไทยกลางแจ้ง

งานวิจัยในต่างประเทศ

โลเวนเฟลด์ (ประภาพรรณ สุวรรณสุข. 2525 : 119 ; อ้างอิงจาก Lowenfeld. 1967)

ได้ทำการวิจัยพบว่า การเล่นเป็นการแสดงถึงจินตนาการของเด็กทำให้เด็กได้ตระหนักถึงสภาพแวดล้อม นอกจากนั้นการเล่นเป็นการเตรียมตัวสำหรับชีวิตในอนาคตของเด็กอีกด้วย

ไอแซคส์ (อรวรรณ สุ่มประดิษฐ์ . 2533 : 42 ; อ้างอิงจาก Issacs. 1972) ได้ทำการสังเกตและวิเคราะห์การเล่นของเด็ก พบว่า การเล่นเป็นกระบวนการการพัฒนาของเด็กทั้งด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งแบ่งการเล่นออกเป็น การเล่นที่นำไปสู่การค้นพบเหตุผล ความคิด การเล่นเป็นการเชื่อมโยงระหว่างเด็กกับสังคม และการเล่นเป็นการทำให้เด็กไปสู่ความสมดุลในสังคม

กริฟฟิธส์ (สมชาย บ้านไร่ . 2541 : 30 ; อ้างอิงจาก Griffiths. 1973) ได้ศึกษาการเล่นของเด็กอายุ 5 ขวบ เป็นจำนวน 50 คน พบว่า การเล่นโดยอาศัยจินตนาการนั้นเป็นวิธีการแก้ปัญหาของเด็ก ฉะนั้นการเล่นคือ การแก้ปัญหา

ฮาร์ทฮอร์น และเบรนท์ลีย์ (Hartshorn and Brantley. 1973 : 243 – 246) ได้ทดลองพบว่า ลำดับขั้นพัฒนาการทางการเล่นของเด็กกับความสามารถในการแก้ปัญหามีความสัมพันธ์ในทางบวก นั่นคือการทดลองให้เด็กเล่นแบบจินตนาการในชั้นเรียน ถ้าเด็กได้เล่นมาก ๆ จะมีความสามารถในการแก้ปัญหาได้

รูบิน และไมโอนี (Rubin and Maioni. 1975 : 171 – 179) ได้ศึกษาขั้นพัฒนาการทางการเล่นของเด็กด้านความสามารถในการแยก การจัดหมู่ การจัดประเภทของสิ่งต่าง ๆ การยอมรับความคิดเห็นและทัศนะของผู้อื่น ผลการวิจัยพบว่า พัฒนาการทางการเล่นของเด็กมีความสัมพันธ์กันในทางบวก นั่นคือ การที่เด็กได้เล่นมาก ๆ จะทำให้เด็กยอมรับความคิดเห็นและทัศนะของผู้อื่นได้ดี ตลอดจนมีความสามารถในการแยก การจัดหมู่และการจัดประเภทของสิ่งต่าง ๆ ได้ดีด้วย

แพค (Pack. 1976 : 423) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการสอนตามจุดประสงค์ด้านความคิด ความเข้าใจในสถานการณ์ 3 อย่าง ได้แก่ การสอนในห้องเรียน การสอนนอกห้องเรียนและการสอนผสมผสานระหว่างการสอนในห้องเรียน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนอายุ 11 – 12 ปี ผลการวิจัยพบว่า การสอนนอกห้องเรียนมีคะแนนความคิดความเข้าใจสูงกว่าการสอนในห้องเรียนและการสอนผสมผสานระหว่างการสอนในห้องเรียน

แอทกินสัน (Atkinson . 1987 : 228) ได้ศึกษาการเล่นโดยธรรมชาติของเด็กปฐมวัยอายุ 1-3 ขวบ แต่ละกลุ่มอายุห่างกัน 6 เดือนรวมทั้งสิ้น 20 คน โดยจัดให้อยู่ในสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ และจัดให้อยู่ในห้องทดลองที่ไม่มีของเล่น ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการเล่นของเด็ก มีความสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างขั้นการเล่นระดับวุฒิภาวะในการเล่น

งานวิจัยในประเทศ

พรรณี สุวดี (2528 : 42 – 43) ได้ศึกษาการเปรียบเทียบมโนทัศน์ทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการเล่นเกมการเล่นพื้นเมืองของเด็กภาคเหนือกับกิจกรรมตามแผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่เล่นการเล่นพื้นเมืองของไทย มีมโนทัศน์ทางจริย

ธรรมสูงกว่าทั้งด้าน ความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา ความอดทนอดกลั้น ความรู้สึกคิด วิเคราะห์ มีน้ำใจไม่ลำเอียง ความไม่เห็นแก่ตัว ความเมตตากรุณา และความซื่อสัตย์สุจริต

สมจิตร เอื้ออรุณ (2529 : 39) ได้ศึกษาวิจัยการทดลองสอนนิสัยทางสังคม โดยใช้สื่อที่ เน้นศิลปะวัฒนธรรมไทยแก่เด็กก่อนวัยเรียน เพื่อศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติต่อ วัฒนธรรมไทย โดยใช้สื่อทดลองสอนกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีการละเล่นและของเล่นพื้นบ้าน นิทานพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก คำคล้องจองจากมูลบทบรรพกิจ คำพังเพย สุภาษิต ภาพ กาลอน ภาพและหุ่น ผลการ วิจัยพบว่าการสอนที่ใช้สื่อการเน้นศิลปะวัฒนธรรมไทยมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่เรียนตาม ปกติ

จิตนาพร อากาศเมฆ (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการเตรียมความ พร้อมทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนด้วยชุดการละเล่น พื้นบ้านกับการสอนด้วยวิธีปกติในจังหวัดพิษณุโลก ผลการวิจัยพบว่า ผลการเตรียมความพร้อมทางการ เรียนวิชาภาษาไทยของกลุ่มทดลองที่ได้รับการเตรียมความพร้อมด้วยชุดการละเล่นพื้นบ้าน สูงกว่ากลุ่มควบ คู่ที่ได้รับการเตรียมความพร้อมด้วยวิธีปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

โสมสัณฑ์ บุญยิ่ง (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเปรียบเทียบมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเต็มแสงไขปากช่องวิทยา จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้การสอนแบบการละเล่น ไทย และการสอนแบบปกติ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนแบบการละเล่นไทยมีมนุษยสัมพันธ์ สูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุณี บุญพิทักษ์ (2535 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพัฒนาการของเด็กก่อนประถมศึกษาที่ได้รับการ จัดกิจกรรมการเล่นกลางแจ้งตามแผนการจัดประสบการณ์ปี 2527 และการจัดตามแผนการจัดกิจกรรม เล่นกลางแจ้งปี 2533 ผลการวิจัยพบว่า เด็กก่อนประถมศึกษาที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นกลางแจ้งตาม แผนการจัดประสบการณ์ปี 2527 กับเด็กก่อนประถมศึกษาที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นกลางแจ้งปี 2533 มีพัฒนาการทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วราภรณ์ แก้วแย้ม (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการใช้คำถามทางคณิตศาสตร์ ประกอบบัตรภาพกับกิจกรรมการเล่นเครื่องเล่นสนามที่มีต่อความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย ผล การวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการใช้คำถามทางคณิตศาสตร์ประกอบบัตรภาพกับกิจกรรมการเล่นเครื่อง เล่นสนามมีความพร้อมทางคณิตศาสตร์สูงกว่าการเล่นแบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วราลี โกศัย (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของการเล่นเกมแบบร่วมมือนอกห้องเรียนที่มีต่อ พฤติกรรมชอบสังคมของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการเล่นเกมแบบร่วมมือนอกห้อง เรียนมีพฤติกรรมชอบสังคมสูงกว่าเด็กปฐมวัยที่เล่นเกมแบบปกตินอกห้องเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

รัชฎววรรณ ประพาน (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถใช้กล้ามเนื้อใหญ่ ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับเรียนได้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากการฝึกโดยใช้กิจกรรมการละเล่นพื้นบ้าน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับเรียนได้ หลังจากได้รับการฝึกกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้าน มีความสามารถใช้กล้ามเนื้อใหญ่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สมชาย บ้านไร่ (2541 : 38 - 40) ได้ศึกษาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินโดยการจัดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านของไทย ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่ได้รับการจัดกิจกรรมการละเล่นพื้นบ้านของไทยกับกลุ่มที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นทั่วไป มีความพร้อมทางคณิตศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บุปผา พรหมสร (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสามารถในการแก้ปัญหาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นเกมกลางแจ้งและกิจกรรมการเล่นเครื่องเล่นสนาม ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นเกมกลางแจ้งกับกลุ่มที่ได้รับการเล่นเครื่องเล่นสนาม มีความสามารถในการแก้ปัญหาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

จากงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่าการละเล่นไทยกลางแจ้งมีความสำคัญและเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ของเด็ก ได้ฝึกการใช้ความคิดอย่างมีเหตุผล และส่งเสริมความสามารถด้านต่าง ๆ ซึ่งส่งผลต่อพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็ก ได้แก่ ด้านร่างกายส่งผลให้เด็กได้พัฒนากล้ามเนื้อใหญ่และทำให้เด็กได้เคลื่อนไหวได้คล่องแคล่ว ด้านอารมณ์และสังคมส่งผลให้เด็กมีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์ และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลอื่น ส่วนด้านสติปัญญาส่งผลให้ได้มีทักษะด้านต่าง ๆ มากขึ้น เช่น ทักษะด้านภาษา ทักษะด้านการคิดหาเหตุผล ทักษะการแก้ปัญหา

จากความสำคัญดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่าการจัดกิจกรรมการละเล่นไทยกลางแจ้งจะส่งผลต่อความสามารถทางพุทธิปัญญาของเด็กปฐมวัยอย่างไร ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับ ครู ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาและส่งเสริมความสามารถทางพุทธิปัญญา ตลอดจนการจัดกิจกรรมการละเล่นไทยกลางแจ้งได้อย่างเหมาะสม

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. แบบแผนการทดลองและวิธีดำเนินการวิจัย
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุ 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนไผ่ทุฒศึกษา ส่วนการศึกษานูบาล กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ เด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุ 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 ณ โรงเรียนไผ่ทุฒศึกษา ส่วนการศึกษานูบาล กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 15 คน โดยมีขั้นตอนการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi – Stage Random Sampling) คือขั้นแรก จีบฉลากนักเรียนอนุบาล 3 มา 1 ห้องเรียนจากจำนวน 9 ห้องเรียน จากนั้นจับฉลากนักเรียน 15 คน เพื่อเป็นกลุ่มทดลอง

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมีดังนี้

1. แผนการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง
2. แบบทดสอบความสามารถทางพหุปัญญา 4 ด้าน ได้แก่
 - 2.1 ความสามารถทางด้านภาษา
 - 2.2 ความสามารถทางด้านมิติสัมพันธ์
 - 2.3 ความสามารถทางด้านธรรมชาติวิทยา
 - 2.4 ความสามารถทางด้านตรรกะและคณิตศาสตร์
3. แบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญา 2 ด้าน ได้แก่
 - 3.1 ความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์
 - 3.2 ความสามารถด้านการเข้าใจตนเอง

4. แบบสำรวจพฤติกรรมความสามารถพหุปัญญา 2 ด้าน ได้แก่

4.1 ความสามารถทางด้านดนตรี

4.2 ความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แผนการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา แนวการจัดกิจกรรมการเล่นไทย ของชัย เรืองศิลป์ (2531) วิราภรณ์ ปนาทกุล (2531) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเล่นไทย ของ อวรรณ สุ่มประดิษฐ์ (2533) จันทนา ดีฟุ้งตน (2536)

2. สร้างแผนการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง ซึ่งมีกรอบของรายละเอียดดังนี้

2.1 ชื่อกิจกรรม

2.2 จุดมุ่งหมายของการจัดกิจกรรม

2.3 อุปกรณ์

2.4 ขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม

3. นำแผนการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจพิจารณาและปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม โดยใช้เกณฑ์การตัดสิน 2 ใน 3 ท่านของผู้เชี่ยวชาญที่มีความเห็นตรงกัน ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญดังนี้

อาจารย์รัชฎวรรณ ประพาน

อาจารย์ประจำโรงเรียนโสตศึกษา

ทุ่งมหาเมฆ สังกัดกรมสามัญศึกษา

กองการศึกษาเพื่อคนพิการ

อาจารย์วงษ์เงิน ปิ่นน้อย

อาจารย์ใหญ่ ส่วนการศึกษาอนุบาล

โรงเรียนไพฑูริคศึกษา

อาจารย์อวรรณ สุ่มประดิษฐ์

อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์

สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร

ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญ 2 ใน 3 ท่าน มีความเห็นสอดคล้องกันว่ากิจกรรมเก้าอี้ดนตรี เป็นกิจกรรมที่เด็กได้เล่นบ่อย ควรจะเปลี่ยนโดยนำกิจกรรมการเล่นไทยเกมใหม่มาแทน ดังนั้นผู้วิจัยได้เปลี่ยนจากกิจกรรมเก้าอี้ดนตรีเป็นกิจกรรมลมเพลมพัด

4. ปรับปรุงแก้ไขแผนการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง ให้เหมาะสมตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

5. นำแผนการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 กิจกรรมไปทดลอง (Try out) กับเด็กนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อปรับปรุงสื่อ และขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม ให้เหมาะสมกับเวลาที่กำหนด

6. นำแผนการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งที่ปรับปรุงเหมาะสมแล้วไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง

การสร้างแบบทดสอบความสามารถทางพหุปัญญา 4 ด้าน ได้แก่ ความสามารถทางด้านภาษา ความสามารถทางด้านมิติสัมพันธ์ ความสามารถทางด้านธรรมชาติวิทยา และความสามารถทางด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างแบบทดสอบความสามารถทางพหุปัญญา 4 ด้าน เช่น ทฤษฎีพหุปัญญาและทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย งานวิจัยเกี่ยวกับแบบทดสอบความสามารถทางพหุปัญญา 4 ด้าน ของ กานต์ รัตนพันธ์ (2532) สิริมาสิงห์ผลิน (2533) นิตยา บรรณประสิทธิ์ (2538) วรางคณา เผื่อนทอง (2541) ทศนัย อุดมพันธ์ (2541) วิธีสร้างแบบทดสอบคำถามเชิงรูปภาพ วิธีวิเคราะห์ข้อสอบ คู่มือการสร้างแบบทดสอบพัฒนาการทางสติปัญญาก่อนประถมศึกษา เป็นต้น

2. สร้างแบบทดสอบความสามารถทางพหุปัญญา 4 ด้าน ซึ่งเป็นแบบทดสอบคำถามเชิงรูปภาพ เป็นแบบเลือกตอบ 3 ตัวเลือก โดยตัวเลือกเป็นรูปภาพ และแบ่งเป็น 4 ชุด ๆ ละ 15 ข้อ รวม 59 ข้อ ดังนี้

2.1 ชุดที่ 1 แบบทดสอบวัดความสามารถทางด้านภาษา

จำนวน 15 ข้อ

2.2 ชุดที่ 2 แบบทดสอบวัดความสามารถทางด้านมิติสัมพันธ์

จำนวน 15 ข้อ

2.3 ชุดที่ 3 แบบทดสอบวัดความสามารถทางด้านธรรมชาติวิทยา

จำนวน 14 ข้อ

2.4 ชุดที่ 4 แบบทดสอบวัดความสามารถทางด้านตรรกะและ

คณิตศาสตร์ จำนวน 15 ข้อ

3. สร้างคู่มือในการดำเนินการทดสอบวัดความสามารถทางพหุปัญญาให้สอดคล้องกับแบบทดสอบแต่ละชุดในข้อ 2

4. นำแบบทดสอบวัดความสามารถทางพหุปัญญา 4 ด้าน และคู่มือดำเนินการทดสอบที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ ด้านการศึกษาปฐมวัย เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ซึ่งมีผู้เชี่ยวชาญดังนี้

อาจารย์วรรณี วัฒนสวัสดิ์

ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ส่วนการศึกษาอนุบาล
โรงเรียนไพฑูริย์ศึกษา

อาจารย์สถิรพันธ์ อยู่คงแก้ว

อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏภูเก็ต

อาจารย์สุณี บุญพิทักษ์

อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร

ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ลงความเห็นและให้คะแนนโดยใช้เกณฑ์ทำดัชนีความสอดคล้องระหว่างแบบทดสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ (IOC) เท่ากับ 0.90 และผู้เชี่ยวชาญ 2 ใน 3 ได้เสนอแนะให้ปรับปรุงรูปภาพให้มีความสอดคล้องกับสภาพแวดล้อมของเด็ก ปรับปรุงตัวเลือกของข้อสอบให้มีความใกล้เคียงกัน และเพิ่มเติมคำสั่งในคู่มือให้สัมพันธ์กับรูปภาพของแต่ละข้อ

5. ปรับปรุงแบบทดสอบและคู่มือดำเนินการทดสอบตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญในข้อ 4

6. นำแบบทดสอบวัดความสามารถทางพหุปัญญา 4 ด้าน ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้ว ไปทดลองใช้กับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนในทูลุมศึกษา ส่วนการศึกษาอนุบาล กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

7. นำแบบทดสอบมาวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อจำนวน 15 ข้อ เพื่อหาค่าความยากง่าย และค่าอำนาจจำแนก โดยใช้วิธีตัด 30 เปอร์เซนต์ของกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อน (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 210 – 211) จากนั้นคัดเลือกข้อสอบที่มีความยากง่าย (p) ระหว่าง .20 - .80 และค่าอำนาจจำแนก (r) .20 ขึ้นไป

8. นำแบบทดสอบที่ผ่านการคัดเลือกมาหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้วิธีการของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) จากสูตร KR.-20 (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 197-198) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบความสามารถทางพหุปัญญา 4 ด้าน ได้แก่ แบบทดสอบความสามารถทางพหุปัญญาด้านภาษามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.78 ความสามารถทางพหุปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.80 ความสามารถทางพหุปัญญาด้านมิติสัมพันธ์มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82 ความสามารถทางพหุปัญญาด้านธรรมชาติวิทยามีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.78

9. นำแบบทดสอบที่หาค่าความเชื่อมั่นไปใช้ในการทดสอบความสามารถทางพหุปัญญา 4 ด้าน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนและหลังการทดลอง

การสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญา 2 ด้าน ได้แก่ ความสามารถทางด้านมนุษยสัมพันธ์และความสามารถทางด้านการเข้าใจตนเอง ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางพหุปัญญา 2 ด้าน ได้แก่ ความสามารถทางด้านมนุษยสัมพันธ์และความสามารถทางด้านการเข้าใจตนเอง เช่น ทฤษฎีพหุปัญญาและพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา และคู่มือประเมินพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา งานวิจัยเกี่ยวกับแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาทั้ง 2 ด้าน ของ ณีฐราพร พงษ์สิงห์ (2539) วารุณี เจริญรัตนโชติ (2543) อุลัย บุญโท (2544)

2. สร้างแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญา ตามแนวทฤษฎีพหุปัญญาของฮาวาร์ด การ์ดเนอร์ จำนวน 16 ข้อ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนการสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาทั้ง 2 ด้านออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับคะแนน 3, 2 และ 1

ระดับคะแนน 3 บันทึกเมื่อเด็กเกิดพฤติกรรมความสามารถทางด้านมนุษยสัมพันธ์และความสามารถทางด้านการเข้าใจตนเอง โดยไม่มีผู้อื่นบอกให้แสดงพฤติกรรม

ระดับคะแนน 2 บันทึกเมื่อเด็กเกิดพฤติกรรมความสามารถทางด้าน
มนุษยสัมพันธ์และความสามารถทางด้านการเข้าใจตนเอง โดยมีผู้อื่นบอกให้แสดงพฤติกรรม

ระดับคะแนน 1 บันทึกเมื่อเด็กไม่แสดงพฤติกรรมความสามารถทางด้าน
มนุษยสัมพันธ์และความสามารถทางด้านการเข้าใจตนเอง

3. นำแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพุทธิปัญญาทั้ง 2 ด้าน และคู่มือแบบ
สังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพุทธิปัญญาทั้ง 2 ด้าน ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญตรวจ เพื่อ
แสดงหลักฐานความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมของแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทาง
พุทธิปัญญาทั้ง 2 ด้าน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีดังนี้

อาจารย์วัฒนา ปุญญฤทธิ์	อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏพระนคร
ดร. วิลาสลักษณ์ ชวัลลล	อาจารย์ประจำสถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์กรวิภา สรรพกิจจานง	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ลงความเห็นและให้คะแนนโดยใช้เกณฑ์ทำดัชนีความสอดคล้อง
ระหว่างพฤติกรรมกับนิยามปฏิบัติการ (IOC) เท่ากับ 0.83 และผู้เชี่ยวชาญ 2 ใน 3 ท่าน มีความ
เห็นสอดคล้องกันว่า ความสามารถทางด้านมนุษยสัมพันธ์ ในหัวข้อกล้าแสดงออกอย่างมั่นใจ เป็นเรื่องที่
เกี่ยวข้องกับ Self Esteem มากกว่า และหัวข้อการเก็บอุปกรณ์เมื่อเสร็จกิจกรรมแล้ว เป็นเรื่องในด้าน
วินัยมากกว่า จึงควรตัดทิ้ง ส่วนความสามารถทางด้านความสามารถทางด้านการเข้าใจตนเอง ในหัวข้อให้
บอกความต้องการในการทำกิจกรรมนั้น เนื่องจากเด็กไม่จำเป็นที่จะต้องบอกว่าตนเองสนใจจะทำกิจกรรม
อะไร และการรู้จักการรอคอย เป็นเรื่องของ EQ มากกว่า จึงควรตัดทิ้งและปรับเกณฑ์ให้ชัดเจนมากขึ้น

4. ปรับปรุงแก้ไขตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในข้อ 3

5. นำแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพุทธิปัญญาทั้ง 2 ด้าน ไปทดลองใช้(Try
Out) กับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนไพฑูริย์ศึกษา ส่วนการ
ศึกษาอนุบาล กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและ
ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเดิม เพื่อหาความเชื่อมั่นของการผู้สังเกต โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของเพียร์
สัน (Pearson Product – Moment Coefficient Correlation) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 :
192-195) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของผู้สังเกต 2 ด้าน ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางด้าน
มนุษยสัมพันธ์มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95 และแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางด้านการเข้าใจตน
เองมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91

6. นำแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพุทธิปัญญาทั้ง 2 ด้าน ไปใช้ในการสังเกต
พฤติกรรมความสามารถทางพุทธิปัญญาทั้ง 2 ด้าน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนและหลังการทดลอง

การสร้างแบบสำรวจความสามารถทางพหุปัญญาทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ ความสามารถทางด้านดนตรีและความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถทางพหุปัญญาทั้ง 2 ด้าน ได้แก่ ความสามารถทางด้านดนตรีและความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว โดยศึกษาทฤษฎีพหุปัญญาและพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา การจัดกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะสำหรับเด็กปฐมวัย และคู่มือประเมินพัฒนาการเด็กก่อนประถมศึกษา งานวิจัยที่เกี่ยวกับแบบสำรวจพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาทั้ง 2 ด้าน ของ ชีระศักดิ์ กองทรัพย์ (2543)

2. สร้างแบบสำรวจพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาทั้ง 2 จำนวน 12 ข้อ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนการสำรวจพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาออกเป็น 3 ระดับ คือ ระดับคะแนน 3, 2 และ 1

ระดับคะแนน 3 บันทึกเมื่อเด็กเกิดพฤติกรรมความสามารถทางด้านดนตรีและความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว โดยไม่มีผู้อื่นบอกให้แสดงพฤติกรรม

ระดับคะแนน 2 บันทึกเมื่อเด็กเกิดพฤติกรรมความสามารถทางด้านดนตรีและความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว โดยมีผู้อื่นบอกให้แสดงพฤติกรรม

ระดับคะแนน 1 บันทึกเมื่อเด็กไม่แสดงพฤติกรรมความสามารถทางด้านดนตรีและความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว

3. นำแบบสำรวจพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาทั้ง 2 ด้าน และคู่มือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจจำนวน 3 ท่าน เพื่อแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสม ของแบบสำรวจพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาทั้ง 2 ด้าน ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีดังนี้

ดร. เฉลิมพล งามสุทธิ	อาจารย์ประจำภาควิชาดุริยางคศาสตร์ศึกษา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาจารย์ลลิตา วังตาล	ผู้จัดการ โรงเรียนอุดมวิทยา
อาจารย์วรรณิ์ วัฒนสวัสดิ์	ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ ส่วนการศึกษาอนุบาล โรงเรียนไพฑูริย์ศึกษา

ผลการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน ลงความเห็นและให้คะแนนโดยใช้เกณฑ์ทำดัชนีความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรมกับนิยามปฏิบัติการ (IOC) เท่ากับ 0.92 ซึ่งผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่านมีความเห็นสอดคล้องกัน

4. ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญในข้อ 3

5. นำแบบสำรวจพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาทั้ง 2 ด้าน ไปทดลองใช้(Try Out) กับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 โรงเรียนไพฑูริย์ศึกษา ส่วนการศึกษาอนุบาล กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างและไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเดิม เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ของเพียร์สัน (Pearson Product – Moment Coefficient Correlation) (ลวัน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 192-195) ซึ่งได้

ค่าความเชื่อมั่น ดังนี้ แบบสำรวจพฤติกรรมความสามารถทางด้านดนตรีมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 และแบบสำรวจพฤติกรรมความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหวมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.92

6. นำแบบสำรวจพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาทั้ง 2 ด้าน ไปใช้ในการสำรวจความสามารถทางพหุปัญญาทั้ง 2 ด้าน เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนและหลังการทดลอง

แบบแผนการทดลองและวิธีดำเนินการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยแบบ (One – Group Pertest - Posttest Design) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 71-72) ตามตารางดังนี้

ตาราง 1 แบบแผนการทดลอง

T_1		X		T_2
ความหมายของสัญลักษณ์				
T_1	แทน	การทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) โดยใช้		
		- แบบทดสอบวัดความสามารถทางพหุปัญญา 4 ด้าน ได้แก่ความสามารถทางด้านภาษา ความสามารถทางด้านมิติสัมพันธ์ ความสามารถทางด้านธรรมชาติวิทยา และความสามารถทางด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ - แบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญา 2 ด้าน ได้แก่ ความสามารถทางด้านมนุษยสัมพันธ์ และความสามารถทางด้านการเข้าใจตนเอง - แบบสำรวจพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญา 2 ด้าน ได้แก่ ความสามารถทางด้านดนตรี และความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว		
T_2	แทน	การสอบครั้งหลังการทดลอง (Posttest) โดยใช้		
		- แบบทดสอบวัดความสามารถทางพหุปัญญา 4 ด้าน ได้แก่ความสามารถทางด้านภาษา ความสามารถทางด้านมิติสัมพันธ์ ความสามารถทางด้านธรรมชาติวิทยา		

ตาราง 1 (ต่อ)

T_1	X	T_2
		และความสามารถทางด้านตรรกะและคณิตศาสตร์
	-	แบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญา 2 ด้าน ได้แก่ ความสามารถทางด้านมนุษยสัมพันธ์ และความสามารถทางการเข้าใจตนเอง
	-	แบบสำรวจพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญา 2 ด้าน ได้แก่ ความสามารถทางด้านดนตรี และความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว
X	แทน	การจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง

การดำเนินการทดลอง

การดำเนินการทดลองมีขั้นตอนดังนี้

1. ทดสอบเด็กก่อนการทดลอง (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลอง เพื่อหาพื้นฐานความสามารถทางสติปัญญา โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถทางพหุปัญญา 4 ด้าน ได้แก่ ความสามารถทางด้านภาษา ความสามารถทางด้านมิติสัมพันธ์ ความสามารถทางด้านธรรมชาติวิทยา และความสามารถทางด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ , แบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญา 2 ด้าน ได้แก่ ความสามารถทางด้านมนุษยสัมพันธ์ และความสามารถทางการเข้าใจตนเอง แบบสำรวจพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญา 2 ด้าน ได้แก่ ความสามารถทางด้านดนตรี และความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว

2. ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเอง โดยกลุ่มตัวอย่างจะได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง ซึ่งทำการทดลองในกิจกรรมกลางแจ้ง ทดลอง 8 สัปดาห์ ๆ ละ 5 วัน ๆ 1 ครั้ง ๆ ละ 30 นาที เวลา 10.00-10.30 น รวมทั้งสิ้น 40 ครั้ง จำนวน 15 กิจกรรม โดยสัปดาห์ที่ 1 ถึง สัปดาห์ที่ 6 ดำเนินกิจกรรมตามลำดับ ส่วนในสัปดาห์ที่ 7 และสัปดาห์ที่ 8 เด็กเลือกกิจกรรมตามความสนใจ จำนวน 10 กิจกรรม

ตาราง 2 กำหนดการจัดกิจกรรมในการทดลอง

สัปดาห์ที่ทำการทดลอง	วันที่ทำการทดลอง เวลา 10.00 น. – 10.30 น.	กิจกรรม
1	วันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี วันศุกร์	มอญซ่อนผ้า รีรีข้าวสาร โพงพาง วิ่งสามขา วิ่งเปี้ยว
2	วันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี วันศุกร์	แตะหุ่น ลมเพลมพัด ตีจับ ลูกช่วง กลิ้งลูกบอล
3	วันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี วันศุกร์	ระบำดอกไม้ ขี้มำก้านกล้วย ตีลูกล้อ รถไฟเข้าช่องเขา เดินกะลา

หมายเหตุ

สัปดาห์ที่ 4 – 6 ดำเนินกิจกรรมเหมือนสัปดาห์ที่ 1 – 3 อีกครั้งหนึ่ง

สัปดาห์ที่ 7 – 8 กิจกรรมที่เด็กสนใจเลือก จำนวน 10 กิจกรรม

3. เมื่อดำเนินการทดลองครบ 8 สัปดาห์ ผู้วิจัยทำการทดสอบ (Posttest) โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถทางพหุปัญญา 4 ด้าน ได้แก่ ความสามารถทางด้านภาษา ความสามารถทางด้านมิติสัมพันธ์ ความสามารถทางด้านธรรมชาติวิทยา และความสามารถทางด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ , แบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญา 2 ด้าน ได้แก่ ความสามารถทางด้านมนุษยสัมพันธ์ และความสามารถทางการเข้าใจตนเอง แบบสำรวจพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญา 2 ด้าน ได้แก่ ความสามารถทางด้านดนตรี และความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ชุดเดียวกับก่อนการทดลอง

4. นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบ แบบสังเกต และแบบสำรวจมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

เปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาก่อนและหลังการทดลองโดยใช้ t-test แบบ Dependent Samples

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการทดลองไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติ ดังนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 คะแนนเฉลี่ย (Mean) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 59-73)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N	แทน	จำนวนเด็กปฐมวัยในกลุ่มตัวอย่าง

1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) คำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538 : 79) ดังนี้

$$S = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
N	แทน	จำนวนเด็กปฐมวัยในกลุ่มตัวอย่าง
$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนเด็กปฐมวัยแต่ละตัวยกกำลังสอง

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 สถิติที่ใช้หาคุณภาพของข้อสอบแต่ละข้อ ค่าความยากง่าย (Difficulty) โดยใช้สูตร (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538 : 210) ดังนี้

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ	P	แทน	ค่าความยากง่าย
	R	แทน	จำนวนเด็กปฐมวัยที่ทำข้อนั้นถูก
	N	แทน	จำนวนเด็กปฐมวัยที่ทำข้อนั้นทั้งหมด

2.2 ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) โดยคำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538 : 210-211) ดังนี้

$$D = \frac{R_u - R_L}{\frac{N}{2}}$$

เมื่อ	D	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	R_u	แทน	จำนวนเด็กปฐมวัยที่ตอบถูกในกลุ่มเก่ง
	R_L	แทน	จำนวนเด็กปฐมวัยที่ตอบถูกในกลุ่มอ่อน
	N	แทน	จำนวนเด็กปฐมวัยในกลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อนรวมกัน

2.3 สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยคำนวณจากสูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 246-250) ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.4 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบใช้วิธีของ กูเดอร์-ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) โดยคำนวณจากสูตร KR-20 (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538 : 197 – 198) ดังนี้

$$r_{tt} = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum pq}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบทั้งหมด
	p	แทน	สัดส่วนของเด็กปฐมวัยที่ตอบถูกในแต่ละข้อ
	q	แทน	สัดส่วนของเด็กปฐมวัยที่ตอบผิดในแต่ละ ($q = 1 - p$)
	S_t^2	แทน	คะแนนความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

2.5 สถิติที่ใช้ในการหาค่าความเชื่อมั่นของผู้สังเกต โดยใช้สูตร สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Product – Moment Coefficient Correlation) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2538 : 192-195) ดังนี้

$$r_{tt} = \frac{N\sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{\{N\sum X^2 - (\sum X)^2\} \{N\sum Y^2 - (\sum Y)^2\}}}$$

เมื่อ	r_{tt}	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
	N	แทน	จำนวนเด็กปฐมวัยของกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum XY$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของผลคูณระหว่างคะแนนผู้สังเกตคนที่ 1 และคะแนนสังเกตคนที่ 2
	$\sum X$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนผู้สังเกตคนที่ 1
	$\sum Y$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนผู้สังเกตคนที่ 2
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสองของคะแนนผู้สังเกตคนที่ 1
	$\sum Y^2$	แทน	ผลรวมทั้งหมดของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสองของคะแนนผู้สังเกตคนที่ 2

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

3.1 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างความสามารถทางพหุปัญญาก่อนและหลังการทดลอง โดยใช้ t-test แบบ Dependent Samples (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538 : 104) ดังนี้

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{N \sum D^2 - (\sum D)^2}{N - 1}}}$$

โดย df = N - 1

เมื่อ t แทน ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution

D แทน ความแตกต่างของคะแนนแต่ละคู่

N แทน จำนวนเด็กปฐมวัย

$\sum D$ แทน ผลรวมทั้งหมดของผลต่างของคะแนนระหว่างก่อนและหลังการทดลอง

$\sum D^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของผลต่างของคะแนนระหว่างก่อนและหลังการทดลอง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการทดลองเป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มทดลอง
$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t - distribution
$\sum D$	แทน	ผลต่างของคะแนนก่อนการทดลองและหลังการทดลอง
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง ซึ่งในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้นำเสนอตามลำดับ ดังนี้

1. แผนภูมิการเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญา
2. การเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทดลอง

2.1 การเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาด้านภาษา ความสามารถทางพหุปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ ความสามารถทางพหุปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ความสามารถทางพหุปัญญาด้านธรรมชาติวิทยา ของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง

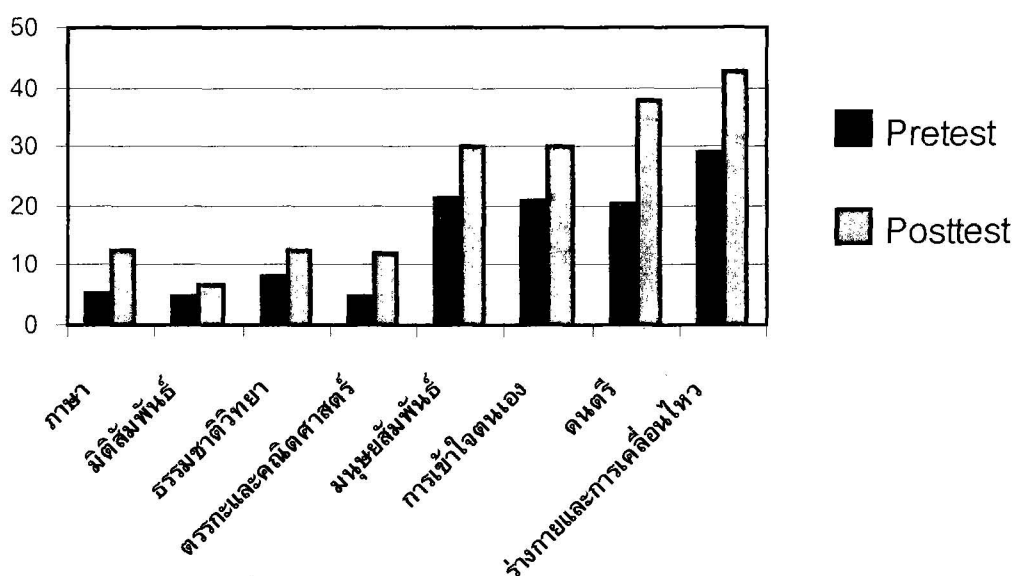
2.2 การเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาด้านมนุษยสัมพันธ์ ความสามารถทางพหุปัญญาด้านการเข้าใจตนเอง ของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง

2.3 การเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ความสามารถทางพหุปัญญาด้านดนตรี ของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง

1. แผนภูมิการเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญา

จากคะแนนก่อนและหลังการทดลองสามารถแสดงการเพิ่มและลดของความสามารถทาง พหุปัญญาในแต่ละด้านได้ดังแผนภูมิต่างนี้

ตาราง 3 แผนภูมิการเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญา ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง

จากตาราง 3 ปรากฏว่า ความสามารถทางพหุปัญญาด้านภาษา ความสามารถทางพหุปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ ความสามารถทางพหุปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ความสามารถทางพหุปัญญาด้านธรรมชาติวิทยาของ ความสามารถทางพหุปัญญาด้านมนุษย์สัมพันธ์ ความสามารถทางพหุปัญญาด้านการเข้าใจตนเอง ความสามารถทางพหุปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ความสามารถทางพหุปัญญาด้านดนตรีของเด็กปฐมวัย หลังการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง แตกต่างจากก่อนการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าหลังการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งเด็กมีคะแนนสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง

2. การเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทดลอง

ในการเสนอการเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง ก่อนและหลังการทดลองแบ่งออกเป็น 3 อย่าง ดังนี้

2.1 ตารางการเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาด้านภาษา ความสามารถทางพหุปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ ความสามารถทางพหุปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ความสามารถทางพหุปัญญาด้านธรรมชาติวิทยาของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง

ตาราง 4 การเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาด้านภาษา ความสามารถทางพหุปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ ความสามารถทางพหุปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ความสามารถทางพหุปัญญาด้านธรรมชาติวิทยาของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง

ความสามารถทางพหุปัญญาด้าน	N	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		$\sum D$	t
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S		
ภาษา	15	5.46	1.45	12.66	1.28	109	14.76**
มิติสัมพันธ์	15	4.66	1.83	6.80	2.42	44	7.91**
ธรรมชาติวิทยา	15	8.26	1.57	12.40	0.91	62	8.50**
ตรรกะและคณิตศาสตร์	15	4.66	1.44	12.06	1.53	110	16.15**

$$** > .01 = 2.977$$

จากตาราง 4 ปรากฏว่า ความสามารถทางพหุปัญญาด้านภาษา ความสามารถทางพหุปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ ความสามารถทางพหุปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ความสามารถทางพหุปัญญาด้านธรรมชาติวิทยาของเด็กปฐมวัย หลังการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง แตกต่างจากก่อนการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าหลังการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งเด็กมีคะแนนสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง

2.2 ตารางการเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาด้านมนุษยสัมพันธ์ ความสามารถทางพหุปัญญาด้านการเข้าใจตนเองของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง

ตาราง 5 การเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาด้านมนุษยสัมพันธ์ ความสามารถทางพหุปัญญาด้านการเข้าใจตนเองของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง

ความสามารถทางพหุปัญญาด้าน	N	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		$\sum D$	t
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S		
มนุษยสัมพันธ์	15	21.33	4.82	30.13	2.32	132	5.60**
การเข้าใจตนเอง	15	20.92	5.25	29.86	1.55	134	6.05**

$$** > .01 = 2.977$$

จากตาราง 5 ปรากฏว่า ความสามารถทางพหุปัญญาด้านมนุษยสัมพันธ์ ความสามารถทางพหุปัญญาด้านการเข้าใจตนเองของเด็กปฐมวัย หลังการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง แตกต่างจากก่อนการเล่นกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าหลังการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งเด็กมีคะแนนสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง

1.3 ตารางการเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ความสามารถทางพหุปัญญาด้านดนตรีของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง

ตาราง 6 การเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ความสามารถทางพหุปัญญาด้านดนตรีของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง

ความสามารถทางพหุปัญญาด้าน	N	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		$\sum D$	t
		$\bar{X}$	S	$\bar{X}$	S		
ดนตรี	15	20.26	3.19	37.73	1.98	262	20.82**
ร่างกายและการเคลื่อนไหว	15	29.06	6.04	42.80	2.11	206	9.59**

$$** > .01 = 2.977$$

จากตาราง 6 ปรากฏว่า ความสามารถทางพหุปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ความสามารถทางพหุปัญญาด้านดนตรีของเด็กปฐมวัย หลังการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง แตกต่างจากก่อนการเล่นกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่าหลังการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งเด็กมีคะแนนสูงกว่าก่อนการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง

บทที่ 5

สรุปผล อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง เพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง ทั้งนี้เพื่อเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางสำหรับครู ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย ในการพิจารณาเลือกกิจกรรมที่จะช่วยส่งเสริมความสามารถทางพหุปัญญาแก่เด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสม ซึ่งมีลำดับขั้นตอนของการวิจัยและผลงานของการวิจัย โดยสรุปดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อศึกษาระดับความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง

2. วิธีดำเนินการวิจัย

2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเด็กปฐมวัยชาย-หญิง อายุ 5-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นอนุบาลปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 9 ห้อง จำนวนนักเรียนทั้งหมด 306 คน โรงเรียนไพฑูริย์ศึกษา ส่วนการศึกษาอนุบาล กรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน

การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi - stage Random Sampling) โดยสุ่มนักเรียนมา 1 ห้องเรียน จำนวน 32 คน จากนั้นจับฉลากเลือกนักเรียน 15 คน เป็นกลุ่มทดลอง

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.2.1 แผนการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง

2.2.2 แบบทดสอบความสามารถทางพหุปัญญา

- ความสามารถทางด้านภาษา
- ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์
- ความสามารถด้านธรรมชาติวิทยา
- ความสามารถด้านตรรกะและคณิตศาสตร์

2.2.3 แบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญา 2 ด้าน ได้แก่

- ความสามารถด้านมนุษยสัมพันธ์
- ความสามารถด้านการเข้าใจตนเอง

2.2.4 แบบสำรวจพฤติกรรมความสามารถพหุปัญญา 2 ด้าน ได้แก่

- ความสามารถทางด้านดนตรี
- ความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว

2.3 วิธีการดำเนินการทดลอง

2.3.1 ก่อนการทดลองผู้วิจัยทำการทดสอบก่อนการทดลอง (Pretest) กับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดโดยใช้ แบบทดสอบวัดความสามารถทางพหุปัญญา 4 ด้าน ได้แก่ ความสามารถทางด้านภาษา ความสามารถทางด้านมิติสัมพันธ์ ความสามารถทางด้านธรรมชาติวิทยา และความสามารถทางด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ , ใช้แบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญา 2 ด้าน ได้แก่ ความสามารถทางด้านมนุษยสัมพันธ์ และความสามารถทางด้านการเข้าใจตนเอง และแบบสำรวจพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญา 2 ด้าน ได้แก่ ความสามารถทางด้านดนตรี และความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว

2.3.2 ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเอง โดยกลุ่มตัวอย่างจะได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง ซึ่งทำการทดลองในกิจกรรมกลางแจ้ง โดยทดลอง 8 สัปดาห์ ๆ ละ 5 วันๆ 1 ครั้งๆ ละ 30 นาที เวลา 10.00-10.30 น รวมทั้งสิ้น 40 ครั้ง โดยสัปดาห์ที่ 1 ถึงสัปดาห์ที่ 6 ดำเนินกิจกรรมตามลำดับ ส่วนในสัปดาห์ที่ 7 และสัปดาห์ที่ 8 เด็กเลือกกิจกรรมตามความสนใจ จำนวน 10 กิจกรรม

2.3.3 หลังการเสร็จสิ้นการทดลองครบ 8 สัปดาห์ ผู้วิจัยทำการทดสอบ (Posttest) กับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยใช้แบบทดสอบวัดความสามารถทางพหุปัญญา 4 ด้าน ได้แก่ ความสามารถทางด้านภาษา ความสามารถทางด้านมิติสัมพันธ์ ความสามารถทางด้านธรรมชาติวิทยา และความสามารถทางด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ , ใช้แบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญา 2 ด้าน ได้แก่ ความสามารถทางด้านมนุษยสัมพันธ์ และความสามารถทางด้านการเข้าใจตนเอง และแบบสำรวจพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญา 2 ด้าน ได้แก่ ความสามารถทางด้านดนตรี และความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ชุดเดียวกับก่อนการทดลอง

2.3.4 นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบ แบบสังเกต และแบบสำรวจความสามารถทางพหุปัญญา มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. หาค่าสถิติพื้นฐานโดย นำไปหาค่าร้อยละ หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ก่อนและหลังการทดลอง
2. เปรียบเทียบความแตกต่างของความสามารถทางพหุปัญญาก่อนและหลังการทดลองกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งในแต่ละด้าน โดยใช้สถิติ t – test แบบ Dependent Samples

สรุปผลการวิจัย

ความสามารถทางพหุปัญญารายด้านของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย ก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง ผลการวิจัยพบว่าความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางพหุปัญญา ทั้งนี้สามารถอภิปรายได้ว่า

1. เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง เป็นกิจกรรมที่เด็กได้เรียนรู้และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง (Active Learning) โดยผ่านประสาทสัมผัสทั้ง ตรงกับพัฒนาการทางด้านสติปัญญาของเด็ก ในขั้นที่ 2 ขั้นก่อนปฏิบัติ ที่เพียเจต์ได้กล่าวว่า เด็กช่วงอายุ 2-6 ปี จะถือเอาตนเองเป็นสำคัญ (Self - centered) และจะเรียนรู้จากการได้สัมผัส และใช้ทุกส่วนของร่างกายในการทำกิจกรรม แต่การเรียนรู้ที่ได้ผลที่สุดหรือดีที่สุด คือ การเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ตนเองได้ลงมือปฏิบัติ เด็กวัยนี้ต้องการประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม ต้องการค้นคว้า สำรวจ (นิตยา ประพฤติกิจ, 2539 : 7) ซึ่งสอดคล้องกับพัฒนา ชัยพงศ์ (ม.ป.ป. : 4) ที่กล่าวว่าสิ่งที่เด็กจะพัฒนาสติปัญญาได้ดีควรจัดสิ่งแวดล้อมหรือประสบการณ์ต่าง ๆ ให้เด็กได้ฝึกทักษะการสังเกต การเปรียบเทียบ และความแตกต่าง หรือให้เด็กได้มีโอกาสในการสร้างกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยเริ่มจากสิ่งที่อยู่ใกล้ตัวและก้าวไปสู่สิ่งที่ไกลตัว จะเป็นการช่วยให้เด็กได้ปรับขยายโครงสร้างทางสติปัญญา และมีการเปิดโอกาสให้เด็กได้ทำกิจกรรมเหล่านี้ซ้ำเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด

2. กิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งเป็นกิจกรรมที่สอดคล้องกับธรรมชาติของเด็กปฐมวัย คือเด็กไม่ชอบอยู่นิ่ง ชอบเคลื่อนไหวทุก ๆ ส่วนของร่างกาย ไม่ว่าจะเป็นการวิ่ง การกระโดด การปีนป่าย เป็นต้น การที่เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกายเป็นการเสริมสร้างและพัฒนากล้ามเนื้อทุก ๆ ส่วนของร่างกาย ทำให้คล่องแคล่วว่องไว เพราะในขณะที่เด็กได้เคลื่อนไหวร่างกาย จะทำให้กล้ามเนื้อแข็งแรงและเกิดการทำงานประสานสัมพันธ์กันระหว่างกล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย ซึ่งสอดคล้องกับอิกนิโค (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2540 : 19 ; อ้างอิงจาก Ignico, 1994 : 28 - 29) ที่กล่าวว่าการเล่นไทยกลางแจ้งสำหรับเด็กมุ่งเน้นในด้านการพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก เมื่อพิจารณาในแง่ของวิชาพลศึกษาแล้ว กิจกรรมพัฒนาทางร่างกายและการเคลื่อนไหวจะมีขอบข่ายกว้างขวางคือ เป็นการส่งเสริมทักษะการเคลื่อนไหว (Motor Skills) และแนวคิดของการเคลื่อนไหว (Movement Concept) โดยเด็กสามารถพัฒนาทักษะของการเดิน การกระโดด การหมุนตัว การโยน ขณะเดียวกันเด็กได้เรียนรู้ทิศทาง การควบคุมตนเอง การใช้ท่วงท่า และเวลาที่ถูกต้อง นอกจากนี้ชัย เรืองศิลป์ (2538 : 41) กล่าวว่าการเล่นไทยกลางแจ้งเด็กยังได้รับอากาศที่บริสุทธิ์ ได้รับแสงแดด ซึ่งเป็นการออกกำลังกายที่ทำให้เด็กเกิดความตื่นตัวสนุกสนานเพลิดเพลิน

3. กิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงออกอย่างเต็มที่ และเด็กยังได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนขณะทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่ม ทำให้เด็กเกิดความสนใจและสนุกสนานกับกิจกรรม ซึ่งการทำกิจกรรมร่วมกันเป็นกลุ่มนี้เป็นการส่งเสริมให้เด็กเรียนรู้ในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น เคารพในกฎกติกาที่ได้ตกลงกันไว้ร่วมกัน รู้จักการรอคอยเมื่อยังไม่ถึงคราวที่ตนเองจะได้เล่น และยังเกิดความสามัคคีในหมู่คณะ นอกจากนี้เด็กยังเกิดการเรียนรู้ถึงความพึงพอใจของตนเองขณะที่เล่นกิจกรรม โดยมีครูเป็นผู้สนับสนุน ให้คำแนะนำ และให้กำลังใจ เด็กจึงมีอิสระในการที่จะแสดงออกด้วยความเชื่อมั่น และทำให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจ มีความตั้งใจในการทำกิจกรรมให้สำเร็จ ดังที่มาสโลว์ กล่าวว่า คนทุกคนมี

ความปรารถนาที่จะได้รับความสำเร็จ ความภาคภูมิใจในตนเอง และต้องการได้รับการยอมรับนับถือจากคนอื่นในความสำเร็จของตนเอง ถ้าความต้องการดังกล่าวได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอก็จะทำให้บุคคลมีความเชื่อมั่นในเอง รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า มีความสามารถและมีประโยชน์ต่อสังคม แต่ถ้าความต้องการดังกล่าวได้รับการตอบสนองไม่เพียงพอหรือถูกขัดขวาง ก็จะทำให้บุคคลนั้นรู้สึกว่าตนเองด้อยค่า และเสียความภาคภูมิใจในตนเองไป (นิตยา คชภักดี. 2530 : 45) ส่วน รุท (Ruth. 1985 : 50 – 53) กล่าวว่าการเล่นร่วมกับเพื่อนเด็กจะได้รับประสบการณ์ในหลายด้าน มีการถ่ายทอดการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน มีการขยายความรู้ให้เพื่อนและช่วยเหลือกัน ร่วมมือกันทำกิจกรรมรวมทั้งปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วัฒนา ปญญฤทธิ์ (2531 : 61) ได้ทำการศึกษาพบว่าปฏิสัมพันธ์ทางสังคมเป็นปัจจัยสำคัญในการเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิดที่ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางไปสู่สภาพที่มีการยึดตนเองเป็นศูนย์กลางน้อยลง ปฏิสัมพันธ์ทางสังคมจะเกิดขึ้นเมื่อเด็กมีการรับรู้ในความขัดแย้ง และการโต้เถียงกันนั้นจะช่วยให้เด็กสามารถเข้าใจการรับรู้ของผู้อื่น และนำมาซึ่งความสามารถในการรับรู้และเข้าใจผู้อื่นได้ดีขึ้น

4. ในการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง ทำให้เด็กปฐมวัยมีความสามารถทางพหุปัญญาทั้ง 8 ด้าน ดังนี้

4.1 ความสามารถทางพหุปัญญาด้านภาษา จากการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งสามารถพัฒนาความสามารถทางพหุปัญญาทางด้านภาษาของเด็กปฐมวัยได้ เนื่องจากกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งเปิดโอกาสให้เด็กได้สนทนา ชักถาม และตอบคำถามได้อย่างอิสระ และคำถามของผู้วิจัยเป็นคำถามปลายเปิดเด็กจึงตอบคำถามอย่างมั่นใจ โดยไม่กังวลคำตอบเพราะว่าคำตอบที่เด็กตอบไม่มีผิดกิจกรรมมีความน่าใจ ตื่นเต้น สนุกสนานไม่น่าเบื่อ นอกจากนี้กิจกรรมยังมีบทร้องที่เป็นคำสัมผัสคล้องจองกันทำให้สนุกสนานยิ่งขึ้น เป็นการฝึกทักษะในการสนทนาโต้ตอบกัน เช่น กิจกรรมมอญซ่อนผ้า กิจกรรมโพงพาง กิจกรรมวิธีข้าวสาร ทำให้เด็กเกิดความมั่นใจในการที่จะใช้ภาษามากขึ้น ดังที่ กุลยา ดันติผลาชีวะ (2542 : 10-17) กล่าวว่าการเล่นไทยกลางแจ้งสามารถสร้างเสริมการเรียนรู้ และส่งเสริมทักษะทางปัญญาของเด็กไทยในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านภาษา การแก้ปัญหา ส่วนกูดแมน (Goodman. n.d.) กล่าวว่าเด็กสามารถเรียนรู้ภาษาและสื่อสารได้ตั้งแต่แรกเกิด และจะพัฒนามากขึ้นเมื่อสิ่งที่เรียนรู้นั้นมีความหมาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตนาพร อากาศเมฆ ที่เปรียบเทียบผลการเตรียมความพร้อมทางการเรียนวิชาภาษาไทยของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนชุดการเล่นพื้นบ้านกับการสอนด้วยวิธีปกติในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า นักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยชุดการเล่นพื้นบ้านมีผลของความพร้อมทางการเรียนวิชาภาษาไทยสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการสอนด้วยวิธีปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (จิตนาพร อากาศเมฆ. 2532 : 55)

4.2 ความสามารถทางพหุปัญญาด้านมิติสัมพันธ์ จากการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งสามารถพัฒนาความสามารถทางพหุปัญญาทางด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยได้ เนื่องจาก กิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งมุ่งเน้นให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมทุกประเภทอย่างใกล้ชิด เด็กได้สัมผัสได้จับต้องกับอุปกรณ์ ดังที่ การ์ดเนอร์ (Gardner. 1993 : 28) ได้กล่าวว่า ความสามารถทางมิติสัมพันธ์สามารถประยุกต์และคิดรูปแบบได้จากการใช้พื้นที่ และสามารถจัดรูปแบบได้อย่างมีคุณจากสิ่งแวดล้อม ซึ่งสอดคล้องกับ พัทธกษชาติ สุวรรณไตรย์ (2545 : 13-18) ที่กล่าวว่า ความสามารถทางด้านมิติสัมพันธ์สามารถเพิ่มพูนพัฒนาได้จากการรับรู้ โดยการสัมผัสและการคิดมโนภาพ โดยเด็กจะมีประสบการณ์กับวัตถุต่าง ๆ ตามธรรมชาติรอบตัวเด็ก และเข้าใจสิ่งเหล่านั้นได้จากการสังเกต แยกแยะที่นำไปสู่การสร้างจินตนาการภาพวัตถุ การมองเห็นวัตถุ การรับรู้ภาพและพื้นหลัง การรับรู้ความคงรูปของวัตถุ การรับรู้

รู้ตำแหน่ง การรับรู้ถึง ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุ การจำภาพทั้งความเหมือนความต่าง และการจำภาพที่คล้ายคลึงกันด้วยวิธีการประดิษฐ์ การวาด การมองเห็น และการเปรียบเทียบ ส่วนกัลยาณี อุกฤษ (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความสามารถทางสมองด้านมิติสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ชุดการฝึกและการปฏิบัติจริง ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้ใช้ชุดการฝึกมีความสามารถทางสมอง ด้านมิติสัมพันธ์และความคงทนในการจำ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.3 ความสามารถทางพุทธิปัญญาด้านธรรมชาติวิทยา จากการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง สามารถพัฒนาความสามารถทางพุทธิปัญญาทางด้านธรรมชาติวิทยาของเด็กปฐมวัยได้ เนื่องจากกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งเป็นกิจกรรมที่นำวัสดุอุปกรณ์จากธรรมชาติ หาได้ง่าย อยู่ใกล้ตัวเด็กและราคาไม่แพงจึงทำให้เด็กสนใจ ดังเช่นกิจกรรมขี่ม้าก้านกล้วย อุปกรณ์ที่ใช้คือก้านกล้วยและนำมาตัดให้คล้ายม้า เด็กสนใจและตื่นเต้นกับการที่ได้ขี่ม้าก้านกล้วย กิจกรรมกลิ้งลูกบอล อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมคือ ผลไม้ น้ำเต้าหู้ เด็กทุกคนให้ความสนใจมากอยากทราบว่าคืออะไร เด็กแต่ละคนจะบอกแตกต่างกันออกไป เด็กบางคนบอกว่าฟักทอง , ขวดน้ำ เป็นต้น เมื่อเด็กรู้คำตอบเด็กจะมีถามว่า ทำไมมันผลของมันถึงเป็นสีน้ำตาลคะ ผลไม้เต้าหู้กินได้หรือเปล่าครับ ทำไมมันแข็งไม่นิ่มเลยครับ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับสิริมา ภิญโญอนันตพงษ์ (2545 : 36) ที่ได้กล่าวว่า การจะปลูกฝังให้เด็กรักธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรจะให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ให้เด็กได้พบเห็นและศึกษาความเป็นไปของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่แท้จริง ซึ่งการที่เด็กได้เล่นกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง และได้ใช้อุปกรณ์ที่หาได้ตามธรรมชาติบ่อย ๆ จนเกิดเป็นทักษะหรือนิสัยที่ถือเป็นกิจวัตรปฏิบัติ จะทำให้เด็กจะเกิดความรู้สึกรักผูกพัน และรู้สึกรักธรรมชาติ นอกจากนี้เด็กยังสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเล่นกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

4.4 ความสามารถทางพุทธิปัญญาด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ จากการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งสามารถพัฒนาความสามารถทางพุทธิปัญญาทางด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยได้ เนื่องจากกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้ด้วยตนเองขณะที่ได้ทำ กิจกรรม ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของจำนวน การเปรียบเทียบ และความแตกต่าง โดยเด็กได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง เช่น กิจกรรมกลิ้งลูกบอลเด็กได้เปรียบเทียบขนาดของผลไม้เต้า ในชั่งน้ำหนักเด็กแต่ละฝ่ายจะต้องนับผลไม้เต้าของตนเองที่ล้นกว่าได้กี่คะแนน ดังที่ นิตยา ประพฤติกิจ (2541 : 1-4) ได้กล่าวว่า คณิตศาสตร์เป็นความคิดที่มีเหตุผลและใช้กระบวนการคิดที่ถูกต้อง คณิตศาสตร์เป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวันของมนุษย์เราเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ผะอบ โปชะกฤษณะและคนอื่น ๆ ที่พบว่า การเล่นพื้นบ้านของไทยมีคุณค่าช่วยส่งเสริมบุคลิกภาพ เสริมทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะการคิด ทักษะการใช้สายตาสังเกตสิ่งต่าง ๆ รอบตัวได้เป็นอย่างดี ถ้าเด็กปฐมวัยมีทักษะในการสังเกตจะส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีความพร้อมทางคณิตศาสตร์ด้านการสังเกตที่ดีไปด้วย (ผะอบ โปชะกฤษณะและคนอื่น ๆ. 2522 : 75) ส่วน สมชาย บ้านไร่ ได้ทำการศึกษาความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินโดยการจัดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านของไทย ผลการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านของไทยกับกลุ่มที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นทั่วไป มีความพร้อมทางคณิตศาสตร์ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (สมชาย บ้านไร่. 2541 : 38 - 40)

4.5 ความสามารถทางพุทธิปัญญาด้านมนุษยสัมพันธ์ จากการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งสามารถพัฒนาความสามารถทางพุทธิปัญญาทางด้านมนุษยสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยได้ เนื่องจากกิจกรรม

การเล่นไทยกลางแจ้งเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันกับเพื่อนและครู เมื่อเด็กได้ร่วมทำกิจกรรมกับเพื่อนและครู ได้ช่วยเหลือกันทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนและครู ซึ่งเด็กเองได้เรียนรู้บทบาทของตนเองว่าควรปฏิบัติตนอย่างไร เมื่อต้องอยู่ร่วมกับเพื่อนและครู นอกจากนี้ขณะที่เด็กกำลังเล่นเด็กอยู่เด็กยังได้แสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ที่หลากหลายแปลกใหม่ไม่ซ้ำกัน ทำให้เด็กกล้าแสดงความคิดเห็น และสนใจที่จะรับฟังความคิดเห็นของบุคคลคนอื่น จึงทำให้มีการปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคลอื่น ดังที่ โสมสันต์ บุญยิ่ง (2532 : 25) กล่าวว่ากิจกรรมการเล่นไทยสามารถพัฒนาให้เด็กมีความสามารถทางพุทธิปัญญาด้านมนุษยสัมพันธ์ที่เหมาะสมเพื่อก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น เช่น การยิ้มแย้มแจ่มใส การทักทาย การให้ความช่วยเหลือ การให้ความร่วมมือ การเป็นผู้ฟังที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กูเมเออร์ (Gumaer. 1984 : 3482) ได้ทำการศึกษาพบว่าเด็กสามารถใช้การเล่นในการปรับตัวเพื่ออยู่ร่วมกันในกลุ่มเพื่อน

4.6 ความสามารถทางพุทธิปัญญาด้านการเข้าใจตนเอง จากการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งสามารถพัฒนาความสามารถทางพุทธิปัญญาทางด้านการเข้าใจตนเองของเด็กปฐมวัยได้ เนื่องจากกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้เรียนรู้ในการทำกิจกรรมด้วยตนเอง ซึ่งทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ถึงความพึงพอใจของตนเองในขณะที่เล่นกิจกรรม โดยมีครูเป็นผู้สนับสนุน ให้คำแนะนำ และให้กำลังใจดังนั้นเด็กจึงมีอิสระในการที่จะแสดงออกด้วยความเชื่อมั่น และยังทำให้เด็กเกิดความภาคภูมิใจ มีความตั้งใจในการทำกิจกรรมให้สำเร็จ ซึ่งตามทฤษฎีความต้องการของ มาสโลว์ เชื่อว่า คนทุกคนมีความปรารถนาที่จะได้รับความสำเร็จ ความภาคภูมิใจในตนเอง และต้องการได้รับการยอมรับนับถือจากคนอื่นในความสำเร็จของตนเอง ถ้าความต้องการดังกล่าวได้รับการตอบสนองอย่างเพียงพอก็จะทำให้บุคคลมีความเชื่อมั่นในเอง รู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า มีความสามารถและมีประโยชน์ต่อสังคม แต่ถ้าความต้องการดังกล่าวได้รับการตอบสนองไม่เพียงพอหรือถูกขัดขวาง ก็จะทำให้บุคคลนั้นรู้สึกที่ตนเองด้อยค่า และเสียความภาคภูมิใจในตนเองไป (สรวงศ์ ไคว้กระกุล. 2541 : 158 - 162) ซึ่งสอดคล้องกับ จันทนา ภาคบงกช (2533 : 1) ที่ได้กล่าวว่า บุคคลที่มีความภาคภูมิใจในตนเองจะเชื่อว่าตนมีความสามารถ มีคุณค่า มีความสำคัญ ยอมรับและพอใจในความเป็นตัวของตัวเอง เด็กที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง จึงเป็นเด็กที่มีความรู้สึกนึกคิดที่ดีต่อตนเอง จะมีความกล้าในการแสดงออก กล้าตัดสินใจ และมีความมั่นใจที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ให้สำเร็จได้ตามความต้องการของตนเอง

4.7 ความสามารถทางพุทธิปัญญาด้านดนตรี จากการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งสามารถพัฒนาความสามารถทางพุทธิปัญญาทางด้านดนตรีของเด็กปฐมวัยได้ เนื่องจากกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งเปิดโอกาสให้เด็กได้มีอิสระอย่างเต็มที่ในการแสดงออกทางดนตรี และยังมีบทร้อง คำคล้องจอง ซึ่งบทเพลงที่เด็กรู้จักและคุ้นเคย เด็กจึงสามารถร้องตามเสียงเพลงได้ ดังเช่นกิจกรรมมอญซ่อนผ้า กิจกรรมรื้อข้าวสาร กิจกรรมโพงพาง กิจกรรมระบำดอกไม้ เป็นต้น ซึ่งเด็กได้แสดงออกอย่างไม่เขินอาย และสนุกสนานกับการทำกิจกรรมเป็นอย่างมาก นอกจากนี้ยังเป็นการผ่อนคลายความเครียดของเด็กด้วย ดังที่เยาวพา เดชะคุปต์ (2542 : 115) กล่าวว่าดนตรีเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของเด็ก ไม่ว่าจะเป็นเด็กจะอยู่ที่ไหน หรือทำอะไร เด็กมักจะได้ยินเสียงดนตรีอยู่เสมอ ส่วนพิทักษ์ คชวงษ์ (2541 : 25 - 26) กล่าวว่าดนตรีมีส่วนช่วยทำนุบำรุงชีวิตเด็กให้สมบูรณ์พูนสุข ทั้งเป็นตัวประกอบที่สำคัญที่จะส่งเสริมบุคลิกภาพของแต่ละคน และดนตรียังก่อให้เกิดความรู้สึกทางอารมณ์ต่าง ๆ ตามความนึกคิด และสามารถสร้างมโนภาพได้

4.8 ความสามารถทางพหุปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว จากการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งสามารถพัฒนาความสามารถทางพหุปัญญาด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว เนื่องจากกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งได้ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงออกทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหวอย่างมีจุดมุ่งหมาย โดยการที่เด็กเคลื่อนไหวไปตามจังหวะของเสียงเพลง เคลื่อนไหวไปตามสัญญาณ และท่าทางต่าง ๆ ตามจินตนาการ เด็กก็เกิดความสุขสนุกสนานขณะที่ได้เล่นกิจกรรม ซึ่งการเล่นไทยกลางแจ้งส่งผลทำให้เด็กได้พัฒนาการของกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก เด็กรู้จักในการควบคุมตนเองขณะวิ่ง เพื่อไม่ให้ชนเพื่อนและไม่ออกนอกบริเวณพื้นที่ที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับอิกนิโค (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2540 : 19 ; อ้างอิงจาก Ignico. 1994 : 28 - 29) ที่กล่าวว่าการเล่นไทยกลางแจ้งสำหรับเด็กมุ่งเน้นในด้านการพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก ถ้าพิจารณาในแง่ของวิชาพลศึกษาแล้ว กิจกรรมพัฒนาทางร่างกายและการเคลื่อนไหวจะมีขอบข่ายกว้างขวางคือ เป็นการส่งเสริมทักษะการเคลื่อนไหว (Motor Skills) และแนวคิดของการเคลื่อนไหว (Movement Concept) โดยเด็กสามารถพัฒนาทักษะของการเดิน การกระโดด การหมุนตัว การโยน การกระโดด ขณะเดียวกันเด็กได้เรียนรู้ทิศทาง การควบคุมตนเอง การใช้ท่วงท่า และเวลาที่ถูกต้อง

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่าความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัยสูงขึ้นหลังจากจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง ซึ่งพบว่ากิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งเป็นกิจกรรมที่เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองได้เปิดโอกาสให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ ทำให้เด็กเกิดความเชื่อมั่นและมั่นใจมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้กิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งนำวัสดุอุปกรณ์จากธรรมชาติมาใช้ประกอบการเล่นทำให้เด็กสนใจ และมีบทเรียนต่าง ๆ ทำให้เด็กสนุกสนานขณะทำกิจกรรม ซึ่งความสามารถทางพหุปัญญาในด้านต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นการพัฒนาศักยภาพของเด็กปฐมวัยต่อไปในอนาคต

ข้อสังเกตที่ได้จากการวิจัย

1. เด็กกระตือรือร้นและรอคอยในการทำกิจกรรมอย่างสนใจ เด็กมีการสนทนาโต้ตอบกันกับเองภายในกลุ่มขณะทำกิจกรรม และต้องการจะใช้เวลาในการจัดกิจกรรมมากกว่าเวลาที่กำหนด
2. กิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งระยะเริ่มและจัดเป็นครั้งแรก เด็กยังไม่เข้าใจกติกาการเล่นทำให้ต้องใช้เวลาในการอธิบายกฎกติกาซ้ำจนมีเวลาในการเล่นเหลือน้อยลง แต่เมื่อจัดกิจกรรมซ้ำครั้งที่ 2 เด็กจำกับวิธีการเล่นและกติกาได้ ทำให้มีกำลังใจและความมั่นใจมากและเล่นได้ดีขึ้น
3. เมื่อให้เลือกจัดกลุ่มมีการตามความสมัครใจพบว่า เด็กผู้ชายจะจับกลุ่มแต่เฉพาะเด็กผู้ชาย ส่วนเด็กผู้หญิงจะจับกลุ่มเฉพาะผู้หญิง ดังนั้นควรมีการกำหนดกลุ่มบ้างเป็นบางครั้ง เพื่อให้เด็กได้มีการเปลี่ยนแปลงสมาชิกภายในกลุ่ม และมีปฏิสัมพันธ์กันอย่างทั่วถึง
4. เด็กนำกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งที่ได้เล่น เช่น วีรชาวสาร , มอญซ่อนผ้า , โพงพางลมเพลงพัด เป็นต้น มาเล่นร่วมกับเพื่อนในช่วงเวลาเข้าก่อนเข้าห้องเรียน

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. เมื่อเสร็จกิจกรรมในแต่ละวัน ควรมีการสนทนาร่วมกัน สรุปถึงกิจกรรมแต่ละวันว่าเป็นอย่างไร รู้สึกอย่างไรกับกิจกรรมที่ได้ทำ เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความรู้สึก

2. ในการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง หากเด็กยังให้ความสนใจในการทำกิจกรรมอยู่ครูควรขยายระยะเวลาให้ยาวนานขึ้น
3. วัสดุ อุปกรณ์ที่นำมาใช้ในการกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง ควรให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการจัดหาอุปกรณ์มา เช่น รูปภาพดอกไม้ , ก้านกล้วย , ผลไม้เต้า เป็นต้น
4. ผู้ปกครองสามารถนำกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งไปใช้กับบุตรหลานได้นอกเหนือไปจากการทำกิจกรรมที่จัดภายในโรงเรียน
5. ครูควรเริ่มการจัดกิจกรรมที่เด็กรู้จักคุ้นเคยก่อน เช่น มอญซ่อนผ้า รีรีข้าวสาร เป็นต้น และถึงจะเป็นกิจกรรมที่เด็กยังไม่รู้จัก เช่น กลิ้งลูกบอล ตีลูกล้อ เป็นต้น หรืออาจจะมีการสนทนาพูดคุยกันถึงกติกาเฉพาะกลุ่มที่รู้จักแล้ว

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

1. ควรมีการศึกษาผลของการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งเพื่อการเรียนรู้ที่มีผลต่อความสามารถในด้านอื่น ๆ เช่น การคิดวิจารณ์ญาณ การอนุรักษ์ธรรมชาติ เป็นต้น
2. ควรมีการศึกษาติดตามผลของความสามารถทางพหุปัญญาโดยปรับขยายเวลาในการศึกษาให้ยาวนานขึ้น เช่น 1 ปีการศึกษา เพื่อดูความคงทนของความสามารถทางพหุปัญญาเป็นระยะ ๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสูงษ์. (2524). จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศรีเดชา.
- _____. (2528). จิตวิทยาการศึกษานับปรับปรุงใหม่. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กรมวิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานคร.
- _____. (2542). คู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 (อายุ 3 – 6 ปี). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2540). แนวการจัดกิจกรรมและสื่อการเรียนการสอนระดับก่อนประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- กรมสามัญศึกษา, หน่วยศึกษานิเทศก์. (2523). กรุงเทพฯ : คู่มือแนะแนวทางส่งเสริมพัฒนาการเด็กสำหรับก่อนประถมศึกษา : กรมฯ.
- กัลยาณี อุกฤษ. (2542). การเปรียบเทียบความสามารถทางสมองด้านมิติสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ใช้ชุดการฝึกและการปฏิบัติจริง. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (วัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กานต์ รัตนพันธ์. (2532). การศึกษาความสามารถทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่ผู้ปกครองใช้และไม่ได้ใช้จดหมายข่าวแบบสื่อสารสองทาง. ปรินญาณิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- บุญศรี คำชาย. (2544). จิตวิทยาเพื่อการเรียนรู้. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.
- กุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ. (2517, มกราคม). “ การละเล่นของเด็กไทยสมัยก่อน ,” วิทยาสาร. 25(1) : 18 – 20.
- กุลยา ดันติผลาชีวะ. (2540 ,ตุลาคม). “ กิจกรรมพัฒนาทางกายสำหรับเด็กปฐมวัย,” วารสารการศึกษาปฐมวัย. 1(4) : 19.
- เกษลดา มานะจุติ. (2529). สื่อการเรียนและเครื่องเล่นของเด็กก่อนวัยเรียน. เชียงใหม่ : สหวิทยาลัยล้านนา เชียงใหม่.
- โกวิท ประวาลพุกษ์, กมล ภูประเสริฐ และ สงบ ลักษณะ. (ม.ป.ป.). การพัฒนาผลงานทางวิชาการ. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- จริน ศิริ. (2541). การละเล่นของเด็กอำเภอนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี. สงขลา : ภาควิชาภาษาไทยและตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.

- จรรยา ทองถาวร. (2530). *จิตวิทยาพัฒนาการ*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ วิทยาลัยครูธนบุรี.
- จิฬาพร อากาศเมฆ. (2532). *การศึกษาเปรียบเทียบผลของการเตรียมความพร้อมทางการเรียนวิชาภาษาไทย ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอนด้วยชุดการเล่นพื้นบ้านกับการสอนด้วยวิธีปกติ ในจังหวัดพิษณุโลก*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ฉวีวรรณ กินวงศ์. (2526). *การศึกษาเด็ก*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนศ.
- ฉวีวรรณ จึงเจริญ. (ม.ป.ป). *เข้าเด็กก่อนวัยเรียนเล่ม 3*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อักษรไทย.
- ฉันทนา ภาคบงกช. (2528). *สอนให้เด็กคิดโมเดลการพัฒนาทักษะการคิดเพื่อคุณภาพชีวิตและสังคม*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- _____. (2540 , มกราคม). “ปฏิสัมพันธ์สร้างสรรค์,” *วารสารการศึกษาปฐมวัย*. 1(1) : 23.
- ชัย เรื่องศิลป์. (2538). *การเล่นของเด็กไทย*. กรุงเทพฯ : ดันอ้อ.
- ณัฐพร พงษ์สิงห์. (2539). *พฤติกรรมชอบสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นสื่อกลางแจ้ง เป็นกลุ่มอย่างมีแบบแผน*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทัศนัย อุดมพันธ์. (2541). *การศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ทักษะพื้นฐานละครสร้างสรรค์*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทิพย์สุดา นิลสินธพ. (2523). *ความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน ในเขตกรุงเทพมหานคร*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (ประถมศึกษาการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทิพวรรณ วังเย็น. (2541). *การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางสมองกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (วัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทิศนา แคมมณี. (2544). *วิทยาการด้านการคิด*. กรุงเทพฯ : สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- เทวี โพธิผล. (2537 , มกราคม - มีนาคม). “การเล่นกับการพัฒนาทางสติปัญญาของเด็กไทยในชนบท,” *วารสารครุศาสตร์*. 22(3) : 12 – 35.
- ธานินทร์ เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา. (2539). *ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถทางสมองกับความสามารถทางการเรียนฟิสิกส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในจังหวัดอ่างทอง*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (วัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ธีระศักดิ์ กองทรัพย์. (2543). การแสดงหลักฐานความเที่ยงตรงและความเชื่อมั่นของแบบสำรวจพหุปัญญา สำหรับนักเรียนระดับประถมศึกษา. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. (การวัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิตยา คชภักดี. (2530). จิตเวชสำหรับกุมารแพทย์. กรุงเทพฯ : คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี.
- นิตยา บรรณประสิทธิ์. (2538). พัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กปฐมวัย ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเพาะปลูกพืช. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นิตยา ประพุดกิจ. (2541). คณิตศาสตร์สำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ : โอ.เอส.พรีนติ้ง .
- นิรมล ชยสุภาพกิจ. (2527). การละเล่นและเครื่องเล่นเพื่อพัฒนาเด็ก. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการการส่งเสริมและประสานงานการละเล่นและเครื่องเล่นเพื่อพัฒนาเด็ก.
- บังอร พานทอง. (2540 , เมษายน). “ การสอนภาษาโดยเน้นพื้นฐานประสบการณ์ ,” วารสารการศึกษาปฐมวัย. 1(2) : 30 - 32.
- ประภาพรณ สุวรรณสุข. (2525). “ เด็กกับการเล่น ,” ใน เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาพฤติกรรมวัยเด็ก เล่มที่ 2 หน่วยที่ 10. กรุงเทพฯ : สาขาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประสาน อิศรปริดา. (2522). จิตวิทยาการเรียนรู้กับการสอน. กรุงเทพฯ : กราฟิการ์ต.
- _____. (2523). จิตวิทยาการเรียนรู้กับการสอน. กรุงเทพฯ : กราฟิการ์ต.
- ปัทมาวดี บุญยสวัสดิ์. (2536). ผลของการใช้เกมการละเล่นพื้นบ้านของไทยที่มีต่อการพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ผกา สัตยธรรม. (2530). สุขภาพจิตเด็ก. กรุงเทพฯ : โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ. คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ผะอบ โปษะกฤษณะ และคนอื่น ๆ. (2522). การละเล่นของเด็กไทยภาคกลาง. กรุงเทพฯ : โครงการเผยแพร่เอกลักษณ์ของไทย กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2532). “ การละเล่นของเด็กไทย ,” สารานุกรมไทย สำหรับเยาวชนโดยพระราชประสงค์ในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. (13) : 161 – 168.
- ไพฑูริ ลิทธิสุนทร. (2543 , มกราคม). “ พหุปัญญาในโรงเรียนไทย ” , สานปฏิรูป. 2(22) : 21.
- พิทักษ์ คชวงษ์. (2541 , มกราคม). “ ดนตรี : อัญมณีเลอค่าพัฒนาเด็กปฐมวัย ” วารสารการศึกษาปฐมวัย. 2(1) : 25.

- พิทักษ์ชาติ สุวรรณไตรย์. (2545). *การจัดกิจกรรมนอกชั้นเรียนเพื่อพัฒนาความสามารถด้านมิติสัมพันธ์*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- พรณี ช. เจนจิต. (2528). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : อมรินทร์การพิมพ์.
- พรณี สุวดี. (2527). *การเปรียบเทียบโน้ตทางจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยกิจกรรม และการละเล่นพื้นบ้านของเด็กภาคเหนือกับกิจกรรมตามแผนการสอนของกระทรวงศึกษาธิการ*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- พัชรี สวนแก้ว. (2536). *จิตวิทยาพัฒนาการและการดูแลเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : ศูนย์การพิมพ์ดวงกมล.
- พัฒนา ชัชพงศ์. (ม.ป.ป.). "โครงสร้างหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา," ใน *เอกสารประกอบการประชุมชี้แจงและอบรมรูปแบบการเตรียมความพร้อมก่อนประถมศึกษา*. ม.ป.พ.
- _____. (2534). "การเล่นกลางแจ้ง," ใน *เอกสารประกอบการสัมมนาสื่อและกิจกรรมสำหรับเด็กอนุบาล*. กรุงเทพฯ : บริษัทเพาเวอร์พริ้นท์ จำกัด.
- ภพ เลหาไพบูลย์. (2542). *แนวการสอนวิทยาศาสตร์*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- ภรณ์ คุรุรัตน์. (2535). *การเล่นของเด็ก*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร .
- มานิตย์ มานิตย์เจริญ. (2514). *พจนานุกรมไทย*. กรุงเทพฯ : เอกศิลป์การพิมพ์.
- มหาวิทยาลัยทักษิณ. (2540). *รวมบทความทางวิชาการวัฒนธรรมศึกษา*. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พรินต์ติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง : มหาวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2526). *สื่อการสอนระดับปฐมวัยศึกษา* เอกสารการสอน หน่วยที่ 8 – 12 . กรุงเทพฯ : ชวนการพิมพ์ : มหาวิทยาลัย.
- _____. (2532). *ฝึกอบรมครูและผู้เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย* เอกสารการสอน หน่วยที่ 8-12. กรุงเทพฯ : ชวนการพิมพ์ : มหาวิทยาลัย.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2528). *การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กก่อนวัยเรียน*. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- _____. (2542). *การเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แม็ค.
- รัชฎวรรณ ประพาน. (2541). *การศึกษาความสามารถใช้กล้ามเนื้อใหญ่ของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาในระดับที่เรียนได้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จากการฝึกโดยใช้กิจกรรมการละเล่นพื้นบ้าน*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- รัชทร กอบบุญช่วย. (2522). *การศึกษาผลของเกมและปริศนาคณิตศาสตร์ที่มีต่อทัศนคติต่อวิชาคณิตศาสตร์ ความคิดสร้างสรรค์ การคิดหาเหตุผลเชิงตรรกศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม. (มัธยมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2527). *หลักการสร้างแบบทดสอบความถนัดทางการเรียน*. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- _____. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- _____. (2541). *เทคนิคการสร้างและสอบข้อสอบความถนัดทางการเรียน*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก.
- เลขา ปิยะอัจฉริยะ. (2523 , พฤษภาคม – มิถุนายน). “ การเล่นเป็นเรียนของเด็ก , ” *คุรุศาสตร์*. 9(3) 24 : 51.
- _____. (2524). “การเล่นเป็นการเรียนรู้ของเด็ก,” ใน *การละเล่นและเครื่องเล่นเพื่อพัฒนาเด็ก*. เอกสารวิชาการโดยคณะทำงานเกี่ยวกับการพัฒนาเครื่องเล่นของเด็ก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรางคณา เพื่อนทอง. (2541). *ผลการจัดกิจกรรมเพาะปลูกแบบผสมผสานที่มีต่อพฤติกรรมและการรับรู้การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของเด็ก*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วราภรณ์ แก้วแย้ม. (2540). *ผลของการใช้คำถามทางคณิตศาสตร์ประกอบบัตรภาพกับกิจกรรมการเล่นเครื่องเล่นสนามที่มีต่อความพร้อมทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัย*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วราภรณ์ รักวิจัย. (2529). *การศึกษาก่อนวัยเรียน*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วราลี โกศัย. (2540). *ผลของการเล่นเกมแบบร่วมมือนอกห้องเรียนที่มีต่อพฤติกรรมชอบสังคมของเด็กปฐมวัย*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วรุณี เจริญรัตนโชติ. (2543). *แนวโน้มน้ำและอัตราการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการทดลอง*. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2542). *ปฏิรูปการเรียนรู้ : ผู้เรียนสำคัญที่สุด สูตรสำเร็จหรือกระบวนการ*. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- วิราภรณ์ ปนาทกุล. (2530). *การละเล่นของเด็กไทยกับการเรียนการสอนระดับชั้นประถมศึกษาอุตรดิตถ์*.
อุตรดิตถ์ : ศูนย์วัฒนธรรมวิทยาลัยครูอุตรดิตถ์.
- _____. (2531). *การละเล่นของเด็กไทยกับการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น .
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2523). *เด็กก่อนวัยเรียนกับการเรียนรู้และหลักสำคัญบางประการ*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เจริญผล : สำนักงานฯ.
- _____. (2528). “การจัดประสบการณ์ชั้นเด็กเล็กและศึกษาดูงาน,” ใน *เอกสารชุดฝึกอบรมบุคลากรทางการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ : กองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ : สำนักงานฯ.
- _____. (2543). *การปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้เรียนสำคัญที่สุด*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ : สำนักงานฯ.
- สมจิตร เอื้ออรุณ. (2528). *การทดลองสอนนิสยทางสังคมโดยใช้สื่อที่เน้นศิลปวัฒนธรรมเพื่อสร้างเสริมเจตคติต่อวัฒนธรรมไทยแก่เด็กก่อนวัยเรียน*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การประถมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สมใจ ทิพย์ชัยเมธและละออ ชูติกร. (2525). “การเล่นและเกมสำหรับเด็กปฐมวัย,” ใน *เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาสื่อการสอนระดับปฐมวัยศึกษา เล่มที่ 1 หน่วยที่ 4*. กรุงเทพฯ. : สาขาการศึกษา ศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สมชาย บ้านไร่. (2541). *ความร่วมมือทางคณิตศาสตร์ของเด็กปฐมวัยที่มีความบกพร่องทางการได้ยินโดยการจัดกิจกรรมการเล่นพื้นบ้านของไทย*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาพิเศษ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สมประสงค์ ปิ่นจินดา. (2518). *คู่มือการศึกษาวิชาพัฒนาการเด็ก*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูสวนดุสิต.
- สมพร ประยูรภักติกุล. (2535). *ผลการฝึกสมรรถภาพสมองด้านเหตุผลที่มีต่อความสามารถทางการเรียนคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (วัดผลการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สิริมา สิงหะผลิน. (2533). *ทักษะการหามิติสัมพันธ์และทักษะการลงความเห็นของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบปฏิบัติการทดลองและแบบปกติ*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. (2545, เมษายน). “เด็กดอกไม้้นกระเทือนถึงดวงดาวการปลูกฝังเด็กปฐมวัยรักสิ่งแวดล้อม,” *วารสารการศึกษาปฐมวัย* 6 (2) : 30 -36.

- สุณี บุญพิทักษ์. (2535). พัฒนาการของเด็กก่อนประถมศึกษาที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นกลางแจ้งตามแผนการจัดประสบการณ์ปี 2527 และการจัดตามแผนการจัดกิจกรรมการเล่นกลางแจ้งปี 2533. ปรินญา นิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สุพิตร สมานิต. (2532). กิจกรรมกลางแจ้ง. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย เกษตรศาสตร์.
- สุภรณ์เพ็ญ พันธุ์มณี. (2543). การพัฒนาโปรแกรมการสอนพยัญชนะอักษรเบรลล์สำหรับเด็กตาบอดด้วย อนุบาลโดยใช้แนวคิดพหุปัญญา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิต วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- สุรศักดิ์ หลาบมาลา. (2541 , กันยายน). “ การใช้พหุปัญญาในห้องเรียน ,” วารสารวิชาการ. 1(9) : 53-56.
- สุรสิงห์สำรวม นิมพะเนาว์. (2520). การละเล่นของเด็กไทยล้านนาไทยในอดีต. กรุงเทพฯ : กราฟิการ์ต.
- โสมนันท์ บุญยิ่ง. (2532). การเปรียบเทียบมนุษยสัมพันธ์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเดิม แสงไขปากช่องวิทยา จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้การสอนแบบการเล่นไทย และการสอนแบบ ปกติ. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- หอสมุดแห่งชาติ. (2504). เที้ยวเมืองพระร่วง. กรุงเทพฯ : คลังวิทยา.
- _____. (2508). บทละครครั้งกรุงเก่า. กรุงเทพฯ : คลังวิทยา.
- _____. (2510). อิเหนา. กรุงเทพฯ : คลังวิทยา.
- อนุমানราชธน , พระยา. (2510). พื้นความหลัง. กรุงเทพฯ : ศึกษาสยาม.
- อมรา นาคผจญ. (2531). ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้าน อำเภอดงเพรง. ราชบุรี : หมวดภาษาไทย โรงเรียนวัด เพลง “ โสภณศิริราษฎร์ ”.
- อรชร อำจันทร์. (2526). ลักษณะของเกมนการเล่นพื้นเมือง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (พลศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- อรรรณ สุ่มประดิษฐ์. (2533). พฤติกรรมความเอื้อเฟื้อ ความมีระเบียบวินัย และระดับขั้นการเล่นทางสังคม ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์การเล่นแบบไทยและการเล่นที่จัดอยู่ทั่วไป. ปรินญานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- อังคณา กลิ่นนัท. (2539). ผลการจัดประสบการณ์การเล่นพื้นบ้านภาคกลางเพื่อพัฒนาคุณธรรมด้านความ ซื่อสัตย์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

- อารี รังสินนท์. (2530). *จิตวิทยาการศึกษา*. กรุงเทพฯ : ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- อุทัย ดุลยเกษม. (2542). *ศึกษาเรียนรู้*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสตรี-สฤษดิ์วงศ์.
- อุทัย บุญโท. (2544). *การศึกษาพฤติกรรมความเชื่อมั่นในตนเองของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์แบบโครงการ*. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- Atkinson, A. H. (1987, January). "Representational Intelligence 1 to 3 Year old Children : An Observational Study," *Dissertation Abstract International*. 145 : 459 - 500.
- Bloom, B.S. (1964). *Stability and Change in Human Characteristics*. New York : John Wiley and son.
- Boulton – Lewis, G. and Catherwood, D. ed. (1994). *The Early Years : Developmental , Learning and Teaching*. Victoria : The Australian Council for Educational Research.
- Bruner, J.S. and others. (1966). " *Studies in Cognitive Growth*," A Collaboration at the Center for Cognitive Studies. 2 nd ed. New York : John Wiley & Son, Inc.
- Downing , I. and Thackrey, D. (1971). *Reading Readiness*. London : University of London Press.
- Gardner, H. (1993 ก). *Multiple Intelligences the Theory in Practice*. New York : Basic Book, Harper Collins Publishers.
- _____. (1993 ข). *Frames of Mind the Theory of Multiple Intelligences*. London : Fontana.
- Good, C.V. (1945). *Dictionary of Education*. New York : McGraw – Hill.
- Hartshorn, E. and Brantley, J. (1973, June). " Effects of Dramatic Play on Classroom Problem Solving Ability , " *Journal of Education Research*. 42 (11) : 218-223.
- Herman , J , J. (1996). *Diversity in The Classroom : Mulitple Intelligences and Mathematical Problem – Solving*. *Dissertation Abstract International* : The University of Alabama. Photocopied.
- Hildreth G. (1950). *Readiness for School Beginners*. New York : World , Book Company.
- Hurlock, E.B. (1956). *Development Psychology*. New York : McGraw – Hill.

- Madsen , K , A. (1996) . *An Examination of Multiple Intelligences Exhibited by Preschool Children in A Child Care Center*. *Dissertation Abstract International* : The University of Nebraska – Lincoln. Photocopied.
- Rubin, K. and Maioni, T. (1975). *Play Reference and its Relationship to Egocentrism Popularity and Classification Skills in Preschoolers*. Merrill – Palmer Quarterly.
- Rudolph, M. and others. (1984). *Kindergarten and Early Schooling*. New York : New Jersey : Prentice Hall, Inc.
- Silver , H. (1995, September). " Integrating Learning Styles and Multiple Intelligences ," *Educational Leadership*. 55 : 22 – 27.
- Teele , S. (1995). *The Relationship of Multiple Intelligences to The Instructional Process*. . *Dissertation Abstracts International* : The University of California. Photocopied.
- Wechsler, D. (1958). *Manual of Wechsler Intelligence Scale for Children*. New York : The Psychological Corporation.
- Zalewski , J.C. (1978, November). " An Inverigation of Selected Factors Contributing to Success in Solving Mathemetical Problem ," *Dissertation Abstracts International*. 39 : 2804.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

คู่มือแผนการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง
ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง
รายชื่อกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง

คู่มือแผนการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง

1. คำชี้แจง

แผนการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นการเล่นที่เปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความสามารถทางพหุปัญญาทั้ง 8 ด้าน ได้แก่ ความสามารถทางด้านภาษา ความสามารถทางด้านมิติสัมพันธ์ ความสามารถทางด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ ความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ความสามารถทางด้านมนุษยสัมพันธ์ ความสามารถทางด้าน的自我เข้าใจตนเอง ความสามารถทางด้านดนตรี ความสามารถทางด้านธรรมชาติวิทยา ซึ่งผู้วิจัยยึดหลักของการทำกิจกรรมกลางแจ้งตามคู่มือหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พ.ศ. 2540 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมกลางแจ้ง ตลอดจนยึดตามความเหมาะสมสอดคล้องกับพัฒนาการและความสนใจของเด็กเป็นหลัก โดยมีกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งทั้งสิ้น 15 กิจกรรม

2. จุดประสงค์

เพื่อพัฒนาความสามารถทางพหุปัญญาทั้ง 8 ด้านของเด็กปฐมวัยที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง

3. เนื้อหา

กิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง 15 กิจกรรม

4. การดำเนินกิจกรรม

- 4.1 เด็กทุกคนแนะนำชื่อของตนเอง
- 4.2 ครูแนะนำอุปกรณ์ อธิบายวิธีการเล่น สาธิตการเล่น
- 4.3 เด็กเคลื่อนไหวร่างกายทุกส่วนอย่างอิสระตามจินตนาการตนเอง
- 4.4 เด็กเล่นกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง โดยครูเป็นผู้นำในการทำกิจกรรม
- 4.5 เด็กและครูช่วยกันเก็บอุปกรณ์

5. การประเมินผล

- 5.1 สังเกตการร่วมทำกิจกรรมและการสนทนา
- 5.2 สังเกตพฤติกรรมขณะเด็กทำกิจกรรม

6. ข้อเสนอแนะ

- 6.1 ในการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งครูสำรวจบริเวณพื้นที่ในการจัดกิจกรรมก่อนการเล่นกิจกรรมทุกครั้ง
- 6.2 ในการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้งควรจัดกิจกรรมในบริเวณสนามหญ้าเพื่อป้องกันอันตรายที่จะเกิดขึ้นกับเด็ก

ตัวอย่างแผนการจัดกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง

กิจกรรม	มอญซ่อนผ้า
จุดประสงค์	1. ฝึกทักษะการฟังจังหวะ 2. ฝึกทักษะการใช้กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก 3. สามารถบอกประโยชน์ของผ้าเช็ดหน้าได้ 4. สามารถร้องเพลงได้ 5. ร่วมทำกิจกรรมด้วยความสนใจ 6. รู้ค่าจำนวน 1-15 7. ทำกิจกรรมกับเพื่อนด้วยความสนุกสนาน
จำนวนผู้เล่น	15 คน
อุปกรณ์	ผ้าเช็ดหน้า
วิธีการเล่น	1. ครูแนะนำอุปกรณ์ที่ใช้ในการเล่นกิจกรรมมอญซ่อนผ้า พร้อมกับสนทนาถึงประโยชน์ของผ้าเช็ดหน้า และสนทนาเกี่ยวกับเนื้อหาของเพลง 2. ขออาสาสมัครที่จะเป็นผู้วางผ้า (มอญ) เมื่อได้แล้วเด็กทุกคนจับมือกัน และนั่งลงล้อมกันเป็นวงกลม และนับจำนวนผู้ที่นั่งเป็นวงกลมว่ามีจำนวนเท่าไร 3. ผู้ที่นั่งล้อมกันเป็นวงกลมช่วยกันร้องเพลง “มอญซ่อนผ้า” พร้อมกับตบมือตามจังหวะเพลง ผู้ที่เป็นมอญต้องเดินวนรอบ ๆ วง ระหว่างนั้นจะวางผ้าไว้หลังใครคนใดคนหนึ่งก็ได้ ฉะนั้นผู้ที่นั่งอยู่จะต้องคอยเอามือคลำข้างหลัง ถ้าเจอผ้าต้องถือผ้าวิ่งไล่มอญให้ทัน ถ้าวิ่งเอาผ้าแตะมอญไม่ทัน ก็จะต้องเป็นมอญแทน แต่ถ้าวิ่งเอาผ้าแตะมอญทัน คนที่เป็นมอญอยู่ก็จะต้องเป็นต่อไป
หมายเหตุ	เพลงประกอบการเล่น
	มอญซ่อนผ้า ไวโนนไวนี้ ตุ๊กตาอยู่ข้างหลัง ฉันจะตีกันเธอ

ตารางการวิเคราะห์ความสามารถทางพหุปัญญาจากวิธีการเล่นเป็นรายข้อ

วิธีการเล่น	คณิต	ภาษา	ดนตรี	มนุษย์สัมพันธ์	เคลื่อนไหว	เข้าใจตนเอง	ธรรมชาติ	มิติสัมพันธ์
ข้อ 1		✓					✓	✓
ข้อ 2	✓	✓		✓	✓			✓
ข้อ 3		✓	✓	✓	✓	✓		✓

• ความหมายของคำย่อความสามารถทางพหุปัญญา

คณิต หมายถึง ความสามารถทางด้านตรรกและคณิตศาสตร์

ภาษา หมายถึง ความสามารถทางด้านภาษา

ดนตรี หมายถึง ความสามารถทางด้านดนตรี

มนุษย์สัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถทางด้านมนุษย์สัมพันธ์

เคลื่อนไหว หมายถึง ความสามารถทางการเคลื่อนไหวร่างกาย

เข้าใจตนเอง หมายถึง ความสามารถทางการเข้าใจตนเอง

ธรรมชาติ หมายถึง ความสามารถทางด้านธรรมชาติวิทยา

มิติสัมพันธ์ หมายถึง ความสามารถทางด้านมิติสัมพันธ์

รายชื่อกิจกรรมการเล่นไทยกลางแจ้ง

สัปดาห์ที่ทำการทดลอง	วันที่ทำการทดลอง เวลา 10.00 น. – 10.30 น.	กิจกรรม
1	วันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี วันศุกร์	มอญซ่อนผ้า วิธีข่าวสาร โพงพาง วิ่งสามขา ** วิ่งเปี้ยว **
2	วันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี วันศุกร์	แตะหุ่น ** ลมเพลมพัด ** ตีจับ ลูกช่วง กลิ้งลูกบอล **
3	วันจันทร์ วันอังคาร วันพุธ วันพฤหัสบดี วันศุกร์	ระบำดอกไม้ ** ขี่ม้าก้านกล้วย ** ตีลูกล้อ ** รถไฟเข้าช่องเขา ** เดินกะลา **

หมายเหตุ

สัปดาห์ที่ 4 – 6 ดำเนินกิจกรรมเหมือนสัปดาห์ที่ 1 – 3 อีกครั้งหนึ่ง

** สัปดาห์ที่ 7 – 8 กิจกรรมที่เด็กสนใจเลือกจำนวน 10 กิจกรรม

ภาคผนวก ข

คู่มือดำเนินการทดสอบวัดความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย

(อายุ 5-6 ปี)

ตัวอย่างแบบทดสอบวัดความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย (อายุ 5-6 ปี)

คู่มือดำเนินการใช้แบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย

(อายุ 5-6 ปี)

ตัวอย่างแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย (อายุ 5-6 ปี)

คู่มือดำเนินการใช้แบบสำรวจพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย

(อายุ 5-6 ปี)

ตัวอย่างแบบสำรวจพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย (อายุ 5-6 ปี)

คู่มือดำเนินการทดสอบวัดความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย (อายุ 5-6 ปี)

1. คำชี้แจง

1.1 แบบทดสอบนี้เป็นแบบทดสอบวัดความสามารถทางพหุปัญญาแบบเลือกตอบของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 3 (อายุ 5-6 ปี)

1.2 แบบทดสอบนี้มีทั้งหมด 4 ชุด เป็นแบบทดสอบประเภทข้อคำถามที่เป็นรูปภาพที่เหมือนจริงและรูปภาพเรขาคณิต

1.3 การดำเนินการทดสอบ ผู้ทดสอบอธิบายวิธีการทำแบบทดสอบที่ละเอียด สำหรับผู้ช่วยดำเนินการทดสอบจะคอยดูแลให้ผู้รับการทดสอบปฏิบัติตัวอย่างถูกต้องตามขั้นตอนซึ่งการทดสอบจะทดสอบวันละ 1 ชุด โดยเรียงลำดับจากชุดที่ 1 – 4 รวมระยะเวลา ในการทดสอบ 4 วัน เมื่อทำการทดสอบครบทุก 4 ชุดแล้ว นำแบบทดสอบมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์

2. คำแนะนำในการใช้แบบทดสอบ

2.1 ลักษณะทั่วไปของแบบทดสอบ ประกอบด้วยแบบทดสอบ จำนวน 4 ชุด ดังนี้

แบบทดสอบชุดที่ 1 ความสามารถทางด้านภาษา จำนวน 3 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ความสามารถในการรู้คำศัพท์
- ตอนที่ 2 ความสามารถในการจำแนกเสียง
- ตอนที่ 3 ความสามารถในการฟัง

แบบทดสอบชุดที่ 2 ความสามารถทางด้านมิติสัมพันธ์ จำนวน 3 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 เรื่องขนาด
- ตอนที่ 2 เรื่องรูปทรง
- ตอนที่ 3 เรื่องพื้นที่

แบบทดสอบชุดที่ 3 ความสามารถทางด้านธรรมชาติวิทยา จำนวน 2 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 เรื่องสิ่งมีชีวิต
- ตอนที่ 2 เรื่องสิ่งไม่มีชีวิต

แบบทดสอบชุดที่ 4 ความสามารถทางด้านตรรกะและคณิตศาสตร์ จำนวน 3 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 การจำแนกความแตกต่าง
- ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบ
- ตอนที่ 3 จำนวน

2.2 การตรวจให้คะแนน

2.2.1 ข้อที่กากบาท (X) ถูกต้องให้ 1 คะแนน

2.2.2 ข้อกากบาท (X) ผิดหรือไม่ได้กากบาท (X) หรือกากบาท (X) เกินกว่าภาพที่กำหนดให้ 0 คะแนน

2.3 การเตรียมตัวก่อนสอบ

2.3.1 ผู้ดำเนินการทดสอบต้องศึกษาคู่มือในการประเมินให้เข้าใจกระบวนการใน

การทดสอบทั้งหมด เพื่อให้เกิดความชำนาญในการใช้แบบทดสอบ ซึ่งจะทำให้การดำเนินการทดสอบเป็นไปอย่างราบรื่น และก่อนการทดสอบต้องเขียนชื่อ – นามสกุล ของผู้เข้ารับการทดสอบให้เรียบร้อย ก่อนลงมือทดสอบผู้ดำเนินการทดสอบต้องอธิบายขั้นตอนและทำตัวอย่างให้ผู้เข้ารับการทดสอบดูไปพร้อม ๆ กัน

2.3.2 อุปกรณ์ที่ใช้ในการทดสอบมีดังนี้

- คู่มือดำเนินการทดสอบ
- สีเทียนหรือดินสอสำหรับการทดสอบ
- นาฬิกาจับเวลา 1 เรือน

2.3.3 ข้อปฏิบัติก่อนสอบ

- ผู้ดำเนินการทดสอบควรสร้างความคุ้นเคยกับผู้รับการทดสอบโดยการทักทายพูดคุยเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดี เมื่อเห็นว่าผู้รับการทดสอบพร้อมจึงเริ่มทำการทดสอบ
- ก่อนดำเนินการทดสอบควรให้ผู้รับการทดสอบไปทำธุระส่วนตัว เช่น ตีมน้ำ เข้าห้องน้ำให้เรียบร้อย

2.4 ข้อปฏิบัติในการทดสอบ

2.4.1 ผู้ดำเนินการทดสอบอ่านคำสั่งให้ผู้รับการทดสอบฟังซ้ำ ๆ และชัดเจนข้อละ

2 ครั้ง

2.4.2 ให้ผู้เข้ารับการทดสอบใช้เวลาทำแบบทดสอบตามระยะเวลาที่กำหนดไว้

2.5 ระยะเวลาที่ใช้ในการทดสอบ

แบบทดสอบคำถามที่เป็นรูปภาพ กำหนดข้อละ 1 นาที

3. การดำเนินการ

ครูพูด : “ สวัสดีค่ะเด็ก ๆ วันนี้ครูมีอะไรมาให้เด็ก ๆ ลองทำดู ”

: (ครูยกแบบทดสอบให้เด็กดู)

ครูพูด : “ ก่อนที่จะลงมือทำ ครูมีข้อตกลงกับเด็ก ๆ ว่า เมื่อได้รับสมุดที่ครูแจกแล้วอย่าเพิ่งเปิดดูก่อนที่ครูจะบอก และเมื่อครูบอกให้ทำอะไร ขอให้ตั้งใจฟังแล้วทำตามที่ครูบอกครูจะแจกสมุด และให้เด็กทุกคนเลือกสีเทียน หรือดินสอดำ คนละ 1 แท่งค่ะ ”

: (ครูแจกแบบทดสอบตรงตามชื่อของเด็ก และให้เลือกสีเทียนหรือดินสอดำ คนละ 1 แท่ง และครูติดเครื่องหมายกากบาท (X) ที่ผนังห้องและชี้ที่เครื่องหมาย)

ครูพูด : “ นี่คือเครื่องหมายกากบาท เด็ก ๆ พูดยตามซิค่ะ เปิดหน้าแรกค่ะ ”

: (ครูเปิดแบบทดสอบหน้าแรก และดูว่าเด็กเปิดถูกต้องหรือไม่)

ตัวอย่างแบบทดสอบความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย (อายุ 5-6 ปี)

ตัวอย่าง

แบบทดสอบชุดที่ 1

ความสามารถทางด้านภาษา

ตอนที่ 1 ความสามารถในการรู้คำศัพท์

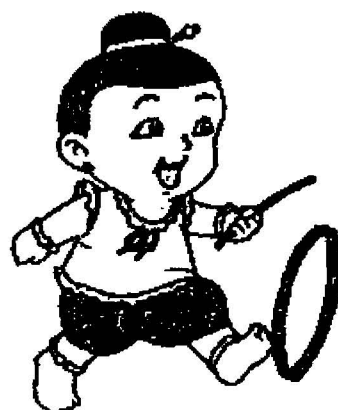
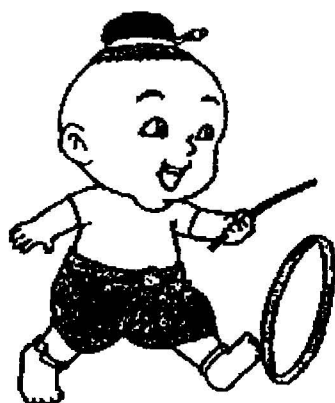
ชื่อ - นามสกุล.....

ชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนไพฑูริย์ศึกษา ส่วนการศึกษาอนุบาล กรุงเทพมหานคร

วันที่ดำเนินการทดสอบ.....

ผู้ดำเนินการทดสอบ.....

คะแนนที่ได้

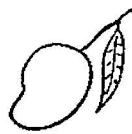

ตัวอย่าง
ตอนที่ 1 ความสามารถในการรู้คำศัพท์

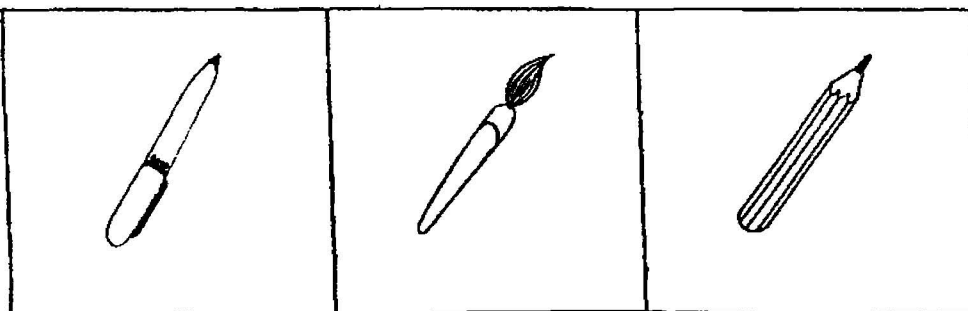
หน้ามะม่วง

ข้อตัวอย่าง ข้อดินสอ

- ครูพูด : " เด็ก ๆ ทุกคนเปิดหน้ามะม่วง ดูที่ข้อดินสอ แล้วฟังคำสั่งนะคะ "
- ให้กากบาท (X) ทับภาพปากกา
- เด็กปฏิบัติ : เขียนเครื่องหมายกากบาท
- ครู : ครูดูแลให้เด็กปฏิบัติให้ถูกต้อง

ข้อตัวอย่าง

ตัวอย่าง

แบบทดสอบชุดที่ 1

ความสามารถทางด้านภาษา

ตอนที่ 2 ความสามารถในการจำแนกเสียง

ชื่อ – นามสกุล.....

ชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนไพฑูริย์ศึกษา ส่วนการศึกษาอนุบาล กรุงเทพมหานคร

วันที่ดำเนินการทดสอบ.....

ผู้ดำเนินการทดสอบ.....

คะแนนที่ได้

ตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ความสามารถในการจำแนกเสียง

หน้ามะม่วง

ข้อตัวอย่าง ข้อดินสอ

ครูพูด : " เด็ก ๆ ทุกคนเปิดหน้ามะม่วง ดูที่ข้อดินสอ นะคะ " ให้เด็ก
ดูภาพลา (ชี้ไปที่ภาพ ลา) ดูภาพตา (ชี้ไปที่ภาพตา) ดูภาพกา
(ชี้ไปที่ภาพกา)

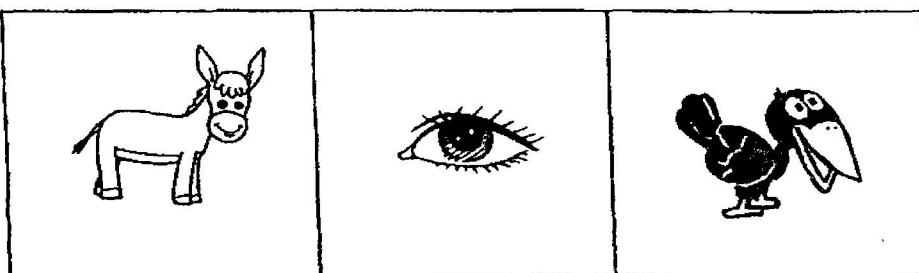
ให้กากบาท (X) ทับภาพลา

เด็กปฏิบัติ : เขียนเครื่องหมายกากบาท

ครู : ครูดูแลให้เด็กปฏิบัติให้ถูกต้อง

ข้อตัวอย่าง

ตัวอย่าง

แบบทดสอบชุดที่ 1

ความสามารถทางด้านภาษา

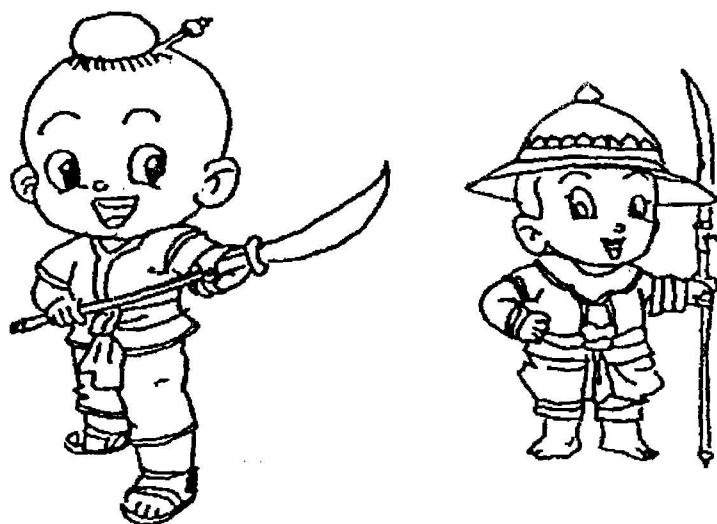
ตอนที่ 3 ความสามารถในการฟัง

ชื่อ - นามสกุล.....

ชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนไผ่ทออุดมศึกษา ส่วนการศึกษาอนุบาล กรุงเทพมหานคร

วันที่ดำเนินการทดสอบ.....

ผู้ดำเนินการทดสอบ.....

คะแนนที่ได้

ตัวอย่าง ตอนที่ 3 ความสามารถในการฟัง

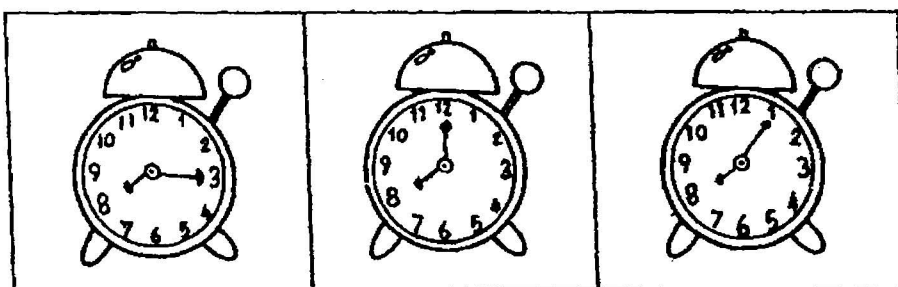
หน้ามะม่วง

ข้อตัวอย่าง ข้อดินสอ

- ครูพูด : " เด็ก ๆ ทุกคนเปิดหน้ามะม่วง ดูที่ข้อดินสอ แล้วฟังคำสั่งนะคะ "
- เด็ก ๆ เข้าแถวเคารพธงชาติ เวลา 8 นาฬิกา และเดินเข้าห้องเรียน
- ให้กากบาท (X) ทับภาพเวลาที่เด็ก ๆ เข้าแถวเคารพธงชาติ
- เด็กปฏิบัติ : เขียนเครื่องหมายกากบาท
- ครู : ครูดูแลให้เด็กปฏิบัติให้ถูกต้อง

ข้อตัวอย่าง

ตัวอย่าง

แบบทดสอบชุดที่ 2
 ความสามารถทางด้านมิติสัมพันธ์
 ตอนที่ 1 เรื่องขนาด

ชื่อ – นามสกุล.....

ชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนไผทอุดมศึกษา ส่วนการศึกษาอนุบาล กรุงเทพมหานคร

วันที่ดำเนินการทดสอบ.....

ผู้ดำเนินการทดสอบ.....

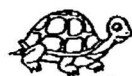
คะแนนที่ได้

ตัวอย่าง
ตอนที่ 1 เรื่องขนาด

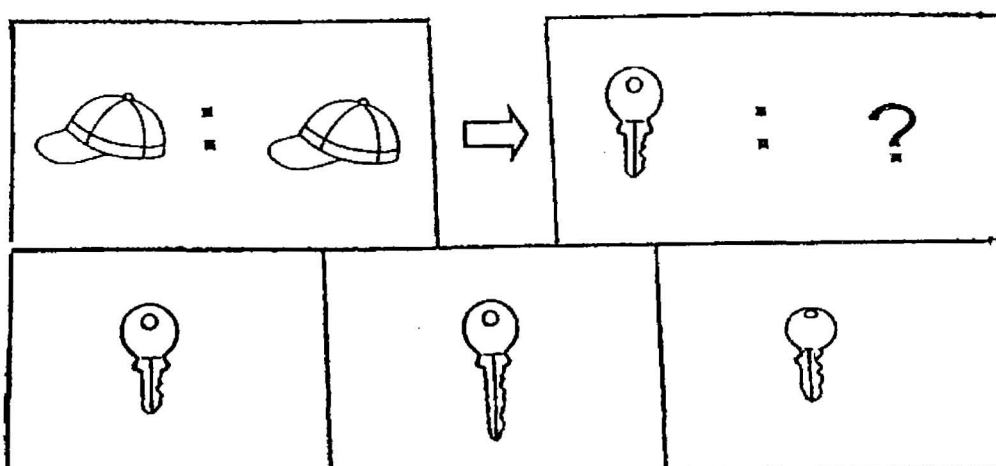
หน้าเต่า

ข้อตัวอย่าง ข้อมั่งคุด

- ครูพูด : " เด็ก ๆ ทุกคนเปิดหน้าเต่า ดูที่ข้อมั่งคุด แล้วฟังคำสั่งนะ "
- ให้กากบาท (X) ทับภาพที่เกี่ยวข้องกันเหมือนคู่แรก
- เด็กปฏิบัติ : เขียนเครื่องหมายกากบาท
- ครู : ครูดูแลให้เด็กปฏิบัติให้ถูกต้อง

ข้อตัวอย่าง

ตัวอย่าง

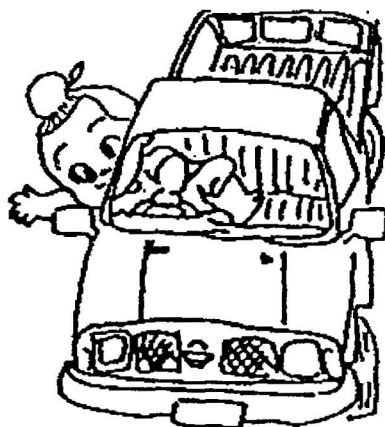
แบบทดสอบชุดที่ 2
 ความสามารถทางด้านมิติสัมพันธ์
 ตอนที่ 2 เรื่องรูปทรง

ชื่อ - นามสกุล.....

ชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนไผ่ทอคมศึกษา ส่วนการศึกษาอนุบาล กรุงเทพมหานคร

วันที่ดำเนินการทดสอบ.....

ผู้ดำเนินการทดสอบ.....

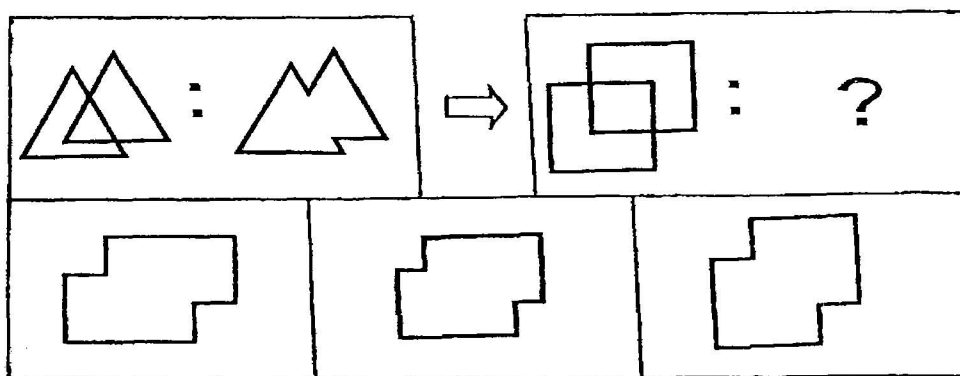
คะแนนที่ได้

ตัวอย่าง
ตอนที่ 2 เรื่องรูปทรง

หน้าเต่า

ข้อตัวอย่าง ข้อมั่งคุด

- ครูพูด : " เด็ก ๆ ทุกคนเปิดหน้าเต่า ดูที่ข้อมั่งคุด แล้วฟังคำสั่งนะคะ "
- ให้กากบาท (X) ทับภาพที่เกี่ยวข้องกันเหมือนคู่แรก
- เด็กปฏิบัติ : เขียนเครื่องหมายกากบาท
- ครู : ครูดูแลให้เด็กปฏิบัติให้ถูกต้อง

ตัวอย่าง

แบบทดสอบชุดที่ 2
 ความสามารถทางด้านมิติสัมพันธ์
 ตอนที่ 3 เรื่องพื้นที่

ชื่อ - นามสกุล.....

ชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนไผ่ทุตม์ศึกษา ส่วนการศึกษาอนุบาล กรุงเทพมหานคร

วันที่ดำเนินการทดสอบ.....

ผู้ดำเนินการทดสอบ.....

คะแนนที่ได้

ตัวอย่าง
ตอนที่ 3 เรื่องพื้นที่

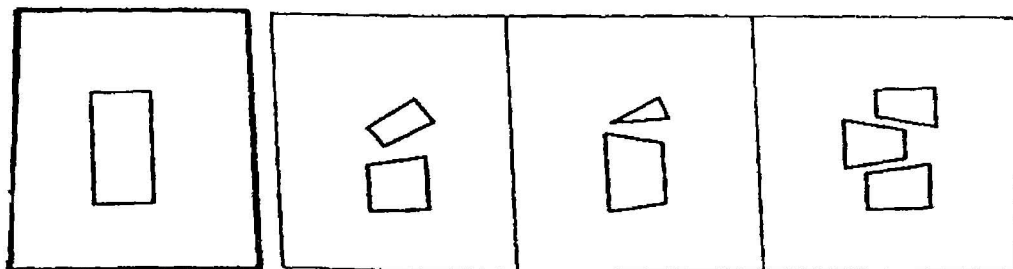
หน้าเต่า

ข้อตัวอย่าง ข้อมั่งคุด

- ครูพูด : " เด็ก ๆ ทุกคนเปิดหน้าเต่า ดูที่ข้อมั่งคุด แล้วฟังคำสั่งนะคะ "
- ให้กากบาท (X) ทับภาพที่เหมือนกับภาพทางซ้ายมือ
- เด็กปฏิบัติ : เขียนเครื่องหมายกากบาท
- ครู : ครูดูแลให้เด็กปฏิบัติให้ถูกต้อง

ข้อตัวอย่าง

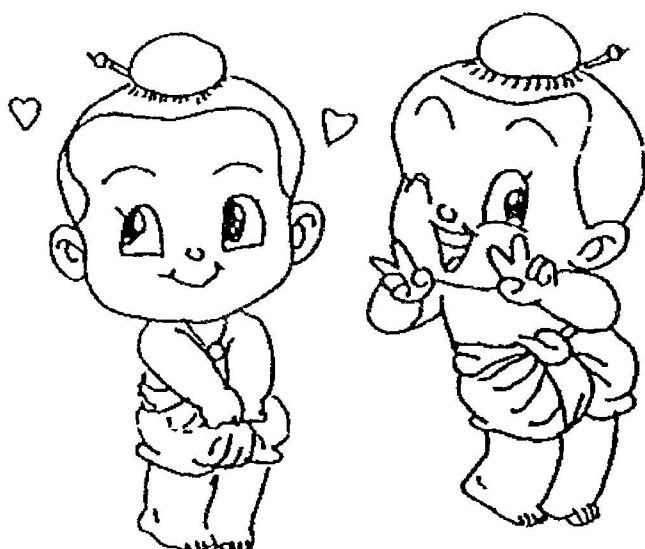

ตัวอย่าง

แบบทดสอบชุดที่ 3
 ความสามารถทางด้านธรรมชาติวิทยา
 ตอนที่ 1 เรื่องสิ่งมีชีวิต

ชื่อ – นามสกุล.....
 ชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนไผ่ทุตม์ศึกษา ส่วนการศึกษาอนุบาล กรุงเทพมหานคร
 วันที่ดำเนินการทดสอบ.....
 ผู้ดำเนินการทดสอบ.....

คะแนนที่ได้

ตัวอย่าง
ตอนที่ 1 เรื่องสิ่งมีชีวิต

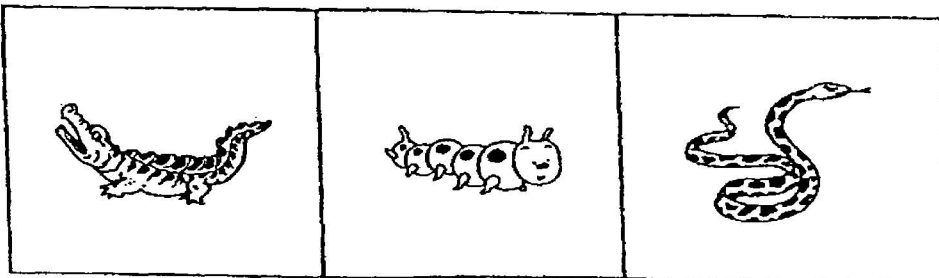
หน้าไก่

ข้อตัวอย่าง ข้อเก้าอี้

- ครูพูด : " เด็ก ๆ ทุกคนเปิดหน้าไก่ ดูที่ข้อเก้าอี้ แล้วฟังคำสั่งนะคะ "
- ให้กากบาท (X) ทับภาพสัตว์ที่มีพิษ
- เด็กปฏิบัติ : เขียนเครื่องหมายกากบาท
- ครู : ครูดูแลให้เด็กปฏิบัติให้ถูกต้อง

ข้อตัวอย่าง

ตัวอย่าง

แบบทดสอบชุดที่ 3
 ความสามารถทางด้านธรรมชาติวิทยา
 ตอนที่ 2 เรื่องสิ่งไม่มีชีวิต

ชื่อ - นามสกุล.....

ชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนไผทอุดมศึกษา ส่วนการศึกษานูบาล กรุงเทพมหานคร

วันที่ดำเนินการทดสอบ.....

ผู้ดำเนินการทดสอบ.....

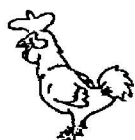
คะแนนที่ได้

ตัวอย่าง ตอนที่ 2 เรื่องสิ่งไม่มีชีวิต

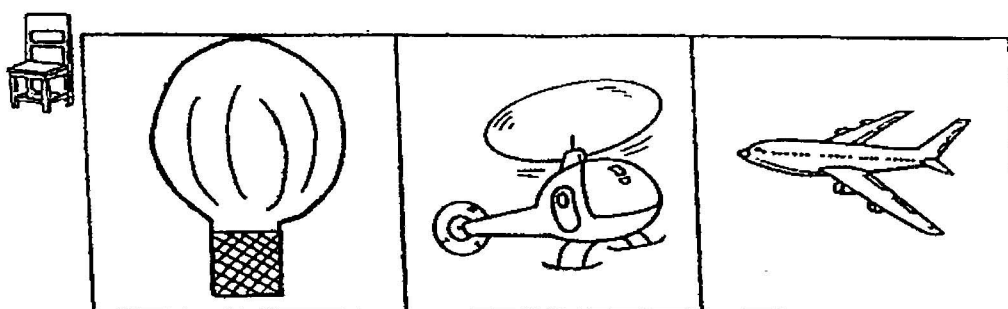
หน้าไก่

ข้อตัวอย่าง ข้อเก้าอี้

- ครูพูด : " เด็ก ๆ ทุกคนเปิดหน้าไก่ ดูที่ข้อเก้าอี้ แล้วฟังคำสั่งนะคะ "
- ให้กากบาท (X) ทับภาพยานพาหนะที่ทำให้การเดินทางสะดวกรวดเร็ว
- เด็กปฏิบัติ : เขียนเครื่องหมายกากบาท
- ครู : ครูดูแลให้เด็กปฏิบัติให้ถูกต้อง

ข้อตัวอย่าง

ตัวอย่าง

แบบทดสอบชุดที่ 4

ความสามารถทางด้านตรรกะและคณิตศาสตร์

ตอนที่ 1 การจำแนกความแตกต่าง

ชื่อ - นามสกุล.....

ชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนไพฑูริย์ศึกษา ส่วนการศึกษานูบาล กรุงเทพมหานคร

วันที่ดำเนินการทดสอบ.....

ผู้ดำเนินการทดสอบ.....

คะแนนที่ได้

ตัวอย่าง
ตอนที่ 1 การจำแนกความแตกต่าง

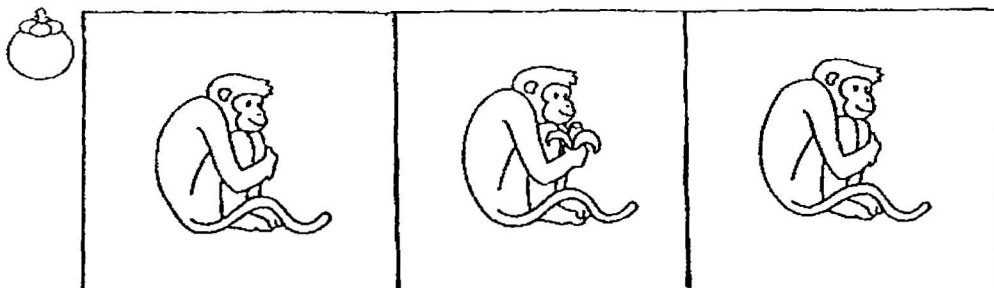
หน้ากล้วย

ข้อตัวอย่าง ข้อมั่งคุด

- ครูพูด : " เด็ก ๆ ทุกคนเปิดหน้ากล้วย ดูที่ข้อมั่งคุด แล้วฟังคำสั่งนะคะ "
- ให้กากบาท (X) กับภาพที่แตกต่างจากภาพอื่น
- เด็กปฏิบัติ : เขียนเครื่องหมายกากบาท
- ครู : ครูดูแลให้เด็กปฏิบัติให้ถูกต้อง

ข้อตัวอย่าง

ตัวอย่าง

แบบทดสอบชุดที่ 4
 ความสามารถทางด้านตรรกะและคณิตศาสตร์
 ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบ

ชื่อ - นามสกุล.....
 ชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนไพฑูริย์ศึกษา ส่วนการศึกษาอนุบาล กรุงเทพมหานคร
 วันที่ดำเนินการทดสอบ.....
 ผู้ดำเนินการทดสอบ.....

คะแนนที่ได้

ตัวอย่าง ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบ

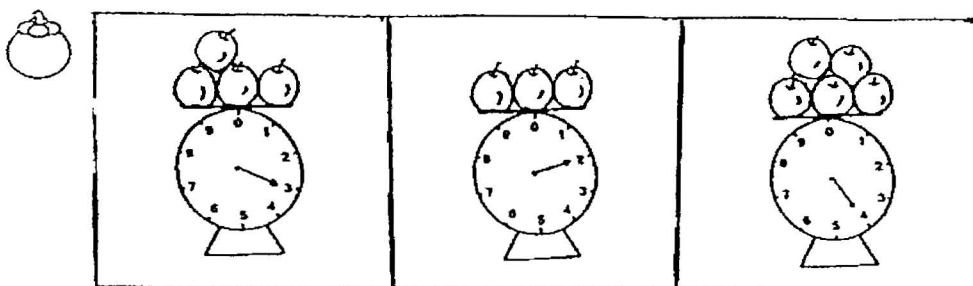
หน้ากลัวย

ข้อตัวอย่าง ข้อบังคับ

- ครูพูด : " เด็ก ๆ ทุกคนเปิดหน้ากลัวย ดูที่ข้อบังคับ แล้วฟังคำสั่งนะคะ "
- ให้กากบาท (X) กับภาพที่มีส้มที่มีน้ำหนักมากที่สุด
- เด็กปฏิบัติ : เขียนเครื่องหมายกากบาท
- ครู : ครูดูแลให้เด็กปฏิบัติให้ถูกต้อง

ข้อตัวอย่าง

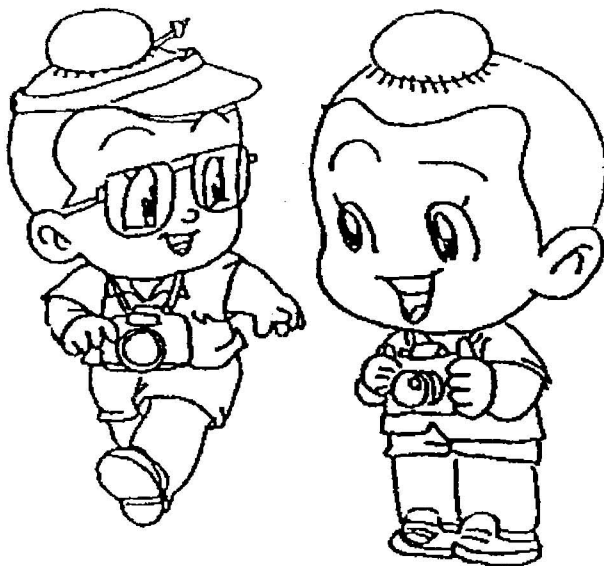

ตัวอย่าง

แบบทดสอบชุดที่ 4
 ความสามารถทางด้านตรรกะและคณิตศาสตร์
 ตอนที่ 3 จำนวน

ชื่อ - นามสกุล.....
 ชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนไพฑูริย์ศึกษา ส่วนการศึกษาอนุบาล กรุงเทพมหานคร
 วันที่ดำเนินการทดสอบ.....
 ผู้ดำเนินการทดสอบ.....

คะแนนที่ได้

ตัวอย่าง ตอนที่ 3 จำนวน

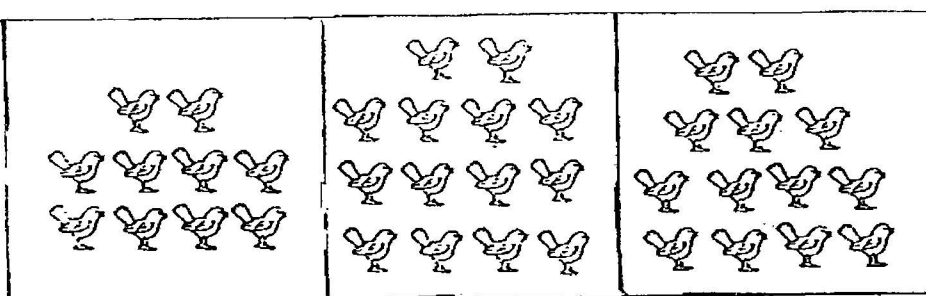
หน้ากล้วย

ข้อตัวอย่าง ข้อมังกุด

- ครูพูด : " เด็ก ๆ ทุกคนเปิดหน้ากล้วย ดูที่ข้อมังกุด แล้วฟังคำสั่งนะคะ "
- ให้กากบาท (X) ทับภาพจำนวนที่น้อยที่สุด
- เด็กปฏิบัติ : เขียนเครื่องหมายกากบาท
- ครู : ครูดูแลให้เด็กปฏิบัติให้ถูกต้อง

ข้อตัวอย่าง

คู่มือดำเนินการใช้แบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย (อายุ 5-6 ปี)

1. คำชี้แจง

แบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญา ประกอบด้วย

1.1 แบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางด้านมนุษยสัมพันธ์	6 ข้อ
1.2 แบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางการเข้าใจตนเอง	6 ข้อ

2. ข้อปฏิบัติ

2.1 เขียนชื่อผู้สังเกต ชื่อเด็ก วัน เดือน ปี และเวลาที่สังเกต

2.2 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยทำการสังเกต เด็กทั้งหมด 15 คน โดยสังเกตครั้งละ 1 คน คนละ 5 นาที ในเวลาเดียวกัน ในช่วงกิจกรรมเสริมประสบการณ์และกิจกรรมสร้างสรรค์

3. การให้คะแนน

3.1 เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมตรงกับรายการใด และระดับคะแนนตรงกับช่องใดให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องนั้น โดยทำการบันทึกลงในแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางด้านมนุษยสัมพันธ์และความสามารถทางการเข้าใจตนเอง ดังนี้

ช่องระดับคะแนน 3 บันทึกเมื่อเด็กเกิดพฤติกรรมความสามารถทางด้านมนุษยสัมพันธ์และความสามารถทางการเข้าใจตนเองโดยไม่มีผู้อื่นบอกให้แสดงพฤติกรรม

ช่องระดับคะแนน 2 บันทึกเมื่อเด็กเกิดพฤติกรรมความสามารถทางด้านมนุษยสัมพันธ์และความสามารถทางการเข้าใจตนเอง โดยมีผู้อื่นบอกให้แสดงพฤติกรรม

ช่องระดับคะแนน 1 บันทึกเมื่อเด็กไม่แสดงพฤติกรรมความสามารถทางด้านมนุษยสัมพันธ์และความสามารถทางการเข้าใจตนเอง

3.2 เครื่องหมาย / ในช่องระดับคะแนนใดก็ให้คะแนนเท่ากับช่องคะแนนในช่องนั้น เช่น ในช่องระดับคะแนน 1 เท่ากับ 1 คะแนน ช่องระดับคะแนน 2 เท่ากับ 2 คะแนน ช่องระดับคะแนน 3 เท่ากับ 3 คะแนน

4. ตัวอย่างคำอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับพฤติกรรมความสามารถทางด้านมนุษยสัมพันธ์และความสามารถทางการเข้าใจตนเอง

พฤติกรรม	ระดับ คะแนน	รายละเอียดพฤติกรรมที่สังเกต
ความสามารถทางด้านมนุษยสัมพันธ์ 1. การทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่น	3	ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน โดยไม่มีครูหรือเพื่อนบอก
	2	ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อนโดยครูหรือเพื่อนบอก
	1	ไม่สนใจทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน
2. การแบ่งปันของเล่น และสื่อต่าง ๆ ให้ผู้อื่น (สื่อ เช่น สีเทียน พู่กัน ฟองน้ำ หรือสื่อต่างที่อยู่ในมุมเล่น)	3	แบ่งของเล่นให้เพื่อน โดยไม่มีต้องให้ครูหรือเพื่อนบอก
	2	แบ่งของเล่นให้เพื่อนเมื่อครูหรือเพื่อนบอก
	1	ไม่แสดงปฏิกิริยาใด ๆ เลย
ความสามารถทางการเข้าใจตนเอง 1. การบอกสิ่งที่ตนเองต้องการให้ผู้อื่นเข้าใจ	3	บอกความต้องการหรือแสดงความต้องการของตนเองด้วยวาจาและท่าทางให้เพื่อนและครูรู้อย่างไม่เขินอาย
	2	บอกความต้องการหรือแสดงความต้องการของตนเอง เมื่อครูหรือเพื่อนถาม
	1	ไม่บอกหรือแสดงความต้องการของตนเอง
2. กล้าแสดงความคิดเห็น	3	แสดงความคิดเห็นของตนเองขณะทำกิจกรรมอย่างมั่นใจ โดยครูหรือเพื่อนไม่ต้องบอก
	2	แสดงความคิดเห็นของตนเองขณะทำกิจกรรมเมื่อครูหรือเพื่อนบอก
	1	ไม่แสดงความคิดเห็นของตนเอง ขณะทำกิจกรรม

ตัวอย่างแบบสังเกตพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย
(อายุ 5-6 ปี)

แบบสังเกตพฤติกรรม

ความสามารถทางด้านมนุษยสัมพันธ์และความสามารถทางด้านการเข้าใจตนเอง

ชื่อ-นามสกุล.....ชั้นอนุบาล.....ชื่อผู้สังเกต.....
วันที่.....เวลา.....ถึง.....

ความสามารถทางพหุปัญญา	ระดับคะแนน		
	3	2	1
ความสามารถทางด้านมนุษยสัมพันธ์			
1. การทำกิจกรรมร่วมกันผู้อื่น			
2. การแบ่งปันของเล่นและสื่อต่าง ๆ ให้ผู้อื่น (สื่อ เช่น สีเทียน พู่กัน ฟองน้ำหรือ สื่อต่าง ๆ ที่อยู่ในมุม)			
ความสามารถทางด้านการเข้าใจตนเอง			
1. บอกสิ่งที่ตนเองต้องการให้ผู้อื่นเข้าใจ			
2. กล้าแสดงความคิดเห็น			

คู่มือดำเนินการใช้แบบสำรวจพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย (อายุ 5-6 ปี)

1. คำชี้แจง

แบบสำรวจพฤติกรรมความสามารถพหุปัญญา ประกอบด้วย

- 1.1 แบบสำรวจพฤติกรรมความสามารถทางด้านดนตรี 8 ข้อ
- 1.2 แบบสำรวจพฤติกรรมความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว 8 ข้อ

2. ข้อปฏิบัติ

- 1.1 เขียนชื่อผู้สำรวจ ชื่อเด็ก วัน เดือน ปี และเวลาที่สำรวจ
- 3.1 ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยทำการสำรวจเด็กทั้งหมด 15 คน โดยทำการสำรวจเด็กครั้งละ 1 คน

3. การให้คะแนน

3.1 เมื่อเด็กแสดงพฤติกรรมตรงกับรายการใด และระดับคะแนนตรงกับช่องใดให้ทำเครื่องหมาย / ลงในช่องนั้น โดยทำการบันทึกลงในแบบสำรวจพฤติกรรมความสามารถทางด้านดนตรีและความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว ดังนี้

ช่องระดับคะแนน 3 บันทึกเมื่อเด็กเกิดพฤติกรรมความสามารถทางด้านดนตรีและความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหวโดยไม่มีผู้อื่นบอก

ช่องระดับคะแนน 2 บันทึกเมื่อเด็กเกิดพฤติกรรมความสามารถทางด้าน ดนตรีและความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหวโดยมีผู้อื่นบอกให้แสดงพฤติกรรม

ช่องระดับคะแนน 1 บันทึกเมื่อเด็กไม่แสดงพฤติกรรมความสามารถทางด้านดนตรีและความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว

3.2 เครื่องหมาย / ในช่องระดับคะแนนใดก็ให้คะแนนเท่ากับช่องคะแนนในช่องนั้น เช่น ในช่องระดับคะแนน 1 เท่ากับ 1 คะแนน ช่องระดับคะแนน 2 เท่ากับ 2 คะแนน ช่องระดับคะแนน 3 เท่ากับ 3 คะแนน

4. ตัวอย่างคำอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับพฤติกรรมความสามารถทางด้านดนตรีและความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว

พฤติกรรม	ระดับ คะแนน	รายละเอียดพฤติกรรมที่สำรวจ
ความสามารถทางด้านดนตรี 1. เด็กร้องเพลง	3	สามารถร้องเพลงจนจบเพลงได้อย่างถูกต้องตามจังหวะและเนื้อเพลง โดยครูหรือเพื่อนไม่ต้องบอก
	2	สามารถร้องเพลงได้จบเพลงและถูกต้องตามจังหวะ โดยมีครูหรือเพื่อนบอก
	1	สามารถร้องเพลงได้จบเพลงและถูกต้องตามจังหวะ โดยมีครูหรือเพื่อนบอก
2. แสดงท่าทางเมื่อได้ยินเสียงเพลง	3	เมื่อได้ยินเสียงเพลงเด็กจะเต้น, กระโดดตามเสียงเพลงอย่างมีความสุข จนจบเพลง
	2	เมื่อได้ยินเสียงเพลงเด็กจะเต้น, กระโดดตามจังหวะเป็นบางครั้ง
	1	ไม่แสดงปฏิกิริยาใด ๆ เลย
ความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว 1. การยืนขาเดียวในเวลา 1 นาที	3	สามารถยืนขาเดียวได้อย่างมั่นคง และไม่เสียการทรงตัวจนครบ 1 นาที โดยครูหรือเพื่อนไม่ต้องช่วย
	2	สามารถยืนขาเดียวได้ แต่ยังเสียการทรงตัวบ้างเล็กน้อย จนครบ 1 นาที โดยมีครูหรือเพื่อนช่วย
	1	ยืนขาเดียวได้ แต่เสียการทรงตัวและไม่ครบ 1 นาที
2. การเดินทรงตัว	3	สามารถเดินต่อเท้าไปข้างหน้าและเดินต่อเท้าถอยหลังได้ตามแนวที่กำหนด โดยครูหรือเพื่อนไม่ต้องช่วย
	2	สามารถเดินต่อเท้าไปข้างหน้าและเดินต่อเท้าถอยหลังได้ แต่ยังไม่ตรงตามแนวที่กำหนด โดยมีครูหรือเพื่อนช่วย
	1	ไม่สามารถเดินต่อเท้าถอยหลังได้

ตัวอย่างแบบสำรวจพฤติกรรมความสามารถทางพหุปัญญาของเด็กปฐมวัย
(อายุ 5-6 ปี)

แบบสำรวจพฤติกรรม

ความสามารถทางด้านดนตรีและความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว

ชื่อ-นามสกุล.....ชั้นอนุบาล.....ชื่อผู้สำรวจ.....
วันที่.....เวลา.....ถึง.....

ความสามารถทางพหุปัญญา	ระดับคะแนน		
	3	2	1
ความสามารถทางด้านดนตรี			
1. เด็กร้องเพลง			
2. แสดงท่าทางเมื่อได้ยินเสียงเพลง			
ความสามารถทางด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว			
1. การยืนขาเดียวในเวลา 1 นาที			
2. การเดินทรงตัว			

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล นางสาววิลินดา พงศ์ธราธิก
 วันเดือนปีเกิด 3 ตุลาคม พ.ศ. 2516
 สถานที่เกิด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่
 บ้านเลขที่ 2 ถนนพานิชเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
 รหัสไปรษณีย์ 76000 โทรศัพท์ (032) 427545
 (01) 8182892

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2533	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนเบญจมเทพอุทิศ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
พ.ศ. 2537	คบ. วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย สถาบันราชภัฏเพชรบุรี อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
พ.ศ. 2546	กศ.ม. สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร